كتاب كوچك سمافورها

آلن بي.دوني

مترجمین: سیّدمحمّدجواد رضویان، سیّدعلی آلطه و محمّدمهدی قاسمینیا نسخه ۲/۲/۱

کتاب کوچک سمافورها ویرایش دوم

نسخه ۲/۲/۱

حق نشر ۱۶ ۲۰ آلن بی.دونی

كپي، توزيع و/يا تغيير اين سند تحت لايسنس زير مجاز است:

Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International

(CC BY-NC-SA 4.0) http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0

فرم اصلی این کتاب یک سورس کد لاتک است. کامپایل این سورس لاتک سبب تولید یک نمایش کتاب بدون وابستگی به دستگاه خواهد شد که می تواند به دیگر فرمتها تبدیل و چاپ گردد.

این کتاب توسط نویسنده با کمک لاتک، dvips و ps2pdf که همگی برنامههای کدباز هستند تایپ شده است. سورس لاتک این کتاب در آدرس http://greenteapress.com/semaphores موجود است. ۱

ا در ترجمه این کتاب از زیلاتک و بسته زیپرشین استفاده شده است.

پیشگفتار

غالب کتابهای درسی سیستمهای عامل در دوره کارشناسی بخشی در همگام سازی دارند که به طور معمول شامل معرفی اجزای اولیهای (موتکس، سمافور، ناظر و متغیرهای شرطی) و مسائل کلاسیک مثل خواننده نویسنده و تولیدکننده مصرف کننده. وقتی که من در برکلی کلاسی سیستمعامل را داشتم، و در کالج کالبی این درس را تدریس کردم، به این نتیجه رسیدم که بیشتر دانشجویان قادر به درک راه حل ارائه شده برای اینگونه مسائل هستند، اما تنها برخی از این دانشجویان توانایی [ارئه چنین راه حلهایی][ارئه همان راه حل مسائل مشابه را دارند.

یکی از دلایلی که دانشجویان نمی توانند به طور عمیق این قبیل مسایل را بفهمند، این است که وقت و تلاش بیشتری می برند از آنچیزی که کلاسها در اختیارشان می گذارد. همگامسازی یکی از ماژولهایی است که نسبت به دیگر ماژولها وقت بیشتری نیاز دارد. و من مطمئن نیستم که بتوانم برای این منظور دلایلی را شرح دهم، منتها من فکر می کنم که سمافورها یکی از چالشی ترین، جالب ترین و سرگرمی ترین بخشهای سیستم عامل می باشد. با هدف شناساندن اصطلاحات والگوهای همگامسازی به گونه ای که به صورت مستقل قابل درک باشد و بتوان از آنها برای حل مسائل پیچیده استفاده نمود، اولین ویرایش این کتاب نوشتم. نوشتن کدهمگامسازی چالشهای مختص به خود را دارد زیرا که با افزایش تعداد اجزا و تعداد تعاملات به طور غیر قابل کنترلی افزایش می یابد.

با این وجود در بین راه حل هایی که دیدم، الگوهایی یافتم و حداقل برخی رهیافتهای روشمند درست برای ترکیب راه حلها رسیدم. شانسی این را داشتم که در زمانی که در کالج ویلسلی بودم، این کتاب را به شکل به همراه کتاب درسی استاندارد استفاده کردم و در زمان تدریس درس مبحث همگام سازی را به شکل موازی با درس تدریس می کردم. هر هفته به دانشجویان چند صفحه از کتاب را می دادم که با یک معما تمام می شد و گاهی اوقات یه راهنمایی مختصر. و به آنها توصیه می کردم که به راهنمایی نگاه نکننده مگر اینکه گیر افتاده باشند. و همچنین ابزارهایی برای تست راه حلها دادم، یه تخته مغناطیسی کوچک که می تونستن کدهاشون رو بنویسند و یک بسته آهنربا برای نمایش تردهای در حال اجرا.

نتیجه بسیار چشمگیر بود، هر چه زمان بیشتری در اختیار داشنجویان می گذاشتم، عمق فهمشون

ب پیشگفتار

بیشتر می شد، مهمتر اینکه غالبشون قادر به حل بیشتر معماها بودند، و در برخی حالات همان راه حلهای کلاسیک را می یافتند و یا راه حل جدیدی را ایجاد می کردند. وقتی که رفتم کالج گام بعدی را با ایجاد کلاس فوق برنامه همگام سازی برداشتم، که در آن کلاس این کتاب تدریس می شد و همچنین پیاده سازی دستورات اولیه همگامسازی در زبان اسمبلی x86 و پاسیکس و پیتون. دانشجویانی که این درس را گرفتند در یافتن خطاهای نسخه نخست کمک کردند و چندتا از آنها راه حلهایی بهتر از راه حلهای من ارائه داند در پایان ترم از هر کدام آنها خواستم که یک مسائله جدید با ترجیحا با یک راه حل بنویسند. از این مشارکتها در نسخه دوم استفاده کردم.

بخش باقی مانده از پیشگفتار: همچنین، پس از عرضه ی ویرایش اول، کنث ریک Kenneth) (Reek مقاله ی «الگوهای طراحی سمافورها» را در «گروه ویژه ی علاقمند به آموزش علوم کامپیوتر در «ACM ارائه داد. او در این مقاله مسأله ای را که من به آن «مسئله ی سوشی بار» می گویم معرفی و دو راه حل برای اثبات الگوهایی که وی آنها را «دست به دست کردن باتوم» و «این کار را برای تو می کنم» نامید مطرح کرد. هنگامی که با این الگوها آشنا شدم، توانستم آنها را در مسائل ویرایش اول کتاب به کار برم و راه حل هایی تولید کنم که به نظرم بهتر هستند. تغییر دیگر در نسخه دوم، نوع نگارش یا نحو آن است. بعد از آنی که نسخه اول را نوشتم، من زبان برنامه نویسی پیتون را که نتنها یکی از عالیترین زبانهای برنامه نویسی است بلکه یک زبان بسیار شبیه به شبهکد است را یاد گرفتم. در نتیجه من از یک شبه کد شبیه به c در ویرایش نخست به یک شبه کد شبیه به زبان پیتون تغیر دادم. در حقیقت، من یک شبیه ساز نوشتم که بسیاری از راه حلهای ارائه شده در این کتاب را می تواند اجرا کند. خواننده هایی هم که با زبان پیتون آشنا نیستند نیز (انشالله) می توانند آن را درک کنند.در مواردی که از ویژگیهای زبان پی تون استفاده کردم، نحو زبان پی تون و نحوهی کار کد را شرح دادهام. امیدوارم این تغیر زمینه خوانا تر کردن کتاب را بوجود آورده باشد. صفحه بندی این کتاب ممکن است کمی عجیب به نظر برسد! اما صفحات خالی نیز خود یک روش سودمند است، بعد از هر معما، یک فضای خالی را تا شبهراهنمایی که در صفحه بعد است، گذاشته ام و بعد از آن یک صفحه خالی دیگر برای حل مساله تا صفحه نمایش راه حل نهایی. زمانی که من از این کتاب در کلاسم استفاده می کنم، برخی از صفحات را از کتاب جدا می كنم و دانشجواينم آنها را بعدا صحافي مي كنند! اين سيستم صفحه بندي امكان جداكردن معما را بدون صفحات مربوط به راهنمایی ها، محقق می کند. بعضی اوقات بخش مربوط به راهنمایی را تا می کنم و از دیده شدن آن جلوگیری می کنم تا دانشجویان خود به حل مساله پرداخته و در زمان مناسب راه حل را ببینند. اگر کتاب را به شکل تک صفحه چاپ کنید(به شکل یک رو سفید! زمانی که پولتان زیادی کرده باشد!مترجم) می توانید از چاپ صفحه های سفید خودداری کنید (ظاهرا نویسنده برای ایالتهای اصفهان نشين آمريكا هستند!مترجم). اين كتاب يك كتاب رايگان است، اين بدين معنى است كه هر شخصي مي تواند آنرا بخواند، رونوشت برداری کند، اصلاح کند و حتی بازپخش کند و اینها به دلیل نوع لیسانس مورد استفاده برای این کتاب است.امیدوارم افراد این کتاب را مناسب و کارا ببینند، اما بیشتر از آن امیدوارم که آنها برای ادامه فرایند توسعه ایرادات و پیشنهادات خود و همینطور مطالب بیشتر خود را برایم ارسال کنند. با تشکر آلن دونی

> نیدهام، ماساچوست سه شنبه، ۱۲ خرداد ۱۳۸۳

ليست همكاران

در ادامه لیست برخی افرادی که در این کتاب مشارکت داشتهاند آمده است:

- بسیاری از مسائل این کتاب گونهٔ دیگری از مسائل کلاسیکی است که ابتدا در مقالات تخصصی آمدهاند و سپس در کتب مرجع. هر کجا که منبع یک مسأله یا راه حل را بدانم در متن به آن اشاره خواهم داشت.
- همچنین از دانشجویان Wellesley College که با ویرایش اول این کتاب کار کردهاند تشکر مینمایم و نیز دانشجویان Olin College که با ویرایش دوم کتاب سر و کار داشتند.
- Se Won تصحیح کوچکی —لکن مهم را در ارائه راه حل Tanenbaum نسب به مسالهٔ فیلسوفهای در حال غذا خوردن ارسال نموده است.
- Daniel Zingaro در مسالهٔ Dancer نکتهای را متذکر گردید که سبب بازنویسی مجدد آن بخش گردید. امیدوارم اکنون با معنی تر شده باشد. علاوه بر این Daniel یک خطا را در نسخهٔ قبلی راه حل مساله H₂O نشان داده است و سال بعد از آن نیز تعدادی خطاهای تاییی را متذکر شده است.
  - Thomas Hansen یک خطای تاییی را در مساله Cigarette smokers یافته است.
- Pascal Rütten به چندین اشکال تایپی اشاره نموده است از جمله تلفظ نادرست Edsger Dijkstra به چندین اشکال تایپی
- Marcelo Johann خطایی را در راه حل مسالهٔ Dining Savages یافته و آن را اصلاح کرده است.
- Roger Shipman تمام اصلاحات به علاوه یک گونهٔ جذاب از مساله Barrier را ارسال نموده است.
- Jon Cass یک از قلم افتادگی را در مساله فیلسوفهای در حال غذا خوردن مشخص نموده است.

ت پیشگفتار

• Krzysztof Kościuszkiewicz چندین اصلاح از جمله از قلم افتادن خطی در تعریف کلاس Krzysztof Kościuszkiewicz را فرستاده است.

- Radboud از دانشگاه Fritz Vaandrager از دانشگاه Radboud ابزاری بنام Lars Lockefeer و Stampe ابزاری بنام UPPAAL را به منظور بررسی چندین راه حل این کتاب بکار برده و خطاهایی را در راه حلهای ارائه شده برای مسالههای Room Party و یافتهاند.
  - Eric Gorr درست نبودن یک توضیح در فصل سوم را مشخص نموده است.
    - Jouni Leppäjärvi در واضح نمودن مبدأ سمافورها كمك نموده است.
  - Christoph Bartoschek خطایی در راه حل مساله رقص انحصاری را یافته است.
    - Eus یک خطای تایپی در فصل سوم را پیدا کرده است.
  - Tak-Shing Chan یک خطای خارج از محدوده ٔ را در Counter_mutex.c یافته است.
- ▼ Roman V. Kiseliov چند پیشنهاد برای بهبود ظاهر کتاب ارائه داده و با چند نکته در ۲۱۰۲ مرا راهنمایی نموده است.
- Alejandro Céspedes در حال کار روی ترجمه اسپانیایی این کتاب است و چندین غلط تایپی را
   در آن یافته است.
- Erich Nahum مشکلی را در تطبیق راه حل Kenneth Reek نسبت به مساله Sushi Bar یافته است.
  - Martin Storsjö تصحیحی در مساله generalized smokers را ارسال نموده است.
    - Cris Hawkins به یک متغیر بدون استفاده اشاره نمو ده است.
      - Adolfo Di Mare یک "and" یک Adolfo Di Mare
        - Simon Ellis یک خطای تایپی را یافته است.
  - Benjamin Nash یک خطای تایپی و خطایی در یک راه حل و مشکل دیگری را یافته است.
    - Alejandro Pulver مشکلی را در راه حل مساله Barbershop یافته است.

²out-of-bounds

فهرست مطالب

1		پیشگفتار
١		۱ معرف <i>ی</i>
١	بههنگام سازی	1.1
٢	مدل اجرایی	7.1
۵	تسلل به کمک پیامدهی	۳.1
٧	عدم قطعیت	4.1
٧	متغیرهای اشتراکی	۵.۱
٨	۱.۵.۱ نوستنهای همروند	
٨	۲.۵.۱ بروزرسانیهای همروند	
١.	٣.۵.۱ انحصار متقابل با تبادل پیام	
11	رها	۲ سمافو
11	تعریف	1.1
۱۲	نحو	7.7
14	چرا سمافورها؟	٣.٢
۱۵	ی همگام سازی پایه	٣ الگوها
۱۵	علامتدهی	1.4
18		۲.۳
18	قرار ملاقات	٣.٣
۱۹	۱.۳.۳ اشاره ای در خصوص قرار ملاقات	

ج فهرست مطالب

۲۱	۲۰۳۰ راه حل قرار ملاقات	
۲۱	٣.٣.٣ بنبست #١	
27		4.4
۲۳	۱.۴.۳ راهنمای انحصار متقابل	
۲۵	۲.۴.۳ راه حل انحصار متقابل	
78		۵.۳
۲٧	۱.۵.۳ راه حل مالتي پلکس	
۲۸	حصار	۶.۳
79	1.۶.۳ راهنمای حصار	
٣١	۲.۶.۳ نا راه حل حصار	
٣٣	٣.۶.٣ بنيست #۲	
٣۵	۴.۶.۳ راه حل حصار	
٣٧	۵.۶.۳ بنیست #۳	
٣٧	حصار با قابلیت استفاده مجدد	٧.٣
۳۹	۱.۷.۳ نا راه حل حصار با قابلیت استفاده مجدد ۱۴	
41	۲.۷.۳ مساله حصار با قابلیت استفاده مجدد #۱	
۴۳	۳.۷.۳ نا راه حل حصار با قابلیت استفاده مجدد ۲	
40	۴.۷.۳ راهنمای حصار با قابلیت استفاده مجدد	
47	۵.۷.۳ راه حل حصار با قابلیت استفاده مجدد	
49	۶.۷.۳ ترناستایل از پیش باگذاری شده	
۵١	٧.٧.٣ اشياء حصار	
۵۲	صف	۸.٣
۵۳	۱.۸.۳ راهنمایی برای معما	
۵۵	۲۰۸۰۳ راه حل صف	
۵٧	۳.۸.۳ راهنمای صف انحصاری	
۵٩	۴.۸.۳ راهحل صف انحصاری	
۶١	ل همگامسازی کلاسیک	۴ مسائا
۶۱	ر مسئله توليدكننده_مصرفكننده	
ç٣	0175 à 00 0175 lui divisit. N. Y	

فهرست مطالب چ

۶۵	راه حل تولیدکننده_مصرفکننده	7.1.4	
۶۷	بنبست #*	4.1.4	
۶۷	تولیدکننده_مصرفکننده با یک بافر متناهی	4.1.4	
۶۹	راهنمای بافر محدود تولیدکننده_مصرفکننده	۵.۱.۴	
٧١	راه حل بافر محدود تولیدکننده_مصرفکننده	8.1.4	
٧١	نوانندگان_نویسندگان	مساله خ	7.4
٧٣	راهنمای خوانندگان_نویسندگان	1.7.4	
٧۵	راه حل خوانندگان_ نویسندگان	7.7.4	
٧٨	قحطی	٣.٢.۴	
٨١	راهنمایی خوانندگان_نویسندگان بدون قحطی	4.7.4	
۸۳	راه حل خوانندگان_نویسندگان بدون قحطی	۵.۲.۴	
۸۵	راهنمایی خوانندگان_نویسندگان با اولویت نویسنده	8.7.4	
٨٧	راه حل نویسندگان_خوانندگان با اولویت نویسنده	٧.٢.۴	
٨٩	ل بدون قحطی	ميوتكسر	۳.۴
94	راهنمای میوتکس بدون قحطی	1.7.4	
٩۵	راه حل میوتکس بدون قحطی	7.77.4	
99	ردن فیلسوفها	غذا خو	4.4
١٠٣	بن بست #۵	1.4.4	
۱۰۵	راهنمایی غذا خوردن فیلسوفها #۱	7.4.4	
\ ₀ \ \	راه حل غذا خوردن فيلسوفها #1	4.4.4	
١٠٩	راه حل غذاخوردن فيلسوفها #٢	4.4.4	
111	راه حل تننبام	0.4.4	
۱۱۳	قطحي تننبام	9.4.4	
۱۱۵	ىيگارىھا	مساله س	۵.۴
119	بن بست #۶	1.0.4	
171	راهنمایی مساله سیگاریها	7.0.4	
١٢٣	راه حل مساله سیگاری	۳.۵.۴	
174	تعميم مساله سيگارىها	4.0.4	
۱۲۵	راهنمای تعمیم مساله سیگاریها	۵.۵.۴	
177	راه حل تعمیمیافته مساله سیگاریها	8.0.4	

ح فهرست مطالب

مسائا	_{کا ه} مگامسازی کمتر ـ کلاسیک	149
۱.۵	مساله غذاخوردن وحشيها	179
	۱.۱.۵ راهنمایی غذاخوردن وحشیها	121
	۲.۱.۵ راه حل غذاخوردن وحشيها	188
۲.۵	مساله آرایشگاه	١٣۵
	۱.۲.۵ راهنمایی آرایشگاه	187
	۲.۲.۵ راه حل آرایشگاه	189
۳.۵	آرایشگاه FIFO	141
	۱.۳.۵ راهنمایی آرایشگاه FIFO	144
	۲.۳.۵ راهحل آرایشگاه FIFO	140
4.0	مسألهٔ آرایشگاه هیلزر	144
	۱.۴.۵ راهنمایی آرایشگاه هیلزر	147
	۲.۴.۵ راه حل آرایشگاه هیلزر	149
۵۰۵	مساله بابا نوئل	100
	۱.۵.۵ راهنمایی مساله بابا نوئل	۱۵۵
	۲.۵.۵ راه حل مساله بابا نوئل	۱۵۷
۶.۵	ساخت H ₂ O ساخت	۱۵۹
	۱.۶.۵ راهنمایی H ₂ O	181
	۲.۶.۵ راه حل H ₂ O	184
٧.۵	مساله عبور از رودخانه	184
	۱.۷.۵ راهنمایی عبور از رودخانه	184
	۲.۷.۵ راه حل عبور از رودخانه	189
۸.۵	problem coaster roller The	171
	۱۰۸۰۵ hint Coaster Roller	١٧٣
	solution Coaster Roller ۲.۸.۵	۱۷۵
	۳.۸.۵ problem Coaster Roller Multi-car	177
	hint Coaster Roller Multi-car ۴.۸.۵	179
	solution Coaster Roller Multi–car ۵.۸.۵	١٨١

فهرست مطالب خ

١٨٣	problems Not-so-clas	sical	۶
۱۸۳	problem search-insert-delete The	1.8	
۱۸۵	hint Search–Insert–Delete 1.1.9		
۱۸۷	solution Search-Insert-Delete 7.1.9		
۱۸۸	problem bathroom unisex The	4.8	
۱۸۹	hint bathroom Unisex 1.7.9		
191	solution bathroom Unisex 7.7.9		
198	problem bathroom unisex No-starve 7.7.9		
۱۹۵	solution bathroom unisex No-starve 4.7.9		
۱۹۵	problem crossing Baboon	٣.۶	
198	Problem Hall Modus The	4.9	
199	hint problem Hall Modus 1.4.9		
۲۰۱	solution problem Hall Modus 7.4.9		
۲۰۵	problems classical remotely	Not	۷
۲۰۵	problem bar sushi The	۱.٧	
Y 0 Y			
Y 0 9	non-solution bar Sushi Y.1.Y		
711	non-solution bar Sushi ۳.۱.۷		
717	\# solution bar Sushi \\footnote{\chi}.\\		
۲۱۵	Υ# solution bar Sushi Δ. ۱. Υ		
118	problem care child The	۲.٧	
717	hint care Child \.Y.Y		
719	non-solution care Child Y.Y.Y		
771	solution care Child Y.Y.Y		
771	problem care child Extended Y.Y.Y		
777	hint care child Extended Δ.Υ.Υ		
	solution care child Extended 9.Y.Y		
		٣.٧	
	hint party Room \.\.\.\.\.\.\		

: فهرست مطالب

	7.7.7	"\ solution party Room \ Y	74
•	e The 🔥	ాద problem Bus Senate '	74
	1.4.7	"Y hint problem Bus \	74
	7.4.7	"9	74
	7.4. Y	f \	74
•	l The Δ.	ft problem Hall Faneuil '	74
	1.0.4	få Hint Problem Hall Faneuil 🛝	74
	Y.O.Y	fY solution problem Hall Faneuil Y	74
	T.O.V	N Hint Problem Hall Faneuil Extended	۲۵
	4.0.V	or solution problem Hall Faneuil Extended	۲۵
•	ining 9.	NY problem Hall Dir	۲۵
	1.8.4	09 · · · · · · · Hint problem Hall Dining	۲۵
	Y.9.V	?\ solution problem Hall Dining Y	48
	T.8.Y	PY problem Hall Dining Extended 7	78
	4.9.4	T hint problem Hall Dining Extended	48
	۵.۶.۷	δ solution problem Hall Dining Extended Δ	48
۸ ،	conizatio	Python in Synchro	48
•	Autex \.	PA problem checker Mu	48
	1.1.	/\ hint checker Mutex \	۲٧
	۲.۱.۸	/Υ · · · · · solution checker Mutex Υ	۲٧
	e The Y.	/Δ · · · · · problem machine coke	۲٧
	1.7.1	// · · · · · · hint machine Coke	۲٧
	۲.۲.۸	/9 solution machine Coke	77
۹ ،	ronizatio	\\\ C in Synchro	۲۸
		·	۲۸
	1.1.9		۲۸
	7.1.9		۲۸
	7.1.9		
	4.1.9	•	

ذ		فهرست مطالب

۲۸۷												S	olı	ut	io	n	ex	clu	sic	n N	lut	ual	۵.	1.9		
۲۸۹															se	n	ıap	ho	re	s ow	'n y	you	r M	ake	۲.۰	\
291									hi	n	t i	m	pl	en	ne	nt	ati	on	S	ema	ph	ore	١.	۲.۹		
۲۹۳											i	m	pl	en	ne	nt	ati	on	S	ema	ph	ore	۲.	۲.۹		
۲۹۵								d	et	ai	l i	m	pl	en	ne	nt	ati	ion	S	ema	pho	ore	٣.	۲.۹		
499																	th	rea	ds	Py	tho	on t	ıp (	Clea	ning	, 1
799																		n	ne	tho	ls S	Sem	aph	ore	١.	Ĭ
٣٠٠																				thr	eac	ls C	reat	ing	۲.	Ĭ
۳۰۱														i	nt	er	ruj	pts	ke	ybo	arc	H	andl	ling	٣.	Ī
۳۰۵																	th	rea	ds	PC	SI	Xι	ıp (	Clea	ning	ب ع
۳۰۵																	со	de	Pt	hrea	ad (	Coı	npil	ing	ب.۱	,
۴۰۶																				thr	eac	ls C	reat	ing	ب.٢	,
٣٠٨																				. th	irea	ads	Join	ing	ب.٣	,
۳۰ ۹																					. S	ema	pho	ores	ب.۴	,

فهرست مطالب

فصل ١

معرفي

۱.۱ به هنگام سازی

اصطلاحا همگامسازی به معنی وقوع همزمان دو چیز است. در سسیتمهای کامپیوتری همگامسازی کلی تر است. این به معنی رابطه مابین رویدادهاست، در هر تعداد از رویدادها و هر نوع رابطه قبل، حین، بعد). غالبا برنامهنویسان با محدودی همگامسازی مواجهاند، که این محدودی الزاماتی در ارتباط با ترتیب این رخدادها می باشد.

تسلسل: رخداد الف پیش از رخداد ب اتفاق می افتد.

انحصار متقابل: رخداد الف و ب نباید در یک زمان رخ دهد.

در زندگی واقعی عالبت محدودیتهای همگامی سازی را با کمک یک ساعت بررسی و اعمال می کنیم. چگونه می فهمیم که رخداد الف قبل از رخداد ب رخ داده است؟ با دانستن زمان رخداد هر دو واقعه را بدانیم، می توانیم زمانها را با هم مقایسه کنیم. در سیستمهای کامپیوتری غالبا نمی توانیم از ساعت در محدودیتهای همگام سازیهای کامپیوتری را برآورده کنیم، زیر را که هیچ ساعت جهانی به دلیل اینکه زمان دقیق وقوع رویدادها را نمی دانیم. این کتاب درباره تکنیکهای نرم افزار برای اعمالهای مجدودیتهای همگامسازی در کامپیوتر است.

معرف*ی* ۲

۲.۱ مدل اجرایی

به منظور درک همگامسازی نرمافزاری، باید مدلی از چگونگی اجرای برنامههای کامپیوتری داشته باشید. در ساده ترین مدل، کامپیوترها دستورات را به ترتیب یکی پس از دیگری اجرا می نمایند. در این مدل، همگامسازی بدیهی است؛ ترتیب وقایع را با نگاه به برنامه می توان بیان نمود. اگر دستور A قبل از دستور B آمده باشد، اوّل اجرا می گردد.

در دو صورت همگامسازی پیچیده خواهد شد. ممکن است کامپیوتر موازی باشد بدین معنی که چندین پردازنده در یک زمان در حال اجرا باشد. در این حالت نمیتوان به سادگی فهمید که دستوری در یک پردازنده قبل از دستور دیگری در پردازنده دیگر اجرا شده است.

و یا ممکن است یک پردازنده چندین نخ اجرایی داشته باشد. نخ دنبالهای از دستورات است که به به ترتیب اجرا می شوند. اگر چندین نخ وجود داشته باشد آنگاه پردازنده می تواند برای مدتی بر روی یکی از نخها کار کند و سپس به نخی دیگر منتقل شود و به همین ترتیب ادامه دهد.

به طور کلی برنامهنویس هیچ کنترلی روی اجرای نخها ندارد؛ در واقع سیستم عامل (بخصوص زمانبند) در این باره تصمیم میگیرد. در نتیجه برنامهنویس نمی تواند بگوید که دستورات چه زمانی در نخهای مختلف اجرا خواهد شد.

در همگامسازی، تفاوتی بین مدل موازی و مدل چند نخی وجود ندارد. مساله یکی است-در یک پردازنده (یا یک نخ) ترتیب اجرا مشخص است امّا بین پردازنده ها (یا نخها) بیان این ترتیب غیر ممکن است.

یک مثال واقعی این مساله را روشن تر مینمایند. تصور کنید که شما و دوستتان Bob در شهرهای متفاوتی زندگی میکنید. یک روز نزدیک وقت ناهار، شما به این فکر میافتید که چه کسی امروز زودتر ناهار خواهد خورد، شما یا Bob. چگونه این را در میابید؟

به سادگی می توانید به او زنگ بزنید و بپرسید که چه زمانی ناهار خورده است. امّا اگر شما با ساعت خودتان در ۵۹/۱۱ غذا را شروع نموده باشید و Bob با ساعت خودش در ۱/۱۲ ، آن وقت چه؟ آیا می توانید مطمئن باشید که چه کسی زودتر شروع نموده است؟ تنها در صورتی ممکن است که هر دوی شما نسبت به دقیق بودن ساعتهایتان حساس بوده باشید.

سیستمهای کامپیوتری با مشکل مشابهی مواجه هستند زیرا با وجود اینکه معمولاً ساعتهایشان دقیق است امّا همیشه در میزان دقت ساعتها محدودیت وجود دارد. به علاوه، در بیشتر وقتها کامپیوتر زمان وقوع رخدادها را دنبال نمینماید. چرا که تعداد بسیار زیادی رخداد آن هم با سرعتی بسیار در حال وقوع است که ذخیره زمان دقیق همه آنها ممکن نیست.

معمّا: با فرض اینکه Bob میخواهد دستورات سادهای را دنبال نماید آیا راهی وجود دارد که تضمین

۲.۱ مدل اجرایی

نمایید فردا شما زودتر از او ناهار خواهید خورد؟

۴ معرفی

۳.۱ تسلل به کمک پیامدهی

یک راه آن است که به Bob بگویید تا شما به او زنگ نزدهاید ناهار نخورد. شما نیز اطمینان دهید پس از ناهار زنگ میزنید. اگر چه این راهکار بدیهی به نظر میرسد لکن ایدهٔ پایهٔ آن، تبادل پیام ، راه حل واقعی برای بسیاری از مسائل همگامسازی می باشد. جدول زمانی زیر را در نظر بگیرید.

- Eat breakfast
- Work
- Eat lunch
- 4 Call Bob

نخ Bob) B) نخ

- Eat breakfast
- Wait for a call
- Eat lunch

اولین ستون لیست اعمالی است که شما انجام میدهید؛ به عبارت دیگر نخ اجرای شما. ستون دوم نیز نخ اجرای Bob است. درون یک نخ همیشه میتوانیم ترتیب اجرای وقایع را بگوییم. ترتیب وقایع را به این صورت میتوانیم نشان دهیم

$$a$$
 \ $< a$ \ \ $< a$ \ \ $< a$ \ \ $< a$ \ \ $> b$ \ \ $< b$ \ $< b$ \ $< b$ \ $< b$ \ $< b$ \ \ $<$

که رابطه a۲ به معنای وقوع a۱ پیش از a۲ است.

ولی در کل هیچ راهی برای مقایسه رخدادهای نخهای مختلف نداریم؛ برای مثال ایدهای از اینکه چه کسی ابتدا صبحانه میخورد نداریم (آیا a > b) است؟).

امّا با کمک تبادل پیام (تماس تلفنی) می توانیم بگوییم چه کسی زودتر ناهار خورده است $(a^{*} < b^{*})$. با فرض اینکه باب هیچ دوست دیگری نداشته باشد هیچ تماسی جز از شما دریافت نخواهد کرد بنابراین $(b^{*} < b^{*})$. با ترکیب تمامی روابط، داریم

$$b \Upsilon > b \Upsilon > a \Upsilon > a \Upsilon$$

كه ثابت ميكند شما قبل از باب ناهار خوردهايد.

در این حالت، میگوییم شما و باب به صورت متوالی ۲ ناهار خوردهاید زیرا ترتیب وقایع را میدانیم. از طرف دیگر صبحانه را به صورت همروند ۳ خوردهاید زیرا که ترتیب مشخص نیست.

مواقعی که درباره رخدادهای همروند صحبت میکنیم، اینکه بگوییم آنها در یک زمان یا به صورت

¹message passing

²sequential

³concurrent

معرفی ۶

همزمان رخ میدهد بیراه نیست هر چند که دقیق هم نیست. تعبیر فوق تا زمانی که تعریف دقیق زیر را در خاطر دارید بلامانع است:

دو واقعه، همروند هستند اگر با نگاه به برنامه نتوانیم بگوییم کدامیک زودتر رخ میدهد.

گاهی اوقات پس از اجرای برنامه میتوانیم بگوییم که کدامیک ابتدا رخ داده است امّا غالباً ممکن نیست و حتی اگر هم بتوانیم باز هم تضمینی نیست که مرتبه بعد نتیجهای یکسان بگیریم.

۴.۱ عدم قطعیت

۴.۱ عدم قطعیت

برنامههای همروند اغلب غیر قطعی ٔ هستند به این معنی که با نگاه به برنامه امکان اینکه بگوییم با اجرای آن چه چیزی رخ خواهد داد، وجود ندارد. در ادامه یک برنامه سادهٔ غیر قطعی آمده است:

از آنجایی که دو نخ به صورت همروند اجرا میشوند، ترتیب اجرا بستگی به زمانبند دارد. در هر اجرای این برنامه، خروجی ممکن است "yes no" یا "mo yes" باشد.

عدم قطعیت یکی از مواردی است که اشکالزدایی برنامههای همروند را مشکل میسازد. برنامهای ممکن است ۱۰۰۰ بار بر روی یک سطر به درستی کار کرده و سپس در اجرای ۱۰۰۱م بسته به تصمیمات خاص زمانبند با مشکل مواجه شده و اجرای برنامه متوقف شود.

تقریبا پیدا کردن این نوع خطاها با بررسی کد ناممکن است؛ این نوع خطاها تنها از طریق دقت در برنامهنویسی قابل اجتناب هستند.

۵.۱ متغیرهای اشتراکی

بیشتر مواقع، غالب متغیرها در اکثر نخها محلی ^{0} هستند، بدین معنی که تنها به یک نخ تعلق دارند و سایر نخها نمی توانند به آنها دسترسی داشته باشند. تا زمانیکه این نکته برقرار است، مشکلات همگامسازی کمی وجود خواهد داشت زیرا که نخها دخالتی در آن متغیرها ندارند.

امّا گاهی اوقات برخی متغیرها بین دو یا چند نخ به صورت اشتراکی ٔ هستند؛ این یکی از شیوههای تعامل نخها با یکدیگر است. برای مثال، یک راوِ تبادل اطلاعات بین نخها، این است که نخی مقداری را بخواند و نخ دیگر آن را بنویسد.

اگر نخها ناهمگام باشند آنگاه با نگاه کردن به کد نمی توانیم بگوییم که آیا نخ خواننده مقداری را که نویسنده نوشته است میبیند یا همان مقدار قبلی را خواهد دید. لذا بسیاری از برنامهها محدودیتهایی را بر روی خوانندهها اعمال می نمایند تا زمانیکه نویسنده مقدار را ننوشته است چیزی را نخواند. این دقیقا همان مساله تسلسل است که در بخش ۳.۱ آمده است. نوشتن همروند (دو یا بیشتر نویسنده) و بروزرسانی همروند (دو یا بیشتر نخ که خواندنی پس از نوشتن دارند)، شیوههای دیگری از تعامل نخها با یکدیگر

⁴non-determinism

⁵local

⁶shared

۸ معرفی

است. دو بخش بعدی با این تعاملات سر و کار خواهد داشت. خواندن همروند متغیرهای اشتراکی که گونه دیگری از این تعامل است عموماً مشکل همگامسازی تولید نمینماید.

۱.۵.۱ نوستنهای همروند

در این مثال، x یک متغیر اشتراکی است که دو خواننده به آن دسترسی دارند.

کدام مقدار x چاپ خواهد شد؟ در پایان اجرای تمام این دستورات، مقدار x چیست؟ این بستگی به ترتیب اجرای هر یک از دستورات، که به آن مسیر اجراx گفته می شود، دارد. x و یکی از مسیر های ممکن است که در آن خروجی برنامه x است، درحالی که مقدار نهایی x خواهد بود.

معما: چه مسیری منجر به خروجی و مقدار نهایی ۵ میشود؟

معما: چه مسیری منجر به خروجی و مقدار نهایی ۷ میشود؟

معما: آیا مسیری وجود دارد که منجر به خروجی γ و مقدار نهایی α شود؟ می توانید جواب خود را ثالت کند؟

پاسخ به چنین سوالاتی یکی از بخشهای مهم برنامهنویسی همروند است: مسیرهای ممکن کدامها هستد و هر یک از این مسیرها چه تاثیراتی دارند؟ آیا میتوان ثابت نمود که اثری (خواسته) ضروری است. و یا اینکه اثری (ناخواسته) غیر ممکن است.

۲.۵.۱ بروزرسانی های همروند

بروزرسانی عملی است که مقدار متغیری را خوانده، یک مقدار جدید را بر مبنای مقدار قبلی محاسبه نموده و سپس مقدار جدید را می نویسد. رایج ترین نوع بروزرسانی، یک افزایش است که مقدار جدید، مقدار قبلی به اضافه یک واحد است. مثال بعد متغیر اشتراکی count را نشان می دهد که بوسیله دو نخ به صورت همزمان بروزرسانی می گردد.

⁷execution path

⁸increment

در نگاه اول، اینکه یک مشکل همگامسازی در اینجا وجود دارد اینقدر واضح نیست. تنها دو مسیر اجرا وجود دارد و هر دو، نتیجهای یکسان تولید مینمایند.

مشکل این است که این دستورات قبل از اجرا به زبان ماشین ترجمه می شوند و در زبان ماشین، یک بروزرسانی شامل دو گام است: یک خواندن و یک نوشتن. اگر کد را، با یک متغیر موقتی temp بازنویسی نماییم، این مشکل واضح تر خواهد شد.

```
انخ B نخ B نخ Etemp = count temp = count count = temp + 1 temp = count count = temp + 1
```

 $a \setminus \langle b \setminus \langle b \rangle \langle a \rangle$

اگر مقدار اولیه x برابر ۰ باشد، مقدار نهایی چند است؟ از آنجایی که هر دو نخ مقدار اولیه یکسانی را میخوانند، هر دو مقدار یکسانی را مینویسند. این متغیر تنها یک مرتبه افزایش می یابد که احتمالاً آن چیزی نیست که برنامهنویس در ذهن خود داشته است.

چنین مسائلی از ظرافت بالایی برخودار هستند زیرا که همیشه این امکان وجود ندارد که با نگاه کردن به یک برنامه سطحبالا بگوییم کدام عملیات در یک گام انجام شده و کدامها وقفهپذیر هستند. در واقع، برخی کامپیوترها دستور افزایشی را فراهم میآورند که به صورت سختافزاری پیادهسازی شده است و وقفهپذیر نیست. عملی که وقفهپذیر نباشید اتمی^۵ گفته می شود.

خوب اگر ندانیم چه اعمالی اتمی هستند چگونه می توانیم برنامه هایی همروند بنویسیم؟ یک روش، جمع آوری اطلاعات مشخصی درباره در عمل بر روی هر سکوی سخت افزاری است. ایرادات این رهیافت واضح است.

رایج ترین جایگزین این است که محتاطانه فرض کنیم تمامی بروزرسانی ها و نوشتن ها اتمی نیستند و از محدودیت های همگامسازی به منظور کنترل دسترسی همروند به متغیرهای اشتراکی استفاده نماییم. معمول ترین محدودیت انحصار متقابل ۱۱ سات که در بخش ۱.۱ اشاره شد. انحصار متقابل تضمین مینماید در یک زمان خاص فقط یک نخ به متغیر اشتراکی دسترسی دارد که موجب برطرف شدن

معمّا: فرض کنید ۱۰۰ تا نخ برنامه زیر را به صورت همزمان اجرا مینمایند (اگر با زبان پایتون آشنا نیستند حلقهٔ for یکصد مرتبه بروزرسانی انجام میدهد.):

این نوع خطاهای همگامسازی مطرح شده در این بخش میگردد.

⁹atomic

¹⁰ mutual exclusion

۰۱ معرفی

```
for i in range(100):
temp = count
count = temp + 1
```

بزرگترین مقدار ممکن count پس از اجرای تمام نخها چقدر است؟ کوچکترین مقدار ممکن چقدر است؟

راهنمایی: سوال اول ساده ولی دومی به آن سادگی نیست.

٣.۵.١ انحصار متقابل با تبادل پيام

همانند تسلل، انحصار متقابل می تواند با استفاده از تبادل پیام پیاده سازی شود. برای مثال، فرض کنید شما و باب با یک راکتور هسته ای سر و کار دارد و آن را از راه دور کنترل می نمایید. غالب زمانها، هر دو شما چراغهای اخطار را مشاهده می نمایید امّا هر دو اجازه دارید برای ناهار دست از کار بکشید. اینکه چه کسی اول ناهار می خورد اهمیتی ندارد امّا مهم است که ناهار هر دوی شما همزمان نباشد تا راکتور بدون نظارات باقی نماند!

معمًا: فرض کنید از یک سیستم تبادل پیام (تماسهای تلفنی) برای اعمال این محدودیتها استفاده میکنید. هیچ ساعتی وجود ندرد و شما نمی توانید زمان شروع ناهار یا مدت زمان صرف ناهار را پیش بینی کنید. حداقل تعداد تماسهای لازم چقدر است؟

فصل ٢

سمافورها

در دنیای واقعی، سمافور یک سیستم از سیگنالهایی است که به منظور ارتباط بصری بکار میرود این سیگنالها معمولا پرچم، نور یا مکانیزم دیگری است. در نرمافزار، سمافور ساختمان دادهای است که برای حل انوع گوناگونی از مسائل همگامسازی مفید است.

سمافورها توسط Edsger Dijkstra -دانشمند مشهور و اعجوبه کامپیوتر ابداع گردیده است. از زمان طراحی اولیه برخی از جزئیات تغییر کرده است ولی ایدهٔ اصلی یکسان است.

۱.۲ تعریف

سمافور شبیه یک عدد صحیح منتهی با سه تفاوت است:

- ۱. زمانیکه سمافوری را ایجاد مینمایید مقدار اولیه آن را میتوانید هر عدد صحیحی قرار دهید، امّا پس از آن تنها اعمال مجاز، افزایش و کاهش آن هم به اندازه یک واحد است و مقدار جاری سمافور را نمی تواند بخوانید.
- ۲. زمانیکه نخی سمافوری را کاهش میدهد اگر نتیجه مقداری منفی باشد، نخ خودش را مسدودا نموده و تا زمانیکه نخ دیگری آن سمافور را افزایش ندهد نمی تواند ادامه دهد.
- ۳. زمانیکه یک نخ مقدار سمافور را افزایش میدهد، اگر نخهای دیگری در انتظار باشند آنگاه یکی از نخهای در حال انتظار، از حالت انسداد خارج می شود.

١٢

وقتی میگوییم یک نخ خود را مسدود کرده است منظور این است که به زمانبند اعلام مینماید که دیگر نمی تواند ادامه دهد. تا زمانیکه واقعای سبب رفع انسداد نخ نگردد زمانبند مانع اجرای نخ می گردد. در استعارات رایج علم کامپیوتر رفع انسداد اغلب بیدار شدن ۲ گفته می شود.

تمام تعریف همین است، امّا این تعریف پی آمدهای در پی دارد که ممکن است بخواهید درباره آنها بیندیشید.

- به طور کلی، نمی توان از قبل گفت که کاهش سمافور توسط یک نخ منجر به مسدود شدن آن می شود یا نه (در حالتهای خاص ممکن است بتوانید ثابت کنید که مسدود می شود یا خیر).
- پس از اینکه نخی یک سمافور را افزایش داد و نخ دیگری بیدار شد، هر دو نخ به صورت همروند
   اجرای خود را ادامه میدهند. هیچ راهی وجود ندارد که بدانیم کدام از این دو نخ، بلافاصله ادامه
   مییابد.
- زمانیکه به یک سمافور سیگنال می دهید ضرورتاً نمی دانید که آیا نخی در حالت انتظار هست یا نه؟
   لذا تعداد نخهای رفع انسداد شده ممکن است صفر یا یک باشد.

نهایتاً، ممکن است فکر کنید مقدار سمافور چه معنایی دارد؟ اگر مقدار مثبت باشد نشانگر تعداد نخهایی نخهایی است که می توانند بدون بلاک شدن کاهش یابند. اگر مقدار منفی باشد نشانگر تعداد نخهایی است که مسدوده شده و در حالت انتظار هستند. اگر مقدار صفر باشد به این معنی است که نخ در حالت انتظار نیست امّا اگر نخی سمافور را کاهش دهد، مسدود خواهد شد.

۲.۲ نحو

در بیشتر محیطهای برنامهنویسی، پیادهسازی سمافور به صورت بخشی از زبان برنامهنویسی یا سیستمعامل موجود است. گاهی اوقات پیادهسازیهای مختلف، اندک تواناییهای متفاوتی را فراهم آورده و نحو متفاوتی را نیاز دارند.

در این کتاب از یک شبه زبان ساده به منظور نمایش شیوهٔ عملکرد سمافورها استفاده میکنیم. نحوِ ایجاد یک سمافور و مقداردهی اولیه آن در ادامه آمده است.

نحو مقداردهي اوليه سمافور

fred = Semaphore(1)

²waking

 $^{^3}$ pseudo-language

۲.۲ نحو

تابع Semaphore سازندهای است که یک سمافور را ایجاد نموده و آن را بر می گرداند. مقدار اولیه سمافور به عنوان یک پارامتر به سازنده ارسال می گردد.

اعمال سمافور در محیطهای مختلف نامهای گوناگونی دارند. رایجترین آنها عبارت است از:

اعمال سمافور

```
fred.increment()
fred.decrement()
```

و

اعمال سمافور

```
fred.signal()
fred.wait()
```

و

اعمال سمافور

```
fred.V()
fred.P()
```

decrement و increment و نیست. انگیز باشد امّا بی دلیل نیست. و وجود این همه نام ممکن تعجب بر انگیز باشد امّا بی دلیل نیست. wait و signal بیان می نمایند که به اغلب به چه هدفی بیان می نمایند که این اعمال چه انجام می دهند. Dijkstra هستند و او به خوبی می دانست که یک نام بی معنی بهتر از نامی گمراه کننده است ^{0} .

بقیهٔ اسامی را گمراه کننده می دانم زیرا که decrement و decrement هیچ اشارهای به امکان wait و signal انسداد و رفع انسداد ندارند و سمافورها اغلب به گونهای استفاده می شوند که کاری با ندارند.

اگر اصرار به نامهایی با معنی دارید، نامهای زیر را به شما پیشنهاد میکنم:

اعمال سمافور

```
fred.increment_and_wake_a_waiting_process_if_any()
fred.decrement_and_block_if_the_result_is_negative()
```

گمان نمیکنم کسی به این زودی این اسامی را بپذیرد. با این وجود، به منظور استفاده، signal و Wait را انتخاب میکنم.

⁴constructor

۵ اگر زبان شما هلندی باشد ۷ و P آنقدرها هم بیمعنی نیستند.

۱۴

٣.٢ چرا سمافورها؟

با نگاه به تعریف سمافورها، اینکه چرا سمافورها مفید هستند واضح نیست. درست است که برای حل مسائل همگامسازی به سمافورها نیازی نداریم، امّا استفاده از آنها مزایایی دارد:

- سمافورها محدودیتهایی تعمّدی تحمیل مینمایند که به برنامهنویسها کمک میکند تا از خطاها بدور باشند.
- راه حلهایی که از سمافورها استفاده مینمایند اغلب تمیز و سازمانیافته است به گونهای که اثبات درستی آنها را ساده میسازد.
- سمافورها می توانند به صورتی کارا در بسیاری از سیستمها پیادهسازی شوند، لذا راه حلهایی که از سمافورها استفاده نمودهاند معمولاً قابل حمل و کارا هستند.

فصل ۳

الگوهای همگام سازی پایه

در این فصل تعدادی از مسائل همگام سازی پایه ارائه شده است و نشان داده می شود چگونه با استفاده از سمافورها آنها را حل کنیم. این مسائل شامل موضوعات مختلفی می شود از جمله تسلسل و انحصار متقابل - که قبلاً با آنها آشنا شده ایم -.

۱.۲ علامت دهی

ساده ترین شکل استفاده از یک سمافور احتمالاً مکانیزم علامت دهی است، و به این معناست که یک نخپیامی به نخ دیگر می فرستد تا وقوع رخدادی را اعلام کند.

علامت دهی این امکان را فراهم می آورد تا مطمئن شویم که یک قطعه کد از یک نخ، حتماً قبل از قطعه کدی دیگر در نخ دیگری اجرا خواهد شد؛ به عبارت دیگر، مسئلهٔ تسلسل را حل می کند.

فرض کنید یک سمافور با نام sem و مقدار اولیهٔ ۰ داریم، و نخهای A و B هر دو به آن دسترسی دارند.

	نخ A		نخ B						
1	statement a1	1	sem.wait()						
2	sem.signal()	2	statement b1						

کلمهٔ statement نشان دهندهٔ یک عبارت دلخواه در برنامه است. برای اینکه مثال مشخص تر شود، فرض کنید a1 یک خط از یک فایل را میخواند، و b1 آن خط را در صفحه نمایش نشان می دهد. سمافور در این برنامه تضمین میکند که نخ A عملیات a1 را، قبل از آنکه نخ B عملیات D را شروع کند، به طور

¹signaling

كامل انجام داده است.

روش کار به این صورت است: اگر اول نخ B به عبارت wait برسد، با مقدار اولیه، یعنی صفر، مواجه می شود و بلاک [مسدود] خواهد شد. سپس هر زمان نخ A علامت دهد، نخ B ادامه خواهد داد.

به طور مشابه، اگر اول نخ A به عبارت signal برسد، مقدار سمافور افزایش می یابد، و هنگامی که نخ B به wait برسد، بدون وقفه ادامه می یابد. بهرحال ترتیب a1 و b1 تضمین می شود.

این شیوهٔ استفاده از سمافورها، پایه و اساس نامهای signal و wait و در این مورد، این اسامی به راحتی به خاطر سپرده می شوند. اما متأسفانه، موارد دیگری را خواهیم دید که این اسمها کمتر به ما کمک می کنند.

حالا که از اسامی بامعنی صحبت می کنیم، باید بدانیم که sem دارای این شرایط نیست. اگر امکان داشته باشد، ایده ی خوب این است که به یک سمافور نامی دهیم که مشخص کند به چه دلالت دارد. در این مثال نام aldone.signal می تواند خوب باشد، چرا که () aldone.signal به این معنی است که «علامت بده al انجام شده است»، و () aldone.wait به این معنی است که «صبر کن تا اینکه al انجام شود».

Sync.py 7.7

تمرین: درباره ی استفاده از sync بنویسید، از signal.py شروع کنید.

چرا نخ B به initComplete علامت می دهد؟

٣.٣ قرار ملاقات

معمّا: الگوی علامت دهی را طوری تعمیم دهید که بتواند در دو جهت کار کند. نخ A باید منتظر نخ B بماند و بالعکس. به عبارت دیگر اگر کد زیر را داشته باشیم

	نخ A		نخ B
1	statement a1	1	statement b1
2	statement a2	2	statement b2

میخواهیم مطمئن شویم که a1 پیش از b2 رخ میدهد و نیز b1 قبل از a2 اتفاق میافتد. هنگام نوشتن راه حل خود، نام و مقدار اولیهٔ سمافورها را حتماً مشخص نمایید (اشاره کوچکی وجود دارد).

راه حل شما نباید قید و بندهای زیادی داشته باشد. مثلاً، ترتیب a1 و b1 برای ما اهمیتی ندارد. در راه حل شما، باید امکان هر ترتیبی وجود داشته باشد.

۳.۳ قرار ملاقات

نام این مسئلهٔ همگام سازی، قرار ملاقات است. ایدهٔ آن به این صورت است که دو نخ در یک نقطه از اجرا با یکدیگر قرار ملاقات میگذارند، و تا زمانی که هر دو نرسیده باشند، دیگری حق ادامه ندارد.

۳.۳ قرار ملاقات

۱.۳.۳ اشاره ای در خصوص قرار ملاقات

اگر خوش شانس باشید می توانید به یک راه حل برسید، ولی اگر هم نرسیدید، این اشاره برای شماست. دو سمافور به نامهای aArrived و bArrived ایجاد کنید، و به هر دو مقدار اولیه صفر بدهید. همان طور که از نامها مشخص است، aArrived نشان می دهد که آیا نخ A به محل ملاقات رسیده است، و به همین صورت bArrived نیز در مورد نخ B می باشد.

۳.۳ قرار ملاقات ۳.۳

۲.۳.۳ راه حل قرار ملاقات

راه حلى براى مبناى راهنمايى قبل آمده است:

هنگام کار بر روی مساله قبلی، ممکن است کدی مانند زیرا را امتحان کرده باشید:

```
A خن B خن

| statement a1 | statement b1 | bArrived.signal() | aArrived.signal() | statement a2 | statement b2
```

اگرچه این راه حل کار میکند امّا احتمالاً بهینگی کمتری دارد زیرا که ممکن است بین A و B یک بار بیش از آن چیزی که لازم است جابجایی داشته باشد.

اگر اول A برسد باید منتظر B بماند. زمانیکه B رسید A را بیدار نموده و ممکن است بلافاصله ادامه یافته و به wait برسد و مسدود شود تا اجازه دهد که wait به wait برسد که wait برسد و مسدود شود تا اجازه دهد که wait بادد.

درباره سایر مسیرهای ممکن از طریق این کد بیندیشید و متقاعد شوید که در تمامی حالات هیچ نخی نمی تواند ادامه یابد مگر اینکه هر دو رسیده باشد.

۳.۳.۳ بن بست #۱

دوباره هنگام کار بر روی مساله قبلی، ممکن است کدی مانند زیرا را امتحان کرده باشید:

```
A & B & Statement al statement bl aArrived.wait() aArrived.signal() statement a2 bArrived.signal() statement b2
```

اگر چنین است، امیدوارم خیلی سریع آن را رد کنید، زیرا که این طراحی مشکلی جدی دارد. فرض کنید ابتدا A برسد در خط wait مسدود می شود. وقتیکه B برسد، آن نیز مسدود خواهد شد زیرا که A نمی تواند به A برسد دهد. این این نقطه، هیچکدام از نخها ادامه نیافته و هرگز نیز ادامه نمی یابند.

این وضعیت بنبست^۲ نامیده می شود و بوضوح یک راه حل ناموفق برای مساله همگامسازی است. در این حالت، خطا واضح است امّا درک امکان رخداد بنبست اغلب همیشه به این روشنی نیست. مثالهای بیشتری را بعدا خواهیم دید.

Mutex 4.4

دومین کاربرد رایج سمافورها اعمال انحصار متقابل است. پیش از این یکی از کاربردهای انحصار متقابل در کنترل دسترسی همروند به متغییرهای اشتراکی را دیدهایم. mutex تضمین مینماید که در هر زمان تنها یک نخ به متغیر اشتراکی دسترسی دارد.

mutex شبیه یک توکن است از نخی به نخ دیگر منتقل می شود و در هر زمان به یک نخ اجازه ادامه فعالیت می دهد. برای نمونه، در رمان سالار مگسه از یک گروه از بچه ها از یک صدف به عنوان mutex بهره می برند. برای صحبت کردن شما باید صدف را در اختیار داشته باشید. از آنجایی که تنها یک کودک صدف را در اختیار دارد، لذا تنها یک نفر می تواند صحبت کند. ۵

به طور مشابه، به منظور دسترسی یک نخ به متغیر اشتراکی، باید که mutex را بگیرد و زمانی که کارش تمام شد آن را رها کند. در هر زمان تنها یک نخ میتواند mutex را در اختیار داشته باشد.

معما: سمافورهایی به مثال زیر بیفزایید تا انحصار متقابل متغیر اشتراکی count را اعمال نمایند.

```
نخ B نخ count = count + 1
```

 $^{^2}$ deadlock

 $^{^3}$ token

⁴The Lord of the Flies

۵ گرچه این تعبیر در اینجا مفید است ولی میتواند گمراه کننده نیز باشد، همانطوری که در بخش ۶.۵ خواهید دید.

YT Mutex f.T

۱.۴.۳ راهنمای انحصار متقابل

سمافوری با نام mutex و مقدار اولیه 1 ایجاد نمایید. این مقدار به این معنی است که یک نخ می تواند ادامه یافته و به متغیر اشتراکی دسترسی داشته باشد؛ مقدار صفر به معنی این است که باید منتظر نخ دیگری بماند تا mutex را آزاد نماید.

YD Mutex 4.7

۲.۴.۳ راه حل انحصار متقابل

راه حلى را در ادامه مىبينيم:

```
A خن B غن Mutex.wait() mutex.wait() # critical section count = count + 1 mutex.signal() # mutex.signal()
```

از آنجایی که مقدار اولیه ۱ mutex است، اولین نخی که wait در کد خود میرسد میتواند بلافاصله ادامه یابد. البته عمل انتظار روی سمافور موجب کاهش مقدار آن میگردد لذا دومین نخ به wait میرسد باید منتظر پیام دهی نخ اول بماند.

عملیات بروزرسانی متغیر حاشیه دار شده است تا نشان دهد که درون یک mutex قرار دارد.

در این مثال، هر دو نخ کد یکسانی را اجرا می نمایند. گاهی اوقات این نوع راه حل را متقارن می نامیم. اگر نخها کدهای مختلفی را اجرا می نمایند این راه حل نامتقارن کفته می شود. راه حلهای متقارن اغلب راحت تر تعمیم داده می شوند. در این حالت، راه حل mutex می تواند هر تعداد نخ همروند را بدون نیاز به هیچگونه تغییری مدیریت نماید. تا زمانی که هر نخ پیش از بروزرسانی متغیر wait، و پس از آن نیز signal را فرا می خواند هیچ دو نخی به صورت همزمان به متغیر count

اغلب کدی که به حفاظت نیاز دارد ناحیه بحرانی ۸ نامیده می شود، زیرا که جلوگیری از دسترسی همزمان، اهمیتی حیاتی دارد.

در استعارات رایج علم کامپیوتر، گاهی اوقات به طرق دیگری درباره mutexها صحبت می شود. در تعبیری که تاکنون استفاده نمودیم، mutex توکنی است که از یک نخ به نخ دیگر انتقال داده می شود.

در تعبیر دیگر، از ناحیه بحرانی به عنوان اتاقی یاد می شود و در هر زمان تنها یک نخ اجازه دارد که داخل آن باشد. در این تعبیر، mutex قفل نامیده می شوند و گفته می شود یک نخ پیش از ورود، mutex را قفل نموده و هنگام خروج آ» را باز می نماید. گرچه گهگاهی، کاربران تعابیر را خلط نموده و صحبت از گرفتن ۱۰ و رهانمودن ۱۱ یک قفل می نمایند که این تعبیر، به آن اندازه با معنی نیست.

هر دو تعبیر، بالقوه مفید و بالقوه گمراه کننده هستند. هنگام کار بر روی مساله بعدی، هر دو شیوه

⁶symmetric

⁷asymmetric

⁸critical section

⁹lock

¹⁰getting

¹¹ releasing

تفكر را امتحان نموده و ببينيد كدام يك شماره به راه حل ميرساند.

Multiplex 0.7

معما: راه حل قبل را چنان تعمیم دهید که به چند نخ اجازه دهد به صورت همزمان در ناحیه بحرانی اجرا شوند اما یک حد بالا روی تعداد نخهای همروند اعمال شود. به عبارت دیگر، بیش از n نخ به صورت همزمان در ناحیه بحرانی اجرا نشود.

این الگو یک مالتی پلکس^{۱۲} نامیده می شود. در دنیای واقعی، مساله مالتی پلکس در یک کلوپ شبانهٔ شلوغ زمانی رخ می دهد که یک حداکثر، برای تعداد افرادی که مجاز به حضور در ساختمان در یک زمان هستند وجود دارد؛ خواه به منظور تامین ایمنی آتش سوزی یا به منظور ایجاد یک انحصار.

معمولاً در چنین اماکنی یک مأمور، با نگاهداشتن تعداد افرادی که داخل هستند و جلوگیری از ورود افراد جدید زمانی که اتاق به ظرفیت خود برسد محدودیت همزمانی را تضمین میکند. سپس، هر زمان که یک فرد خارج شود فردی دیگری اجازه ورود می یابد.

تضمین این محدودیت با سمافورها ممکن است مشکل به نظر برسد امّا تقریباً بدیهی است.

 $^{^{12}}$ multiplex

TV Multiplex Δ. Υ

1.۵.۳ راه حل مالتي پلکس

به منظور اینکه اجرای چند نخ را در ناحیه بحرانی ممکن سازیم تنها مقدار اولیه سمافور را m-حداکثر تعداد نخهای مجاز— قرار میدهیم.

در هر زمان، مقدار سمافور نشانگر تعداد نخهایی است که میتوانند داخل شوند. اگر این مقدار صفر باشد آنگاه نخ بعدی تا زمانی که یک از نخهای درونی خارج شده و پیامدهی نماید مسدود میگردد. هنگامی که تمام نخها از ناحیه بحرانی خارج شوند مقدار سمافور دوباره n میشود.

از آنجایی که این راه حل متقارن است، به طور قراردادی تنها یک کپی از کد نمایش داده می شود امّا شما باید چندین کپی از کد را که به صورت همروند در چندین نخ اجرا می شود در نظر بگیرید.

راه حل مالتي پلکس

multiplex.wait()
critical section
multiplex.signal()

اگر ناحیه بحرانی پر شده باشد و بیش از یک نخ سر برسند چه اتفاقی می افتد؟ البته چیزی که میخواهیم این است که تمامی آنها منتظر بمانند. این راه حل دقیقاً همین کار را انجام می دهد. هر زمان که یک نخ تازه به صف ملحق شود، سمافور کاهش می یابد لذا مقدار سمافور که منفی است نشانگر تعداد نخهایی است که در صف هستند.

زمانی که یک نخ ناحیه بحرانی را ترک میکند، به سمافور پیامداده و مقدار آن را افزایش میدهد که این کار اجازه یکی از نخهای در حال انتظار ادامه یابد.

با در نظر گرفتن تعابیر گذشته، در این حالت بهتر است سمافورها به صورت مجموعهای از توکنها دیده شود (تا یک قفل). هر نخ که wait را فراخوانی نماید، یکی از توکنها را در اختیار می گیرد؛ زمانی که signal را فراخواند آن توکن را رها مینماید. فقط نخی که توکنی در اختیار دارد می تواند به اتاق وارد شود. زمانی که یک نخ می رسد اگر هیچ توکنی موجود نباشد باید تا زمانی که نخ دیگری توکنی را رها نماید، منتظر بماند.

در دنیای واقع، گاهی اوقات باجههای بلیط فروشی سیستمی مشابه این را بکار می برند. به مشتری هایی که در صف هستند هستند توکن هایی داده می شود. هر توکن به دارنده آن اجازه خرید یک بلیط را می دهد.

دوباره مساله قرار ملاقات از بخش ۳.۳ در نظر بگیرید. یک محدودیت راه حلی که ارائه دادیم این است که برای بیشتر از دو نخ کار نمیکند.

معمًا: راه حل قرار ملاقات را تعميم دهيد. هر نخ بايد كد زير را اجرا نمايد:

كد حصار

rendezvous

critical point

لازمه همگامسازی این است که هیچ نخی critical point را اجرا ننماید مگر اینکه تمامی نخها rendezvous را اجرا نموده باشند.

فرض کنید که n نخ وجود دارد و این مقدار در یک متغیر برای n ذخیره شده است و تمامی نخها به آن دسترسی دارند.

زمانی که n-1 نخ اول میرسند آنها باید تا زمان رسیدن nامین نخ مسدود شوند و پس از آن، همگی میتوانند ادامه یابند.

¹³Barrier

۱.۶.۳ راهنمای حصار

برای بسیاری از مسائل این کتاب، با ارائه متغیرهایی که در راه حلهایم بکار بردم و توضیح قوانین آنها، راهنماییهایی را فراهم خواهم آورد.

راهنماي حصار

```
n = the number of threads
count = 0
mutex = Semaphore(1)
barrier = Semaphore(0)
```

count تعداد نخهای رسیده را نگاه میدارد. mutex دسترسی انحصاری به count را به گونهای فراهم میآورد که نخها بتوانند به صورت ایمن آن را افزایش دهند.

barrier تا زمانی که تمامی نخها برسند قفل شده است (صفر یا منفی)؛ سپس باید باز شود (یک یا بیشتر).

۲.۶.۳ نا راه حل حصار

ابتدا راه حلى را ارائه مىدهيم كه به طور كامل درست نمى باشد چرا كه بررسى چنين راه حل هايى براى فهم اينكه چه چيزى نادرست است مفيد است.

نا راه حل حصار

```
rendezvous

mutex.wait()
    count = count + 1
mutex.signal()

f count == n: barrier.signal()

barrier.wait()

critical point
```

از آنجایی که count به وسیله یک mutex محافظت می شود، تعداد نخهایی که رد می شود را می شمرد. n-1 نخ اول زمانی که به حصار می رسد منتظر می مانند چرا در ابتدا قفل است. زمانی که nامین نخ می رسد حصار را باز می نماید.

معمّا: مشكل اين راه حل چيست؟

٣.۶.٣ بنبست #٢

مشکل راه حل قبلی، بن بست است به عنوان مثال، تصور کنید n=0 و چهار نخ منتظر حصار هستند. مقدار سمافور، منفی تعداد نخهای در صف است که در اینجا + میباشد.

زمانی که پنجمین نخ به حصار، پیام میدهد، یکی از نخهای در حال انتظار اجازه ادامه کار مییابد و سمافور به ۳- افزایش مییابد.

امّا پس از آن دیگر هیچ نخی به سمافور پیام نداده و هیچ کدام از دیگر نخها نمی تواند از مانع عبور نماید. این دومین مثال از بن بست است.

معمًا: آیا این کد همیشه یک بنبست تولید مینماید؟ آیا میتوانید یک مسیر اجرایی از طریق این کد بیاید که منجر به بنبست نشود؟

معمّا: این مشکل را حل کنید.

۴.۶.۳ راه حل حصار

بالاخره، كد راه حل صحيح مساله حصار در ادامه آمده است.

راه حل حصار

```
rendezvous

mutex.wait()
    count = count + 1
mutex.signal()

if count == n: barrier.signal()

barrier.wait()
barrier.signal()

critical point
```

تنها تغییر، یک signal دیگر پس از انتظار برای حصار است. اکنون، پس از اینکه هر نخ عبور کرد، به سمافور پیام میدهد که نخ بعدی میتواند عبور کند.

این الگو -یک wait و یک signal بلافاصله پشت سر هم- آنقدر رایج است که یک نام دارد: ۱۲ turnstile ریرا که در یک زمان به تنها یک نخ اجازه عبور می دهد و می تواند قفل شود تا تمام نخها را نگه دارد.

در وضعیت آغازین (صفر)، ترناستایل قفل است. نخ nام آن را بار نموده و سپس تمام n از آن عبور میکنند.

ممکن است خواندن مقدار count بیرون از mutex مخاطره آمیز به نظر رسد. در اینجا، مشکلی وجود ندارد امّا به طور کلی احتمالاً ایده خوبی هم نیست. چند صفحه بعد کد تمیزتری ارائه می دهیم امّا فعلاً ممکن است بخواهید این سوالات را در نظر بگیرید: پس از nامین نخ، ترناستایل در چه وضعیتی است؟ آیا راهی وجود دارد که ممکن باشد حصار بیش از یکبار پیام دهی شود؟

 $^{^{14}}$ turnstile

۵.۶.۳ بن بست

از آنجایی که در هر زمان تنها یک نخ می تواند از mutex عبور کند و نیز در هر زمان تنها یک نخ می تواند از turnstile عبور کند، ممکن است که قرار دادن turnstile درون mutex منطقی به نظر آید، مانند زیر:

راه حل بد حصار

```
rendezvous

mutex.wait()
    count = count + 1
    if count == n: barrier.signal()

barrier.wait()
    barrier.signal()

mutex.signal()

critical point
```

این ایدهٔ بدی است زیرا که می تواند سبب بن بست گردد.

تصور کنید اولین نخ وارد mutex شده و پس از رسیدن به ترناستایل مسدود میگردد. از آنجایی که mutex قفل شده است، هیچ نخ دیگری نمی تواند وارد گردد، لذا شرط condition==n هرگز درست نبوده و هیچ نخی ترناستایل را باز نخواهد کرد.

در اینجا، بنبست کاملاً واضح است، امّا یک منبع رایج بنبستها را نشان میدهد: مسدود شدن روی یک سمافور در حالیکه یک mutex در اختیار دارد.

٧.٣ حصار با قابلیت استفاده مجدد

اغلب، مجموعهٔ نخهای همکار، یک سری از گامهای یک حلقه را اجرا نموده و پس از هر گام نزد یک حصار همگامسازی می شوند. برای این کاربرد، به یک حصار با قابلیت استفاده مجدد نیاز داریم که پس از عبور تمامی نخها از آن، خود را قفل نماید.

معمّا: راه حل حصار را چنان بازنویسی کنید که پس از عبور تمام نخها، ترناستایل دوباره قفل شود.

۱.۷.۳ نا راه حل حصار با قابلیت استفاده مجدد ۱۴

دوباره با یک تلاش ساده برای رسیدن به راه حل شروع نموده و به تدریج آن را بهبود میدهیم: نا راه حل حصار با قابلیت استفاده مجدد

```
rendezvous

mutex.wait()
    count += 1
mutex.signal()

turnstile.wait()
turnstile.signal()

critical point

mutex.wait()
    count -= 1
mutex.signal()

if count == 0: turnstile.wait()
```

توجه کنید که کد پس از ترناستایل بسیار شبیه کد قبل از آن است. دوباره لازم است که دسترسی به متغیر اشتراکی count را با استفاده از mutex محافظت کنیم. با اینحال متاسفانه این کد به طور کامل صحیح نست.

معمّا: مشكل چيست؟

۲.۷.۳ مساله حصار با قابلیت استفاده مجدد ۱

یک مشکلی در خط ۸ کد قبل وجود دارد.

اگر n-1امین نخ در این نقطه با یک وقفه مواجه شود، و سپس nامین نخ وارد mutex شود، هر دو نخ n-1 در count استایل پیام خواهند داد. در حقیقت حتی این امکان وجود دارد که تمام نخها به ترناستایل پیام دهند.

به طور مشابه در خط ۱۹ ممکن است چندین نخ wait را اجرا نماید که منجر به بن بست خواهد شد. معمّا: مشکل را حل نمایید.

۳.۷.۲ نا راه حل حصار با قابلیت استفاده مجدد ۲

این تلاش خطای قبل را حل نموده ولی یک مشکل ظریف باقی میماند.

نا راه حل حصار با قابلیت استفاده مجدد

```
rendezvous

mutex.wait()
    count += 1
    if count == n: turnstile.signal()

mutex.signal()

turnstile.wait()
    turnstile.signal()

critical point

mutex.wait()
    count -= 1
    if count == 0: turnstile.wait()
    mutex.signal()
```

در هر دو حالت بررسی درون mutex صورت میگیرد لذا یک نخ نمی تواند بعد از تغییر شمارنده و قبل از بررسی آن با وقفه مواجه شود.

متاسفانه این کد هنوز صحیح نیست. فراموش نکنید که این کد حصار درون یک حلقه قرار دارد. لذا پس از اجرای آخرین خط هر نخ به rendezvous باز می گردد.

معمّا: مشكل را بيابيد و آن را رفع نماييد.

۴.۷.۳ راهنمای حصار با قابلیت استفاده مجدد

همانطوری که تا کنون نیز نوشته شده است، این کد به نخی که زودتر از ناحیه بحرانی خود خارج می شود اجازه عبور از mutex دوم را داده و سپس در حلقه کد خود از mutex اول و ترناستایل عبور می نماید، که در عمل همین نکته سبب می شود آن نخ، یک دور جلوتر از دیگر نخها قرار گیرد.

برای رفع این مساله می توانیم از دو ترناستایل استفاده نماییم.

راهنمای حصار با قابلیت استفاده مجدد

```
turnstile = Semaphore(0)
turnstile2 = Semaphore(1)
mutex = Semaphore(1)
```

در ابتدا ترناستایل اولی قبل و دومی باز است. زمانی که تمامی نخها به ترناستایل اول برسند، آن دومی را قفل و اولی را باز مینماییم. آن هنگام که تمامی نخها به ترناستایل دوم برسند اولی را دوباره قفل کرده –که این کار از بازگشت نخها به ابتدای حلقه جلوگیری مینماید – و سپس دومی را باز مینماییم.

۵.۷.۳ راه حل حصار با قابلیت استفاده مجدد

راهنمای حصار با قابلیت استفاده مجدد

```
# rendezvous
mutex.wait()
    count += 1
    if count == n:
                                 # lock the second
        turnstile2.wait()
        turnstile.signal()
                                 # unlock the first
mutex.signal()
turnstile.wait()
                                 # first turnstile
turnstile.signal()
# critical point
mutex.wait()
    count -= 1
    if count == 0:
                                  # lock the first
        turnstile.wait()
        turnstile2.signal()
                                  # unlock the second
mutex.signal()
                                  # second turnstile
turnstile2.wait()
turnstile2.signal()
```

گاهی اوقات به این راه حل، حصار دو_فاز گفته می شود زیرا که تمامی نخها را دوبار مجبور به انتظار می کند: یکبار برای اینکه تمام نخها برسند و بار دیگر برای آنکه تمام نخهای ناحیه بحرانی را اجرا نمایند. متاسفانه، این راه حل از نابدیهی ترین انواع کد همگامسازی است: اطمینان یافتن از صحت این راه حل سخت است. اغلب اینکه یک مسیر خاص از طریق برنامه سبب خطایی گردد، آنچنان آشکار نیست. بدتر اینکه، بررسی پیادهسازی یک راه حل آنچنان کمکی نمی کند. خطا ممکن است خیلی به ندرت اتفاق افتد، زیرا که مسیر بخصوصی که سبب خطا می گردد ممکن است نیازمند ترکیبی فوق العاده بی بدیل از شرایط باشد. تولید و اشکال زدایی چنین خطاهایی با روشهای مرسوم تقریبا ناممکن است.

تنها جایگزین بررسی دقیق کد و "اثبات" صحت آن است. "اثبات" بین گیومه قرار دادیم زیرا که ضرورتاً منظور این نیست که یک اثبات رسمی برای آن بنویسید (اگرچه متعصبهایی وجود دارند که به چنین حماتی ترغیب مینمایند).

نوع اثبات مد نظر بسیار غیر رسمی است. میتوانیم از مزیت ساختار کد و اصطلاحاتی که توسعه داده ایم برای اثبات و سپس نشان دادن یک تعدادی از ادعاهای سطح متوسط درباره برنامه استفاده کنیم.

برای نمونه:

- ۱. فقط nامین نخ میتواند ترناستایلها را قفل یا باز نماید.
- ۲. قبل اینکه یک نخ بتواند اولین ترناستایل را باز نماید، باید دومی را بسته باشد و بالعکس؛ بنابراین برای یک نخ، عبور از دیگر نخها به اندازه بیش از یک ترناستایل ناممکن است.

با یافتن انواع صحیح عبارات به منظور اعلام و اثبات، گاهی اوقات میتوانید یک راه موجز برای متقاعد کردن خودتان (یا یک همکار شکاک) بیابید که کدتان ضد گلوگه است.

۶.۷.۳ ترناستایل از پیش باگذاری شده

یک چیز جالب در رابطه با ترناستایل این است که یک جزء همه منظوره است که میتوانید آن را در راه حلهای مختلفی بکار برید. امّا یک اشکال آن این است که نخها را مجبور مینماید که به صورت ترتیبی عبور نمایند و این ممکن است سبب تعویض بسترهای۱۵ زیادی بیش از حدّ نیاز گردد.

در مساله حصار با قابلیت استفاده مجدد، می توانیم راه حل را ساده تر کنیم اگر نخی که ترناستایل را از حالت قفل خارج می نماید آن را با تعداد سیگنال کافی به منظور عبور نخهای لازم، از پیش بارگذاری نماید ۱۶.

نحو مورد استفاده در اینجا فرض میکند که signal میتواند پارامتری دریافت دارد که تعداد سیگنالها را مشخص مینماید. این، یک ویژگی استاندارد نیست، امّا پیادهسازی آن با یک حلقه، آسان خواهد بود. تنها چیزی که باید در ذهن داشت این است که سیگنالهای چندگانه اتمی نیستند؛ بدین معنی که نخ علامت دهنده ممکن است در میانه حلقه با وقفه روبرو شود. لکن در اینجا مشکلی نیست.

راه حل حصار با قابلیت استفاده مجدد

```
# rendezvous
mutex.wait()
    count += 1
    if count == n:
                                  # unlock the first
        turnstile.signal(n)
mutex.signal()
                                   # first turnstile
turnstile.wait()
# critical point
mutex.wait()
    count -= 1
    if count == 0:
        turnstile2.signal(n)
                                  # unlock the second
mutex.signal()
turnstile2.wait()
                                   # second turnstile
```

زمانیکه nامین نخ میرسد، ترناستایل اول را با یک سیگنال بازای هر نخ از پیش بارگذاری مینماید. زمانیکه nامین نخ از ترناستایل عبور مینماید آخرین توکن را در اختیار گرفته و ترناستایل را دوباره قفل مینماید.

 $^{^{15}}$ context switch

۱۶ با تشکر از Matt Tesch بابت این راه حل!

اتفاق مشابهی در ترناستایل دوم رخ میدهد، آن زمان که آخرین نخ از mutex عبور نموده آن را باز مینماید.

٧.٧.٣ اشياء حصار

به طور معمول، یک حصار را درون یک شیء محصور^{۱۷} مینمایند. در اینجا برای تعریف کلاس، نحو پایتون را بکار میبریم.

کلاس Barrier

```
class Barrier:
    def __init__(self, n):
        self.n = n
        self.count = 0
        self.mutex = Semaphore(1)
        self.turnstile = Semaphore(0)
        self.turnstile2 = Semaphore(0)
    def phase1(self):
        self.mutex.wait()
            self.count += 1
            if self.count == self.n:
                self.turnstile.signal(self.n)
        self.mutex.signal()
        self.turnstile.wait()
    def phase2(self):
        self.mutex.wait()
            self.count -= 1
            if self.count == 0:
                self.turnstile2.signal(self.n)
        self.mutex.signal()
        self.turnstile2.wait()
    def wait(self):
        self.phase1()
        self.phase2()
```

زمانیکه یک شیء Barrier ایجاد می گردد متد __init__ اجرا می شود و متغیرهای نمونه را مقداردهی اولیه می نماید. پارامتر n تعداد نخهایی است که باید پیش از اینکه حصار باز شود wait را فراخوانند.

متغیر self به شیئی اشاره دارد که متد روی آن عمل مینماید. از آنجایی که هر شیء حصار، mutex و ترناستایل های خود را دارد، self .mutex به mutex شیء جاری اشاره مینماید.

در اینجا مثالی مشاهده مینمایید که یک شیء Barrier را ایجاد نموده و روی آن منتظر میماند:

¹⁷encapsulate

واسط Barrier

```
barrier = Barrier(n)  # initialize a new barrier
barrier.wait()  # wait at a barrier
```

کدی که حصار را بکار میبرد میتواند phase1 و phase2 را به صورت مجزا فراخواند اگر چیزی وجود داشته باشد که لازم باشد در آن بین اجرا شود.

۸.۳ صف

سمافورها می توانند به عنوان یک صف نیز استفاده شوند. در این حالت، مقدار اولیه 0 است و معمولاً کد به گونهای نوشته شده است که امکان علامت دهی وجود ندارد مگر اینکه یک نخ، در حال انتظار وجود داشته باشد، لذا مقدار سمافور هیچگاه مثبت نیست.

به عنوان مثال، تصور کنید که نخها، نمایشگر رقصندههایی باشند و دو نوع رقاص -جلودار و دنبالهرو- در دو صف، پیش از ورود به اتاق رقص منتظر هستند. هنگامی که که یک جلودار میرسد، بررسی میکند که آیا هیچ دنبالهروئی منتظر هست یا خیر. اگر چنین باشد، هر دو میتوانند داخل شوند در غیر اینصورت می بایست منتظر بماند.

به طور مشابه، زمانیکه یک دنبالهرو میرسد، او ابتدا چک میکند که آیا جلوداری وجود دارد یا خیر و منطبق با داخل شده یا صبر مینماید.

معما: كدى بنويسيد براى جلودارها و دنبالهروها كه اين شرايط در آن صدق كند.

۸.۳ صف

۱.۸.۳ راهنمایی برای معما

در اینجا متعیرهایی آمده است که در راه حل خود بکار بردهام:

راهنمایی صف

leaderQueue = Semaphore(0)
followerQueue = Semaphore(0)

leaderQueue صف حاوی جلودارهای منتظر هست و followerQueue صف حاوی دنباله روهای منتظر هست.

۸.۳ صف

۲.۸.۳ راه حل صف

كد مربوط به جلو دارها را در اينجا آمده است:

```
راه حل صف (جلودارها)
```

```
followerQueue.signal()
leaderQueue.wait()
dance()
```

و در این قسمت کد مربوط به دنبالهروها را مشاهده مینمایید:

```
راه حل صف (دنبالهروها)
```

```
leaderQueue.signal()
followerQueue.wait()
dance()
```

این راه حل به همان اندازه که نشان می دهد ساده است، تنها یک قرار ملاقات است. هر جلودار دقیقاً به یک دنباله رو علامت می دهد و هر دنباله رو به یک جلودار علامت می دهد، لذا این ضمانت می کند که جلودارها و دنباله روها تنها به صورت جفت جفت اجازه اقدام داشته باشند. امّا اینکه آیا آنها واقعاً به صورت جفت جفت وارد عمل می شوند واضح نیست. برای هر تعداد از نخها امکان تجمیع قبل از اجرای مصورت جفت وارد و لذا برای هر تعداد از جلودارها dance پیش از دنباله روها ممکن است. بسته به معنای dance این رفتار ممکن است مشکل ساز باشد و یا نباشد.

برای اینکه کمی جالبتر شود بگذارید محدودیتی بیفزاییم که در آن، هر جلودار تنها با یک دنبالهرو به صورت همزمان بتواند dance را فراخواند و بالعکس. به عبارت دیگر، باید با کسی که شما را آورده است برقصید۱۸.

معما: یک راه حل برای این مساله «صف انحصاری» ارائه کنید.

۱۸ متن آهنگ اجرا شده توسط Shania Twain

۸.۳ صف

۳.۸.۳ راهنمای صف انحصاری

متغیرهایی را که در راه حل خود بکار بردهام در ادامه مشاهده مینمایید:

راهنمای صف

```
leaders = followers = 0
mutex = Semaphore(1)
leaderQueue = Semaphore(0)
followerQueue = Semaphore(0)
rendezvous = Semaphore(0)
```

leaders و followers شمارنده هایی هستند که تعداد رقاصهای هر نوع که در حال انتظار هستند در خود نگه می دارند. موتکس دسترسی انحصاری به شمارنده ها را ضمانت میکند.
leaderQueue و followerQueue صفهایی هستند که رقاصها در آن منتظر می مانند. rendezvous برای بررسی اینکه هر دو نخ رقص را خود به پایان رسانده اند بکار می رود.

۸.۳ صف

۴.۸.۳ راه حل صف انحصاری

قطعه كد مربوط به جلودارها:

راه حل صف (جلودارها)

```
mutex.wait()
if followers > 0:
    followers--
    followerQueue.signal()
else:
    leaders++
    mutex.signal()
    leaderQueue.wait()

dance()
rendezvous.wait()
mutex.signal()
```

زمانی که یک جلودار می رسد، میوتکسی که followers و followers را محافظت می کند می گیرد. اگر یک دنباله رو منتظر باشد، جلودار مقدار followers را کاهش می دهد، به یک جلودار سیگنال می دهد و سپس dance را فرا می خواند، تمام این کارها قبل از آزادسازی mutex انجام می شود. این تضمین می کند که تنها یک نخ دنباله رو وجود دارد که dance را به طور همزمان اجرا نماید. اگر هیچ دنباله روی در حالت انتظار نباشد، جلودار باید میوتکس را قبل از انتظار روی leader Queue رها کند.

كدمربوط به دنبالهروها نيز مشابه است:

راه حل صف (دنبالهروها)

```
mutex.wait()
if leaders > 0:
    leaders--
    leaderQueue.signal()

else:
    followers++
    mutex.signal()
    followerQueue.wait()

dance()
rendezvous.signal()
```

زمانی که یک دنبالهرو میرسد، چک میکند که آیا جلوداری در حالت انتظار هست. اگر یکی وجود داشته باشد، دنبالهرو مقدار leaders را کاهش میدهد، به جلودار سیگنال میدهد، و dance را اجرا میکند، تمامی این کارها بدون آزادسازی mutex انجام میشود. در حقیقت در این مورد دنبالهرو هرگز

mutex را رها نمی کند؛ جلودار این کار را انجام می دهد. لازم نیست نخی که میوتکس را دارد رد گیری کنیم زیرا که می دانیم یکی از آنها میوتکس را دارد و هر کدام از آن دو نخ می تواند آن را آزاد کند. در راه حل من همیشه یک جلودار این کار را انجام می دهد.

زمانی که یک سمافور به عنوان یک صف استفاده می شود، ۱۹ به نظرم بهتر است که "انتظار" را "انتظار برای این صف" بخوانیم و "سیگنال" را "بگذار شخصی از این صف برود". در این کد، ما هرگز به یک صف سیگنال نمی دهیم، مگر اینکه کسی در حال انتظار باشد، در نتیجه مقدار سمافورهای صف به ندرت مثبت می باشد. اگرچه این امکان نیز وجود دارد. ببینید آیا می توانید بفهمید چگونه ممکن است.

۱۹ سمافوری که به عنوان یک صف بکار می رود بسیار شیبه به یک متغیر شرطی است. تفاوت اصلی در این است که نخها باید میوتکس را به طور صریح پیش از انتظار رها نموده و پس از آن به صورت صریح آن را دوباره در اختیار گیرند (البته اگر آن را نیاز داشته باشد).

فصل ۴

مسائل همگامسازی کلاسیک

مسائل کلاسیک همگامسازی، که تقریباً در هر کتاب درسی سیستمعامل وجود دارد را در این فصل بررسی مینماییم. این مسائل معمولاً در غالب مسائل جهان واقع ارائه میگردد، لذا بیان مساله واضح است و بنابراین دانشجویان می توانند شهود خود را بکار بندند.

گرچه برای اکثر موارد، این مسائل در دنیای واقع رخ نمی دهد یا اگر هم رخ دهد راه حلهای دنیای واقع چندان شبیه کد همگامسازی که با آن کار میکنیم نیست.

دلیل علاقهمندی ما، به اینگونه مسائل این است که شبیه مسائل رایجی هستند که سیستم عامل ها (و برخی برنامه ها) نیاز به حل آنها دارند. برای هر مساله کلاسیک، یک فرمول بندی کلاسیک ارائه می دهیم و همچنین شباهات آن را به مساله متناظر در سیستم عامل بیان می نمایی.

۱.۴ مسئله تولیدکننده مصرفکننده

در برنامههای چندنخی اغلب یک تقسیمبندی از کار بین نخها وجود دارد. در یک الگوی رایج، برخی نخها تولیدکننده و برخی مصرفکننده هستند. تولیدکننده اعناصری از برخی نوعها را ایجاد نموده و آنها را به یک ساختمان داده می افزاید؛ مصرفکننده ها عناصر را حذف نموده و پردازش میکنند.

برنامههای رویداد_محور مثالهای خوبی هستند. یک "رویداد" ، رخدادی است که به پاسخ برنامه نیاز دارد: کاربر کلیدی را فشار میدهد یا ماوس را جابجا میکند، یک بلوک داده از دیسک میرسد، یک بسته از شبکه میرسد، یک عمل درحال انتظار تکمیل میشود.

هر زمان که یک رویداد رخ می دهد، یک نخ تولیدکننده یک شیئ رویداد را ایجاد نموده و آن را به بافر رویداد می افزاید. به طور همزمان، نخ مصرف کننده، رویدادها را از بافر خارج کرده و آنها را پردازش می کند. در این حالت، مصرف کننده ها "مدیریت کنندهٔ رویداد" انامیده می شوند.

چندین محدودیت همگامسازی وجود دارد که برای درست کار کردن سیستم نیاز به تحمیل آنها داریم.

- زمانی که یک عنصر به بافر افزوده شده یا از آن حذف می گردد، بافر در وضعیتی ناپایدار است. بنابراین نخها باید دسترسی انحصاری به بافر داشته باشند.
- اگر یک نخ مصرفکننده در زمانی که بافر خالی است سر برسد، تا زمانی که یک تولید کننده عنصر جدیدی را بیفزاید مسدود می گردد.

فرض كنيد كه توليدكننده ها عمليات زير را بارها و بارها انجام مي دهند:

كد يايه توليدكننده

```
event = waitForEvent()
buffer.add(event)
```

همچنین فرض کنید مصرف کنندهها عملیات زیر را اجرا میکنند:

كد پايه مصرفكننده

```
event = buffer.get()
event.process()
```

همانطوری که در بالا مشخص شده، دسترسی به بافر باید انحصاری باشد، اما waitForEvent و waitForEvent و event.process

معما: دستورات همگامسازی را به کد تولیدکننده و مصرفکننده بیفزایید تا محدودیتهای همگامسازی اعمال شود.

²event handler

۱.۱.۴ راهنمای تولیدکننده مصرف کننده

در اینجا متغیرهایی آمده است که ممکن است بخواهید استفاده کنید:

مقداردهی اولیه تولیدکننده_مصرفکننده

```
mutex = Semaphore(1)
items = Semaphore(0)
local event
```

بدون تعجب، mutex دسترسی انحصاری را به بافر فراهم می آورد. هنگامی که items مثبت است، تعداد عناصر موجود در بافر را نشان می دهد. زمانی که منفی است، نشان دهندهٔ تعداد نخهای مصرف کنندهٔ در صف می باشد.

event یک متغیر محلی است، که در اینجا بدین معنی است که هر نخ نسخهٔ خود را دارد. تاکنون فرض کردهایم که تمام نخها به تمام متغیرها دسترسی دارند، اما گاهی اوقات بهتر است که به هر نخ یک متغیر الحاق شود.

راه های مختلفی برای پیادهسازی این نکته در محیطهای گوناگون وجود دارد:

- اگر هر نخ پشتهٔ زمان اجرای خودش را داشته باشد، آنگاه هر متغیر تخصیص داده شده در پشته،
   مخصوص به نخ^۴ است.
  - اگر نخ ها به عنوان اشیا نشان داده شوند، می توانیم به هر شیئ نخ یک خصیصه اضافه نماییم.
- اگر نخ ها IDهای یکتا داشته باشند، می توانیم ID را به عنوان اندیس یک آرایه یا جدول درهم سازی
   به کار بریم، و دادههای هر نخ را در آن ذخیره کنیم.

در بیشتر برنامهها، اغلب متغیرها محلی هستند مگر اینکه به صورت دیگری اعلان شوند، اما در این کتاب بیشتر متغیرها اشتراکی اند، لذا پیش فرض متغیرها اشتراکی هستند مگر اینکه به صراحت به صورت local اعلان شوند.

³local variable

⁴thread-specific

۲.۱.۴ راه حل تولیدکننده مصرف کننده

كد توليدكننده از راه حل من در ادامه آمده است.

راه حل تولیدکننده

```
event = waitForEvent()
mutex.wait()
buffer.add(event)
items.signal()
mutex.signal()
```

تولیدکننده تا زمان دریافت یک رویداد، نباید دسترسی انحصاری به بافر داشته باشد. چندین نخ به صورت همزمان میتوانند waitForEvent را اجرا نمایند.

سمافور items تعداد عناصر موجود در بافر را در خود نگاه میدارد. هر زمان که تولیدکننده یک عنصر بیفزاید، با items دادن سیگنال یک واحد آن را افزایش میدهد. کد مصرفکننده نیز مشابه است.

راه حل مصرفكننده

```
items.wait()
mutex.wait()
event = buffer.get()
mutex.signal()
event.process()
```

دوباره، عملیات بافر توسط یک میوتکس حفاظت می شود امّا پیش از اینکه مصرفکننده به آن برسد باید items را کاهش دهد. اگر items مقدار صفر یا منفی داشته باشد، مصرفکننده تا زمانی که یک تولیدکننده سیگنال دهد مسدود می گردد.

اگرچه این راه حل درست است، این امکان وجود دارد که کارایی آن را قدری بهبود بخشید. تصور کنید زمانیکه یک تولید به items سیگنال میدهد حداقل یک مصرفکننده در صف قرار دارد. اگر زمانبند به مصرفکننده اجازه اجرا را بدهد، پس از آن چه اتفاقی میافتد؟ بلافاصله روی میوتکس که (هنوز) در اختیار تولیدکننده است مسدود میشود.

مسدودسازی و رفع انسداد، اعمال نسبتاً پر هزینهای هستند: انجام غیرضروری آنها میتواند به کارایی برنامه آسیب زند. لذا احتمالاً بازنویسی کد تولیدکننده به صورت زیر بهتر باشد.

راه حل بهبود يافتهٔ توليدكننده

```
event = waitForEvent()
mutex.wait()
buffer.add(event)
mutex.signal()
items.signal()
```

اکنون تا زمانیکه بدانیم یک مصرفکننده می تواند به کار خود ادامه دهد برای رفع انسداد آن خود را بزحمت نمی اندازیم (بجز موردی نادر که تولیدکننده دیگری در گرفتن میوتکس، از مصرفکننده پیشی می گیرد).

یک چیز دیگری در رابطه با این راه حل وجود دارد که ممکن است یک فرد دقیق را آزار دهد. در بخش راهنمایی ادعا کردیم که سمافور items تعداد عناصر موجود در صف را در خود نگاه می دارد. امّا با نگاه به کد مصرف کننده، در می یابیم این امکان وجود دارد که چندین مصرف کننده بتوانند پیش از اینکه میوتکس را بگیرند و یک عنصر را از بافر بردارند، items را کاهش دهند. حداقل برای یک زمان کوتاه، items را می تواند نادقیق باشد.

ممكن آن را بخواهيم بوسيله چك كردن بافر را درون ميوتكس مديريت كنيم:

راه حل معيوب مصرفكننده

```
mutex.wait()
    items.wait()
    event = buffer.get()
mutex.signal()
event.process()
```

این ایدهٔ بدی است.

معمّا: چرا؟

٣.١.۴ بنبست #۴

اگر مصرفکنند کد زیر را اجرا نماید

راه حل معيوب مصرفكننده

```
mutex.wait()
items.wait()
event = buffer.get()
mutex.signal()
event.process()
```

می تواند سبب بروز بن بست گردد. تصور نمایید که بافر خالی است. یک مصرف کننده سر رسیده و می تواند سبب بروز بن بست وی items میوتکس را گرفته و سپس روی items مسدود می گردد. زمانیکه تولید کننده سر می رسد، روی مسدود شده و سیستم وارد یک توقف تمام اعیار گردد.

این مشکل یک خطای رایج در کد همگامسازی است: هر زمان که برای یک سمافور منتظر می مانید در حالیکه یک میوتکس را در دست دارید، خطر بن بست وجود دارد. زمانیکه یک راه حل را نسبت به مساله همگام سازی بررسی می نمایید، باید این نوع از بن بست را مد نظر داشته باشید.

۴.۱.۴ تولیدکننده مصرف کننده با یک بافر متناهی

در این مثالی که بالا توضیح داده شد (نخهای کنترلکننده رویداد)، بافر اشتراکی معمولاً نامتناهی است (به طور دقیق تر، با منابع سیستم نظیر حافظه فیزیکی و فضای مبادله ۵ محدود شده است).

گرچه در هستهٔ سیستم عامل، محدودیت هایی روی فضای موجود نیز وجود دارد. بافرهایی نظیر درخواست دیسک یا بسته های شبکه معمولاً سایز ثابتی دارند. در این گونه موارد، یک محدودیت همگام سازی دیگر نیز داریم:

● اگر زمانیکه بافر پر است یک تولیدکننده برسد، تا زمانیکه یک مصرفکننده عنصری را از بافر حذف کند مسدود می گردد.

فرض کنید که اندازه بافر را میدانیم. آن bufferSize بنامید. از آنجاییکه سمافوری داریم که تعداد عناصر را نگاه میدارد، وسوسه میشویم کدی به صورت زیر بنویسیم.

راه حل معيوب بافر محدود

```
if items >= bufferSize:
    block()
```

⁵swap space

امّا نمی توانیم چنین کنیم. به یاد آورید مقدار جاری یک سمافور را نمی توان بررسی نمود؛ wait و signal تنها عملیات ما هستند.

معمًا: كد توليدكننده_مصرفكنندهاي بنويسيد كه محدوديت بافر_متناهي را مديريت كند.

۵.۱.۴ راهنمای بافر محدود تولیدکننده مصرفکننده

سمافور دیگری را به منظور نگهداری تعداد فضای موجود در بافر بیفزایید.

مقداردهی اولیه بافر محدود تولیدکننده_مصرفکننده

```
mutex = Semaphore(1)
items = Semaphore(0)
spaces = Semaphore(buffer.size())
```

زمانیکه مصرفکننده عنصری را حذف میکند باید به spaces سیگنال دهد. زمانیکه تولیدکننده میرسد باید spaces را کاهش دهد، که در این نقطه ممکن است تا آن هنگامیکه مصرفکننده بعدی سیگنال دهد مسدود گردد.

۶.۱.۴ راه حل بافر محدود تولیدکننده مصرف کننده

و امّا راه حل.

راه حل بافر محدود مصرفكننده

```
items.wait()
mutex.wait()
event = buffer.get()
mutex.signal()
spaces.signal()
event.process()
```

كد توليدكننده تا حدودي متقارن است:

راه حل بافر محدود تولیدکننده

```
event = waitForEvent()

spaces.wait()
mutex.wait()
buffer.add(event)
mutex.signal()
items.signal()
```

به منظور اجتناب از بن بست، تولیدکننده ها و مصرفکننده ها پیش از گرفتن میوتکس موجود بودنش بررسی می نماید. برای بهترین کارایی، آن ها میوتکس را پیش از سیگنال دهی آزاد می نمایند.

۲.۴ مساله خوانندگان_نویسندگان

مساله کلاسیک بعدی، که مساله خواننده_نویسنده گفته می شود، مربوط می شود به هر راه حلی که یک ساختمان داده، پایگاه داده یا سیستم فایل خوانده شده و توسط نخهای همروند ویرایش می شود. زمانیکه ساختمان داده نوشته شده یا ویرایش می گردد ضروری است که دیگر نخها از خواندن منع گردند تا از دخالت در ویرایشی که در حال انجام است جلوگیری نموده و داده های نامعتبر یا ناپایدار خوانده نشود.

همانند مساله تولیدکننده_مصرفکننده، راه حل مساله، متقارن است. خوانندگان و نویسندگان قبل از ورود به ناحیه بحرانی کد متفاوتی را اجرا مینمایند. محدودیتهای همگامسازی عبارتند از:

- ۱. هر تعداد خواننده می تواند به صورت همزمان در ناحیه بحرانی باشد.
  - ۲. نویسندگان باید دسترسی انحصاری به ناحیه بحرانی داشته باشند.

به عبارت دیگر، یک نویسنده تا زمانیکه نخ دیگری (اعم از خواننده یا نویسنده) در ناحیه بحرانی وجود دارد، نمی تواند وارد شود و زمانیکه یک نویسنده وجود داشته باشد هیچ نخی نمی تواند وارد شود.

الگوی انحصاری اینجا ممکن است انحصار متقابل دستهای ٔ نامیده شود. یک نخ در ناحیه بحرانی ضرورتاً دیگر نخها را بیرون نمی نماید، امّا وجود یک دستهٔ خاص در ناحیه بحرانی دسته های دیگر را مانع می گردد.

معمّا: سمافورهایی برای اعمال این محدودیتها به کار برید به گونهای که به خوانندگان و نویسندگان اجازه دسترسی به ساختمانداده را بدهد و از وقوع بنبست جلوگیری نماید.

⁶categorical mutual exclusion

۱.۲.۴ راهنمای خوانندگان_نویسندگان

مجموعه متغیرهایی که برای حل مساله کافی هستند در ادامه آمده است.

```
مقداردهی اولیه خوانندگان_نویسندگان
```

```
int readers = 0
mutex = Semaphore(1)
roomEmpty = Semaphore(1)
```

شمارندهٔ readers تعداد خوانندگان در اتاق را نگاه میدارد. mutex شمارندهٔ اشتراکی را حفاظت می نماید.

اگر هیچ نخی (اعم از خواننده یا نویسنده) در ناحیه بحرانی نباشد roomEmpty مقدار 1 دارد و الا 0. نام roomEmpty بر اساس قاعدهای که خود قرار گذاشتیم انتخاب گردیده تا اینکه نام سمافور نشانگر شرط مورد نظر باشد. طبق این قرارداد، معمولاً "انتظار" به معنای "انتظار برای بر قرار بودن شرط" و "سیگنال" به معنای "علامتی ده که شرط برقرار است" میباشد.

۲.۲.۴ راه حل خوانندگان_نویسندگان

کد نویسندگان ساده است. اگر ناحیه بحرانی خالی باشد، نویسنده میتواند وارد شود امّا اثر این ورود این است که از ورود تمامی دیگر نخها ممانعت به عمل میآید.

راه حل نویسندگان

```
roomEmpty.wait()
critical section for writers
roomEmpty.signal()
```

آیا نویسنده آن زمانیکه از اتاق خارج می شود، می تواند از خالی بودن آن مطمئن باشد؟ بله، زیرا که می داند هیچ نخی نمی تواند تا آن زمان که آنجا است وارد شود.

کد خوانندگان مشابه کد حصار است که در بخش قبل دیدیم. تعداد خوانندههایی که در اتاق هستند را نگاه میداریم لذا میتوانیم به اولین خوانندهای که وارد میشود و آخرین خوانندهای که خارج میشود دستوراتی خاص را بدهیم.

اولین خوانندهای که میرسد باید منتظر roomEmpty بماند. اگر اتاق خالی باشد، خواننده میتواند وارد شده و در همان زمان ورود نویسندگان را ممنوع نماید. خوانندگان بعدی هنوز میتوانند وارد شوند زیرا که هیچ کدام از آنان منتظر roomEmpty نخواهند ماند.

اگر زمانیکه یک نویسنده در اتاق است خوانندهای برسد روی roomEmpty منتظر می ماند. از آنجاییکه میوتکس را در اختیار گرفته، هر خوانندهٔ بعدی روی mutex تشکیل صف می دهند.

راه حل خوانندگان

```
mutex.wait()
    readers += 1
    if readers == 1:
        roomEmpty.wait()  # first in locks
mutex.signal()

# critical section for readers

mutex.wait()
    readers -= 1
    if readers == 0:
        roomEmpty.signal()  # last out unlocks
mutex.signal()
```

کد پس از ناحیه بحرانی یکسان است. آخرین خوانندهای که اتاق را ترک مینماید لامپ خاموش کرده -بدین معنی که به roomEmpty سیگنال میدهد- که ورود نویسندهٔ منتظر را ممکن میسازد.

دوباره، برای اینکه نشان دهیم این کد درست است، مفید است تعدادی از ادعاهایی که درباره نحوهٔ رفتار برنامه داریم را شرح داده و ثابت کنیم. آیا میتوانید خودتان را مجاب نمایید که آنچه در ادامه آمده صحیح است؟

- فقط یک خواننده می تواند روی roomEmpty در صف قرار گیرد امّا چندین نویسنده ممکن است در صف قرار گیرند.
  - زمانیکه یک خواننده به roomEmpty سیگنال می دهد اتاق باید خالی باشد.

الگوهای مشابه این کد خواننده رایج هستند: اولین نخ وارد شده به بخش، سمافور (یا صفها) را قفل نموده و آخرین نخ خروجی آن را باز مینماید. در واقع، این کد اینقدر رایج است که بهتر است به آن نامی دهیم و آن را به صورت یک شیء بستهبندی نماییم.

نام این الگو Lightswitch است، شبیه به الگویی که اولین نفری که وارد اتاق می شود لامپ را روشن می کند (میوتکس را قفل می نماید) و آخرین نفری که از اتاق خارج می شود آن را خاموش می نماید (میوتکس را باز می کند). در ادامه تعریف کلاس Lightswitch آمده است:

Lightswitch تعریف

```
class Lightswitch:
   def __init__(self):
        self.counter = 0
        self.mutex = Semaphore(1)
   def lock(self, semaphore):
        self.mutex.wait()
            self.counter += 1
            if self.counter == 1:
                semaphore.wait()
        self.mutex.signal()
   def unlock(self, semaphore):
        self.mutex.wait()
            self.counter -= 1
            if self.counter == 0:
                semaphore.signal()
        self.mutex.signal()
```

lock یک سمافور را به عنوان پارامتر دریافت میدارد و آن را چک نموده و حتی ممکن آن را بگیرد. اگر سمافور قفل باشد، نخ فراخواننده روی semaphore مسدود گردیده و تمامی نخهای بعدی روی

self.mutex مسدود میگردند. زمانیکه سمافور باز هست، اولین نخ در حال انتظار مجدداً آن را قفل نموده و تمامی نخهای در حال انتظار ادامه مییابند.

اگر سمافور در ابتدا باز باشد، اولین نخ آن را قفل نموده و مابقی نخها ادامه مییابند.

unlock تا زمانیکه تمامی نخهایی که lock را فراخواندهاند unlock را نیز فرا خوانند هیچ اثری نخواهد داشت. زمانیکه آخرین نخ unlock را فراخواند سمافور را باز مینماید.

با كمك اين توابع، ميتوانيم كد خواننده را كمي سادهتر بازنويسي نماييم:

مقدار دهی اولیه خوانندگان_نویسندگان

```
readLightswitch = Lightswitch()
roomEmpty = Semaphore(1)
```

readLightswitch یک شیء Lightswitch اشتراکی است که مقدار شمارنده آن در ابتدا صفر است.

```
راه حل خوانندگان_نویسندگان (خواننده)
```

```
readLightswitch.lock(roomEmpty)

# critical section
readLightswitch.unlock(roomEmpty)
```

كد نويسنده بدون تغيير باقى مىماند.

همچنین این امکان وجود دارد که بجای ارسال roomEmpty به عنوان یک پارامتر به lock به میخنین این امکان وجود دارد که بجای ارسال Lightswitch ذخیره نمود. این رهیافت بایگزین، کمتر مستعد خطا است، امّا تصور میکنم اگر هر یک از فراخوانیهای lock و nlock میکند را مشخص نماید خوانایی افزایش میابد.

٣.٢.۴ قحطي

آیا خطر بن بست در راه حل قبل وجود دارد؟ برای اینکه بن بستی رخ دهد، باید این امکان برای یک نخ وجود داشته باشد که بر روی یک سمافور منتظر بماند در حالیکه سمافور دیگر را در اختیار دارد و به موجب آن مانع از این شود که خودش سیگنالی دریافت نماید.

در این مثال، بنبست ممکن نیست، امّا یک مشکل مرتبط وجود دارد که تقریبا به همان اندازه بد است: ممکن است نویسنده دچار قحطی شود.

اگر نویسندهای آن زمان که چندین خواننده در ناحیه بحرانی قرار دارند سر برسد ممکن است برای همیشه در صف منتظر بماند در حالیکه خوانندگان می آیند و می روند. تا زمانیکه یک خواننده جدید پیش از اینکه آخرین خواننده از خواننده های جاری خارج شود برسد، همیشه حداقل یک خواننده در اتاق وجود خه اهد داشت.

این وضعیت یک بن بست نیست زیرا که برخی نخها در حال پیشروی هستند، امّا این به طور کامل مطلوب نیست. برنامهای نظیر این ممکن است تا زمانیکه بار روی سیستم کم است کار کند، زیرا که فرصتهای زیادی برای نویسندگان وجود دارد. امّا همانطوری که بار سیسیتم افزایش یابد رفتار سیستم ممکن است به سرعت به زوال گراید (حداقل از دید نویسندگان).

معمّا: این راه حل را به گونهای توسعه دهید تا زمانیکه یک نویسنده میرسد، خوانندگان موجود بتوانند خاتمه یابند ولی هیچ خوانندهٔ جدیدی نتواند وارد شود.

۴.۲.۴ راهنمایی خوانندگان_نویسندگان بدون قحطی

راهنمایی در ادامه آمده است. می توانید یک ترناستایل برای خوانندگان بیفزایید و به نویسندگان اجازه دهید آن را قفل نمایند. نویسندگان باید از طریق ترناستایل مشابهی گذر نمایند، امّا تا زمانیکه داخل آن هستند باید سمافور roomEmpty را بررسی نمایند. اگر یک نویسنده در ترناستایل گیر افتد اثر آن این است که خوانندگان را مجبور می نماید روی ترناستایل تشکیل صف دهند. سپس زمانیکه آخرین خواننده ناحیه بحرانی را ترک نمود، می توانیم مطمئن باشیم که حداقل یک نویسنده در ادامه وارد می شود (قبل از آنکه خوانندگان در صف بتوانند ادامه یابند).

مقدار دهی اولیه خوانندگان_نویسندگان بدون قحطی

```
readSwitch = Lightswitch()
roomEmpty = Semaphore(1)
turnstile = Semaphore(1)
```

readSwitch تعداد خوانندگان موجود در اتاق را نگاه میدارد؛ زمانیکه اولین خواننده وارد شد roomEmpty را قفل نموده و زمانیکه آخرین خواننده خارج شد آن را باز مینماید.

turnstile برای خوانندهها یک ترناستایل و برای نویسندگان یک میوتکس است.

۵.۲.۴ راه حل خوانندگان ـ نویسندگان بدون قحطی

کد نویسنده در ادامه آمده است:

راه حل نويسنده بدون قحطي

```
turnstile.wait()
roomEmpty.wait()
# critical section for writers
turnstile.signal()
roomEmpty.signal()
```

اگر یک نویسنده آن زمانیکه چندین خواننده در اتاق وجود دارد برسد، در خط ۲ مسدود میگردد، بدین معنی که ترناستایل قفل شده است. این کار، مانع ورود خوانندگان تا زمانیکه یک نویسنده در صف است می گردد. کد خواننده در ادامه آمده است:

راه حل خواننده بدون قطحي

زمانیکه آخرین خواننده خارج می شود به roomEmpty سیگنال داده و نویسنده در حال انتظار را رفع انسداد می نماید. از آنجایی که هیچکدام از خوانندگان در حال انتظار نمی توانند از ترناستایل بگذرند، نویسنده بلافاصله وارد ناحیهٔ بحرانی خودش می شود.

زمانیکه نویسنده خارج می شود turnstile را سیگنال می دهد که نخ در حال انتظار اعم از خواننده یا نویسنده را رفع انسداد می نماید. بنابراین، این راه حل تضمین می نماید که حداقل یک نویسنده می تواند ادامه یابد، امّا هنوز این امکان برای یک خواننده وجود دارد آن زمان که نویسندگانی در صف وجود دارند وارد شود.

بسته به کاربرد، اعطای اولویت بیشتر به نویسندگان ممکن ایده خوبی باشد. برای مثال، اگر خوانندگان ضرب العجلی در بروزرسانیهای خود نسبت به یک ساختمان داده داشته باشند بهتر است که تعداد خوانندگانی که داده قدیمی را پیش از اینکه نویسنده تغییر خود را اعمال نمایند می بیند کمینه باشند.

گرچه عموماً، بر عهده زمانبند و نه برنامهنویس است که تعیین نماید کدام نخ در حال انتظار رفع انسداد گردد. برخی زمانبندها از یک صف [^]FIFO استفاده میکند و بدین معنی است که نخها بهمان

⁸First-In-First-Out

ترتیبی که وارد صف شدهاند رفع انسداد می شود. در دیگر زمان بندها، انتخاب ممکن است به صورت تصادفی، یا بر اساس الگوی اولویت بر مبنای اولویت نخهای در حال انتظار باشد.

اگر محیط برنامهنویسی شما این امکان را بدهد که برخی نخها را نسبت به مابقی اولویت دهید، آنگاه برای رسیدگی به مساله فوق، راه آسان استفاده از همین امکان است. و اگر محیط برنامهنویسی چنین امکانی را به شما ندهد باید بدنبال راه حل دیگری باشید.

معمًا: راه حلی برای مساله خوانندگان_نویسندگان ارائه دهید که اولویت را به نویسندگان دهد. به این معنی که اگر یک نویسنده رسید، هیچ خوانندهای مجاز به ورود نباشد تا آن زمان که تمامی نویسندگان سیستم را ترک گفته باشند.

۶.۲.۴ راهنمایی خوانندگان_نویسندگان با اولویت نویسنده

طبق معمول، راهنمایی در قالب متغیرهای مورد استفاده در راه حل آمده است.

مقداردهی اولیه خوانندگان_نویسندگان با اولویت نویسنده

```
readSwitch = Lightswitch()
writeSwitch = Lightswitch()
noReaders = Semaphore(1)
noWriters = Semaphore(1)
```

٧.٢.۴ راه حل نویسندگان_خوانندگان با اولویت نویسنده

کد خواننده در ادامه آمده است:

راه حل خواننده با اولویت نویسنده

```
noReaders.wait()
readSwitch.lock(noWriters)
noReaders.signal()

# critical section for readers
readSwitch.unlock(noWriters)
```

اگر یک خواننده درون ناحیه بحرانی باشد، noWriters را در اختیار میگیرد، امّا noReaders را خیر. بنابراین اگر یک نویسنده برسد می تواند noReaders را قفل نماید که سبب در صف قرار گرفتن خوانندگان بعدی می گردد.

زمانیکه آخرین خواننده خارج می شود، با سیگنال دهی به nowriters اجازه می دهد تا نویسندگانی که در صف قرار گرفته اند بکار خود ادامه دهند.

کد نویسنده:

راه حل نویسنده با اولویت نویسنده

```
writeSwitch.lock(noReaders)
noWriters.wait()
# critical section for writers
noWriters.signal()
writeSwitch.unlock(noReaders)
```

زمانیکه یک نویسنده در ناحیه بحرانی است هر دوی noReaders و noWriters را در اختیار میگیرد. نسبتاً واضح است که اثر این، تضمین نمودن این است که هیچ خواننده و نویسندهٔ دیگری در ناحیه بحرانی قرار ندارد. به علاوه، اثر کمتر واضح این است که writeSwitch به چندین نویسنده اجازه میدهد تا روی noWriters در صف قرار گیرند، امّا تا زمانیکه نویسندگان حضور دارند، noReaders را قفل نگاه می دارد. فقط زمانیکه آخرین نویسنده خارج می شود، خوانندگان می توانند وارد شوند.

البته، یک اشکال این راه حل این است که اکنون ممکن است خوانندگان دچار قحطی شوند (یا حداقل با تاخیر طولانی مواجه شوند). برای برخی کاربردها شاید بهتر باشد که دادههای قدیمی با زمانهای بازگشت بیش سنی یذیر، اخذ گردد.

۳.۴ میوتکس بدون قحطی

در بخش قبل، با چیزی که من آن را قحطی دستهای نامیدم مواجه شدیم، که در آن یک گروه از نخها (خوانندگان) سبب قحطی دسته دیگر (نویسندگان) می گردد. در سطحی ابتدایی تر، باید این موضوع قحطی نخ را بررسی نماییم (امکان اینکه یک نخ در حالیکه مابقی نخها به کار خود ادامه می دهند، به صورت نامتناهی منتظر بماند).

برای غالب برنامههای کاربردی همروند، قحطی پذیرفتی نیست، لذا باید ضرورت انتظار محدود و را اعمال کنیم، بدین معنی که زمان انتظار نخ بر روی یک سمافور (یا هر جای دیگری به همان منظور) باید ثبوتاً متناهی باشد.

تا حدّی، زمان بند مسبب قحطی است. هر زمان که چندین نخ آمادهٔ اجرا هستند، زمان بند تصمیم میگیرد که کدام یک، در یک پردازنده موازی، کدام مجموعه از نخها، اجرا شوند. اگر یک نخ هرگز زمانبندی نشود آنگاه دچار قطحی خواهد شد، بدون توجه به اینکه ما با سمافورها چه میکنیم.

لذا به منظور اینکه چیزی درباره قحطی بگوییم، باید با تعدادی پیش فرض درباره زمان بند شروع نماییم. اگر تمایل به یک فرض قوی درباره زمان بند داریم، می توانیم تصویر نماییم که زمان بند یکی از الگوریتمهای بسیاری که می تواند ثابت شود که انتظار محدود را اعمال میکند، استفاده می نماید. اگر نمی دانیم که زمان بند از چه الگوریتمی استفاده می نماید، سپس می توانیم یک فرض ضعیف تر در نظر بگیریم:

خصوصیت ۱: اگر تنها یک نخ آماده اجرا هست، زمانبند باید اجازه اجرای آن را بدهد.

اگر بتوانیم خصوصیت ۱ را فرض کنیم، سپس می توانیم سیستمی بدون قحطی بسازیم. برای مثال، اگر یک تعداد متناهی از نخها وجود داشته باشد، سپس هر برنامهای که شامل یک حصار باشد دچار قحطی نمی گردد، زیرا که نهایتاً تمامی نخها بجز یکی پشت حصار منتظر می ماند که در این نقطه آخرین نخ باید اجرا شود.

اگر چه، به طور کلی نوشتن برنامههایی که دچار قحطی نمیشوند بدیهی نیست مگر اینکه فرض قوی تری نماییم:

خصوصیت ۲: اگر یک نخ آماده اجرا باشد، آنگاه زمانیکه برای اجرا منتظر میماند باید متناهی باشد.

تا اینجای بحث، به طور ضمنی خصوصیت ۲ را فرض نمودهایم و به آن ادامه خواهیم داد. از طرف دیگر باید بدانید که بسیاری از سیستمهای موجود از زمانبندهایی استفاده مینمایند که این خصوصیت را موکداً تضمین نمینماید.

⁹bounded waiting

حتی با خصوصیت ۲، زمانیکه سمافورها را معرفی میکنیم، قحطی چهره نازیبایش را دومرتبه نشان میدهد. در تعریف یک سمافور، گفتیم زمانیکه یک نخ signal را اجرا مینماید، یکی از نخهای در حال انتظار را بیدار مینماید. امّا هیچگاه نگفتم کدام را. قبل از اینکه چیزی درباره قطحی بگوییم باید پیش فرضهایی درباره رفتار سمافورها در نظر بگیریم.

ضعیف ترین فرضی که به منظور اجتناب از قحطی ممکن است به شرح زیر است:

خصوصیت ۳: اگر نخهایی وجود دارد که روی یک سمافور در حال انتظار هستند در حالیکه یک نخ signal را اجرا مینماید، آنگاه یکی از نخهای در حال انتظار باید بیدار شوند.

این التزام ممکن است واضح به نظر آید، امّا بدیهی نیست. این فرض جلوی یکی از گونههای مشکل ساز را خواهد گرفت که در آن یک نخ که به یک سمافور سیگنال می دهد در حالیکه نخهای دیگری در حال انتظار هستند، سپس به اجرای خود ادامه داده و روی همان سمافور منتظر شده و سیگنال خودش را می گیرد. اگر این نکته ممکن باشد، آنگاه هیچ کاری برای جلوگیری از قحطی نمی توانیم انجام دهیم.

با خصوصیت ۳، اجتناب از قحطی امکانپذیر میگردد، امّا حتی برای چیزی به سادگی میوتکس، این امر ساده نیست. برای مثال، سه نخ که در حال اجرای کد زیر هستند را تصویر نمایید:

حلقه ميوتكس

```
while True:
    mutex.wait()
    # critical section
    mutex.signal()
```

این دستور while یک حلقه بی پایان است؛ به عبارت دیگر، به محض اینکه یک نخ، ناحیه بحرانی را ترک می نماید به بالای حلقه بر میگردد و تلاش می کند که میوتکس را دوباره بگیرد.

تصور کنید نخ A میوتکس را گرفته و B و C منتظر هستند. زمانی که A خارج می شود B وارد می گردد امّا پیش از اینکه B خارج شود، A دور زده و در صف به C ملحق می شود. زمانیکه B خارج می شود، هیچ تضمینی وجود ندارد که پس از آن C وارد شود. در واقع، اگر پس از آن A وارد شود و B به صف ملحق شود، آنگاه ما به نقطه شروع بازگشته ایم و می توانیم این چرخه را تا ابد تکرار کنیم. C قحطی زده می شود. وجود این الگو ثابت می نماید که میوتکس نسبت به قحطی آسیب پذیر است. یک راه حل برای این مساله این است که پیاده سازی سمافور را به گونه ای تغییر دهیم که خصوصیت قوی تری را تضمین نماید.

خصوصیت ۴: اگر یک نخ منتظر یک سمافور باشد، آنگاه تعداد نخهایی که قبل از آن بیدار خواهند شد محدود است. برای مثال، اگر صف تشکیل شده روی سمافور، از نوع FIFO باشد، آنگاه خصوصیت ۴ برقرار است زیرا که زمانیکه یک نخ به صف ملحق می شود تعداد نخهای جلوی آن، متناهی است و هیچ نخی که پس از آن می رسد نمی تواند جلوی آن قرار گیرد.

سمافوری که خصوصیت ۴ را دارد گاهی اوقات سمافور قوی ۱۰ گفته می شود؛ و سمافوری که تنها خصوصیت ۳ را دارد سمافور ضعیف ۱۱ گفته می شود. نشان داده ایم که با سمافورهای ضعیف، راه حل میوتکس ساده نسبت به قحطی آسیب پذیر هست. در واقع، حدس Dijkstra این بود که حل بدون قطحی مساله میوتکس تنها با کمک سمافورهای ضعیف ممکن نیست.

در J.M. Morris ۱۹۷۹ با حل مساله فوق و در نظر گرفتن اینکه تعداد نخها متناهی باشد، حدس Jikstra را رد نمود [8]. اگر شما به این مساله علاقه مند هستید، بخش بعدی راه حل او را نشان می دهد. در غیر اینصورت، می توانید تصور کنید که سمافورها خصوصیت [8] را دارند و به بخش [8] بروید.

معمّا: یک راه برای مساله انحصار متقابل با کمک سمافورهای ضعیف بنویسید. راه حل شما باید شرط زیر را تضمین نماید: زمانیکه یک نخ میرسد و تلاش میکند به میوتکس وارد شود، روی تعداد نخهایی که میتوانند پیش از آن ادامه یابند باید یک حدی وجود داشته باشد. میتوانید تصور نمایید که تعداد کل نخها متناهی است.

¹⁰strong semaphore

¹¹ weak semaphore

۱.۳.۴ راهنمای میوتکس بدون قحطی

راه حل Morris مشابه با حصار قابل استفاده مجدد در بخش ۷.۳ است. این راه حل از دو ترناستایل برای ایجاد دو اتاق انتظار قبل از ناحیه بحرانی استفاده می نماید. این مکانیزم در دو فاز عمل می نماید. در طول فاز دوم، فاز اول، ترناستایل اول باز است و دومی بسته، لذا نخها در اتاق دوم مجتمع میگردند. در طول فاز دوم، ترناستایل اول قفل است و لذا هیچ نخی جدیدی نمی تواند وارد شود و ترناستایل دوم باز است، بنابراین نخهای موجود می توانند وارد ناحیه بحرانی شوند.

گرچه ممکن است تعداد دلخواهی از نخها در اتاق انتظار باشند، امّا ورود هر کدام از آنها به ناحیه بحرانی پیش از اینکه نخهای بعدی برسند تضمین شده است.

در ادامه متغیرهایی که در راه حل بکار بردم آمده است (در تلاش برای واضحتر ساختن ساختار، نامهایی را که Morris بکار برده بود، تغییر دادم).

راهنمايي ميوتكس بدون قحطي

```
room1 = room2 = 0
mutex = Semaphore(1)
t1 = Semaphore(1)
t2 = Semaphore(0)
```

room1 و room2 تعداد نخهایی که در اتاقهای انتظار هستند را نگاهداری مینماید. mutex از شمارندهها محافظت مینماید. t1 و t2 ترناستایل هستند.

۲.۳.۴ راه حل میوتکس بدون قحطی

در ادامه راه حل Morris آمده است.

الگوريتم Morris

```
mutex.wait()
    room1 += 1
mutex.signal()
t1.wait()
    room2 += 1
    mutex.wait()
    room1 -= 1
    if room1 == 0:
        mutex.signal()
        t2.signal()
        mutex.signal()
        t1.signal()
t2.wait()
    room2 -= 1
    # critical section
    if room2 == 0:
        t1.signal()
    else:
        t2.signal()
```

پیش از ورود به ناحیه بحرانی، یک نخ باید از دو ترناستایل بگذرد. این ترناستایل ها کد را به سه اتاق تقسیم مینمایند. اتاق ۱ خطوط ۲– ۸. اتاق ۲ خطوط ۶– ۱۸. اتاق ۳ مابقی کد است. شمارندههای room1 و room2 تعداد نخهای هر اتاق را در خود نگه میدارند.

شمارنده room1 به طور معمول با کمک mutex محافظت می شود امّا امر حفاظت از room2 بین t1 و t2 تقسیم شده است. به طور مشابه، مسئولیت دسترسی انحصاری به ناحیه بحرانی مشمول هر دوی t1 و t2 است. یک نخ به منظور ورود به ناحیه بحرانی، باید یکی از این دو و نه هر دو را بگیرد. آنگاه پیش از خروج، هر کدام را که گرفته باشد آزاد می نماید.

برای فهم اینکه این راه حل چگونه عمل مینماید، با دنبال نمودن یک نخ در تمام مسیر شروع میکنیم. زمانیکه به خط ۸، mutex و t1 را گرفته است. زمانیکه room1 را بررسی مینماید، که مقدار آن ۱۰ است، میتواند mutex را رها کرده و سپس ترناستایل دوم (t2) را باز نماید. در نتیجه، در خط ۱۷ منتظر

نمانده و می تواند بدون خطر مقدار room2 را یک واحد کاهش داده و وارد ناحیه بحرانی شود، زیرا نخهای بعدی باید روی t1 به صف شوند. با خروج از ناحیه بحرانی، مقدار room2 را صفر میبیند و t1 را رها می نماید که ما را به نقطه شروع بر می گرداند.

البته، راه حل اگر بیش از یک نخ وجود داشته باشد جذاب تر است. در این حالت، زمانیکه نخ مقد مقد البته، راه حل اگر بیش از یک نخ وجود داشته باشد جذاب تر است. در این حالت، زمانیکه نخ مقد به باشند. از آنجایی که room1 $\times$ 0 نخ مقد م عقد م نخی شده رها نموده و در عوض به $\pm$ سیگنال می دهد تا اجازه ورود به اتاق ۲ را به دیگر نخها بدهد. از آنجایی که $\pm$ هنوز قفل است، هیچ نخی نمی تواند وارد اتاق ۳ سشه د.

نهایتاً (چون تعداد نخها متناهی است)، یک نخ پیش از اینکه دیگر نخها به اتاق ۱ وارد شوند به خط ۸ می رسد، که در این حالت t2 را باز نموده و به دیگر نخها اجازه می دهد که به اتاق ۳ وارد شوند. نخی که t2 را باز می کند همچنان t1 را نگاه می دارد، بنابراین اگر هر کدام از نخهای مقدم دوباره به ابتدای کد باز گردد، در خط ۵ مسدود می گردد.

از آنجایی که هر نخ خروجی از اتاق ۳ به 2 سیگنال می دهد، به دیگر نخها اجازه می دهد اتاق ۲ را ترک نمایند. زمانیکه آخرین نخ اتاق ۲ را ترک می نماید، 2 را قفل شده رها می کند و 1 را باز می نماید که این ما را به نقطه شروع باز می گرداند.

برای اینکه ببینیم این راه حل چگونه از قحطی جلوگیری مینماید، بهتر است که عملکردش را در دو فاز بررسی نماییم. در فار اول، نخها در اتاق ۱ بررسی شده، مقدار room1 را یک واحد افزایش داده، و سپس در یک زمان به اتاق ۲ سرازیر میشوند. تنها راه قفل نگاه داشتن t2، وجود یک جریان ادامهدار از نخهای به اتاق ۱ است. از آنجایی که تعداد نخها متناهی است این جریان نهایتاً پایان میپذیر و در آن نقطه t1 قفل میماند و t2 باز میشود.

در فاز دوم، نخها به اتاق ۳ سرازیر می شود. از آنجایی که تعداد نخهای موجود در اتاق ۲ متناهی است و هیچ نخ جدیدی نمی تواند وارد شود ، در نهایت آخرین نخ خارج می گردد و در آن زمان t2 قفل شده و t1 باز می شود.

در پایان فاز اول، میدانیم که هیچ نخی روی t1 منتظر نیست زیرا که room1 = 0. و در پایان فاز دوم، میدانیم که هیچ نخی روی t2 منتظر نیست زیرا که room2 = 0.

با یک تعداد متناهی از نخها، قطحی تنها در صورتی ممکن است که یک نخ بتواند دور زده و از مابقی سبقت گیرد. امّا این مکانیزم ترناستایل مضاعف، چنین امری را ناممکن میسازد لذا قحطی غیر ممکن است.

نکته اینکه با وجود سمافورهای ضعیف جلوگیری از قحطی حتی برای ساده ترین مسائل همگامسازی بسیار سخت است. در ادامه کتاب، هر زمان که از قحطی صحبت میکنیم، سمافورهای قوی را مد نظر

خواهيم داشت.

۴.۴ غذا خوردن فیلسوفها

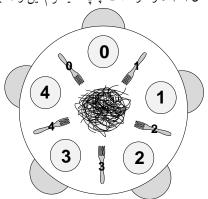
مساله غذا خوردن فیلسوفها در سال ۱۹۶۵ توسط دایکسترا مطرح گردید؛ زمانیکه دایناسورها بر زمین حکمرانی میکردند[۳]. این مساله در انواع گوناگونی مطرح شده لکن ویژگیهای استاندارد آن یک میز با پنج بشقاب، پنج چنگال (چوب) و یک کاسه بزرگ از اسپاگتی است. پنج فیلسوف که نشانگر نخهای در حال تعامل هستند، کنار میز آمده و حقله زیر را اجرا می نمایند:

حلقه يايه فيلسوف

```
while True:
    think()
    get_forks()
    eat()
    put_forks()
```

چنگالها، منابعی را نشان می دهند که نخها باید برای پیشرفت به صورت انحصاری آنها را در اختیار داشته باشند. آن چیزی که مساله را جذاب، غیرواقعی و غیربهداشتی می نماید این است که فیلسوفها برای خوردن نیاز به دو تا چنگال دارند، لذا یک فیلسوف گرسنه باید منتظر همسایه ش بماند تا چنگال را زمین بگذارد.

تصور کنید که فیلسوفها یک متغیر محلی i دارند که هر کدام از آنها را با مقداری بین i تا i مشخص میکند. به طور مشابه، چنگالها از i تا i شمارهگذاری شدهاند، لذا فیلسوف i چنگال i را در سمت راست خود دارد و چنگال i را در سمت چپ. دیاگرام این وضعیت در تصویر آمده است:

با فرض آنکه بدانیم فیلسوفها چگونه think و eat مینمایند، وظیفه ما این است نسخهای از get_forks و put_forks را بنویسیم که شرایط زیر را برآورده سازد:

- در یک زمان تنها یک فیلسوف بتواند یک چنگال را در اختیار داشته باشد.
  - امكان بروز بنبست وجود نداشته باشد.

- یک فیلسوف نباید به واسطه انتظار برای به دست آوردن یک چنگال دچار قحطی شود.
- این امکان وجود داشته باشد که بیش از یک فیلسوف بتوانند به صورت همزمان غذا خورند.

آخرین نیازمندی، بیان دیگری از این مطلب است که راه حل باید کارا باشد؛ به این معنی که باید حداکثر مقدار همروندی را اجازه دهد.

درباره اینکه think و think چقدر طول میکشد هیچ فرضی در نظر نمیگیریم، بجز آنکه eat باید در نهایت خاتمه یابد. در غیر اینصورت، اعمال محدودیت سوم ناممکن است—اگر یک فیلسوف یک از چنگالها را تا ابد نگه دارد، هیچ چیز نمیتواند مانع قحطی همسایهها شود.

برای اینکه ارجاع فیلسوفها به چنگالهایشان را ساده نماییم می توانیم از توابع left و right و استفاده کنیم.

كدام چنگال؟

```
def left(i): return i
def right(i): return (i + 1) % 5
```

اپراتور % زمانیکه مقدار به Δ برسد آن به $\circ$ بر میگرداند؛ Δ + (1 % 5 = 0.

از آنجایی که لازم است دسترسی انحصاری به چنگالها را فراهم آوریم، طبیعی است که از لیستی از سمافورها استفاده کنیم، هر کدام برای یک چنگال. در ابتدا تمامی چنگالها موجودند.

متغيرهاي غذا خوردن فيلسوفها

```
forks = [Semaphore(1) for i in range(5)]
```

این نماد برای مقداردهی اولیه یک لیست ممکن است برای خوانندگانی که پایتون را به کار نبردهاند ناآشنا باشد. تابع range، لیستی با پنج عنصر بر می گرداند؛ برای هر عنصر این لیست، پایتون یک سمافور با مقدار اولیه ۱ ساخته و نتیجه را در یک لیست به نام forks گرد می آورد.

تلاشی ابتدایی برای get_fork و put_fork در ادامه آمده است:

نا راه حل غذا خوردن فيلسوف

```
def get_forks(i):
    fork[right(i)].wait()
    fork[left(i)].wait()

def put_forks(i):
    fork[right(i)].signal()
    fork[left(i)].signal()
```

واضح است که این راه حل اولین شرط را برآورده مینماید، امّا میتوانیم مطمئن باشیم که دو شرط بعدی برآورده نمی شود، زیرا که اگر چنین بود، اصلاً مساله جذابی نبوده و شما میتوانستید به مطالعه فصل ۵ بپردازید.

معمّا: مشكل كجاست؟

۱.۴.۴ بنبست #۵

اشکال کار در این است که میز گرد است. در نتیجه، هر فیلسوف میتواند یک چنگال را بر گرفته و سپس برای همیشه منتظر چنگال دیگر بماند. بن بست!

معمّا: راه حلی برای این مساله ارائه دهید که از بنبست جلوگیری نماید.

راهنمایی: یک راه اجتناب از بنبست این است که شرایطی که بنبست را ممکن میسازند را در نظر گرفته و سپس یکی از آنها را تغییر دهیم. در این مورد، بنبست خیلی شکننده است-یک تغییر خیلی کوچک آن را در هم می شکند.

۲.۴.۴ راهنمایی غذا خوردن فیلسوفها ۱

اگر تنها چهار فیلسوف در یک زمان مجاز به نشستن سر میز باشند، بنبست غیر ممکن میگردد.

ابتدا، خودتان را متقاعد نمایید که این ادعا درست است، سپس کدی بنویسید که تعداد فیلسوفها را سر میز محدود نمایید.

٣.۴.۴ راه حل غذا خوردن فيلسوفها #١

اگر تنها چهار فیلسوف سر میز باشند، آنگاه در بدترین حالت هر کدام یک چنگال را بر میدارد. سپس، تنها یک چنگال روی میز باقی مانده و آن چنگال دو همسایه دارد که هر کدام یک چنگال دیگر در دست دارند. بنابراین، هر کدام از همسایهها میتوانند چنگال باقیمانده را برداشته و غذا خورد.

تعداد فیلسوفهای سر میز را می توانیم با مالتی پلکسی با نام footman که مقدار اولیه ۴ دارد کنترل کنیم. راه حل مشابه زیر است:

راه حل غذا خوردن فيلسوفها #١

```
def get_forks(i):
    footman.wait()
    fork[right(i)].wait()

def put_forks(i):
    fork[right(i)].signal()
    fork[left(i)].signal()
    fork[left(i)].signal()
```

علاوه بر اجتناب از بن بست، این راه حل تضمین می نماید که هیچ فیلسوفی دچار قحطی نشود. تصور کنید که شما سر میز نشسته اید و هر دو همسایه شما مشغول غذا خوردن هستند. شما در انتظار برای چنگال سمت راست مسدوده شده اید. در نهایتا همسایه سمت راست شما، چنگال را زمین خواهد گذاشت چرا که eat نمی تواند تا ابد ادامه داشته باشد. از آنجاییکه شما تنها نخی هستید که منتظر آن چنگال هستید، لزوماً پس از آن چنگال به دست خواهید آورد. با استدلالی مشابه، در انتظار برای چنگال سمت چپتان نیز دچار قحطی نخواهید شد.

بنابراین، زمانیکه یک فیلسوف می تواند سر میز بگذراد محدود است. همچنین این نکته دلالت بر این دارد که زمان انتظار برای ورود به اتاق تا زمانیکه footman خصوصیت ۴ را دارد، محدود است (بخش ۳.۴ را ببینید).

این راه حل نشان می دهد که با کنترل کردن تعداد فیلسوفها، می توانیم از بن بست اجتناب نماییم. راه دیگر برای اجتناب از بن بست تغییر دادن ترتیبی است که فیلسوفها چنگالها را بر می دارند. در نا راه حل اولیه، فیلسوفها "راست دست" ۱۲ هستند؛ به این معنی که ابتدا چنگال سمت راست را بر می دارند. امّا اگر فیلسوف ه "چپ دست" ۱۳ باشد چه اتفاقی می افتد؟

معمّا: ثابت كنيد كه اگر حداقل يكي از فيلسوفها چيدست و حداقل يكي راست دست باشد، آنگاه

¹²

بنبست غير ممكن است.

راهنمایی: بن بست تنها زمانی رخ می دهد که 0 فیلسوف یک چنگال را برای در دست دارند و تا ابد منتظر چنگال دیگر می مانند. در غیر اینصورت، یکی از آنها می تواند هر دو چنگال را برداشته، غذا خورده و خارج شود.

اثبات با برهان خلف است. ابتدا، تصور کنید که بنبست ممکن باشد. سپس یکی از فیلسوفهایی که در بنبست گیر کرده است انتخاب نمایید. اگر آن فیلسوف چپدست باشد، میتوانید ثابت نمایید که تمامی فیلسوفها چپدست هستند، که این خود یک تناقض است. به طور مشابه، اگر راست دست باشد میتواند ثابت نمایید که همگی راست دست هستند. از هر دو طریق به تناقض می رسید؛ بنابراین بنبست ناممکن است.

۴.۴.۴ راه حل غذاخوردن فیلسوفها ۲۴

در راه حل متقارن مساله غذاخوردن فلیسوفها، لازم است حداقل یک چپ دست و حداقل یک راست دست سر میز باشند. در این حالت، بنبست غیر ممکن است. راهنمایی قبل طرح کلی اثبات را بیان میکند. در ادامه جزئیات آمده است.

دوباره، اگر بن بست ممکن باشد، زمانی رخ می دهد که تمامی ۵ فیلسوف یک چنگال را نگاه داشته و منتظر چنگال دیگر بمانند. اگر فرض کنیم فیلسوف j چپ دست باشد آنگاه او باید چنگال سمت چپ را نگاه داشته و منتظر چنگال سمت راست باشد. بنابراین همسایه سمت راست او (فیلسوف k) باید چنگال سمت چپش را نگاه داشته و منتظر همسایه راست خود باشد؛ به عبارت دیگر فیلسوف k باید چپ دست باشد. با تکرار استدلال مشابه می توانیم ثابت کنیم که تمامی فیلسوفها چپ دست هستند که با حکم اولیه که در آن حداقل یک راست دست وجود دارد در تناقض است. لذا بن بست ممکن نیست.

استدلالی مشابه آنچه برای راه حل قبل به کار بردیم ثابت میکند که قطحی نیز غیر ممکن است.

۵.۴.۴ راه حل تننبام

در راه حل قبل هیچ چیز نادرستی وجود ندارد امّا تنها برای تکمیل بحث، بگذارید نگاهی به برخی راه حلهای جایگزین بیندازیم. یکی از شناخته شده ترینِ این راه حلها، همانی است که در کتاب معروف سیستم عامل تننبام آمده است[۱۱]. برای هر فیلسوف یک متغیر وضعیت وجود دارد که نشان می دهد فیلسوف در کدامیک از حالات تفکر، خوردن و یاد انتظار برای خوردن (گرسنگی) است و یک سمافور که نشان می دهد آیا فیلسوف می تواند غذا خوردن را آغاز نماید نیز وجود دارد.

متغیرهای راه حل تننبام

```
state = ['thinking'] * 5
sem = [Semaphore(0) for i in range(5)]
mutex = Semaphore(1)
```

مقدار اولیه state یک لیست ۵ تایی از 'thinking' است. sem یک لیست ۵ تایی از سمافورهایی است با مقدار اولیه ۰. و امّا کد:

راه حل تننبام

```
def get_fork(i):
    mutex.wait()
    state[i] = 'hungry'
    test(i)
    mutex.signal()
    sem[i].wait()
def put_fork(i):
    mutex.wait()
    state[i] = 'thinking'
    test(right(i))
    test(left(i))
    mutex.signal()
def test(i):
    if state[i] == 'hungry' and
    state[left (i)] != 'eating' and
    state[right (i)] != 'eating':
        state[i] = 'eating'
        sem[i].signal()
```

تابع test بررسی می کند که آیا فیلسوف iام می تواند شروع به غذا خوردن نماید، و این در صورتی test است که او گرسنه بوده و هیچکدام از همسایه هایش در حال غذا خوردن نباشند. اگر چنین باشد، test به سمافور i سیگنال می دهد.

دو راه وجود دارد که یک فیلسوف می تواند غذا بخورد. در حالت اول، فیلسوف get_forks را اجرا کرده، چنگالهای موجود را یافته و بلافاصله مشغول خوردن می شود. در حالت دوم، یکی از همسایهها در حال غذا خوردن است و فیلسوف روی سمافور خودش مسدود گردیده است. نهایتاً یکی از همسایهها دست از غذا می کشد و در این زمان test را روی هر دو همسایه خود اجرا می نماید. ممکن است که هر دو بررسی موفقیت آمیز باشد، و در این حالت همسایهها می توانند به صورت همروند مشغول غذا خوردن شوند. ترتیب دو بررسی اهمیتی ندارد.

به منظور دسترسی به state یا فراخوانی test، یک نخ باید mutex را بگیرد. بنابراین، عمل بررسی و بروزرسانی آرایه، اتمی است. از آنجایی که یک فیلسوف تنها زمانی می تواند مشغول خوردن شود که بدانیم هر دو چنگال موجود است، دسترسی انحصاری به چنگالها تضمین شده است.

هیچ بن بستی ممکن نیست، زیرا تنها سمافوری که بیش از یک فیلسوف به آن دسترسی دارد، mutex است و هیچ نخی تا زمانی که mutex را در اختیار دارد wait را اجرا نمی نماید.

امًا دومرتبه، قطحی ممكن ولی در اینجا خیلی مستلزم دقت و مهارت است.

معمّا: یا خودتان را متقاعد نمایید راه حل تننبام از قحطی جلوگیری مینماید و یا یک الگوی تکرارشونده بیابید اجازه میدهد یک نخ دچار قحطی شود در حالیکه مابقی نخها به کار خود ادامه میدهند.

۶.۴.۴ قطحی تننبام

متاسفانه، این راه حل مصون از قحطی نیست. Gingras نشان داد که الگوهای تکرارشوندهای وجود دارد در آن یک نخ برای همیشه منتظر مانده در حالیکه دیگر نخها می آیند و می روند [۴].

تصور کنید که میخواهیم فیلسوف ۰ دچار قطحی شود. در ابتدا، ۲ و ۴ سر میز هستند و ۱ و ۳ گرسنه هستند. تصور کنید که ۲ بر میخیزد و یک سر میز مینشیند؛ سپس ۴ برخواسته و ۳ مینشیند. اکنون در وضعیتی قرینه موقعیت شروع هستیم.

اگر ۳ برخیزد و ۴ بنشیند، و سپس برخواسته و ۲ بنشیند، به نقطه شروع بازگشتهایم. این حلقه را میتوانیم تا ابد تکرار نماییم و در این صورت فیلسوف ۰ دچار قحطی میشود.

لذا راه حل تننبام تمامي ملزومات را بار آورده نمينمايد.

۵.۴ مساله سیگاریها

مساله سیگاری ها در ابتدا توسط Suhas Patil مطرح شد [۸]، و ادعا نمود که این مساله به سمافورها قابل حل نیست. این ادعا با تعدادی شرط همراه است، امّا در هر حالت مساله جذاب و چالش برانگیز است. چهار نخ در مساله وجود دارد: یک عامل و سه سیگاری. سیگاری ها تا ابد، در حلقهٔ ابتدا انتظار برای مواد مورد نیاز و سپس ساختن و کشیدن سیگار هستند. مواد مورد نیاز شامل تنباکو، کاغذ و کبریت است. فرض میکنیم که عامل یک منبع لایزال از این سه ماده لازم دارد و هر سیگاری یک منبع نامتناهی از یکی از این سه مواد لازم را دارد، بدین معنی که یکی از سیگاری ها کبریت، دیگری کاغذ و سومی نیز تنباکو دارد.

عامل مکراراً دو ماده متفاوت را به صورت تصادفی انتخاب نموده و آنها را به سیگاریها عرضه میکند. بسته به اینکه چه موادی انتخاب شده باشد، فرد سیگاری با ماده مکمل خود میتواند دو منبع را برداشته و ادامه دهد.

برای مثال، اگر عامل تنباکو و کاغذ بر دارد، فرد سیگاری که کبریت دارد میتواند هر دو ماده را برداشته و یک سیگار ساخته و سپس به عامل سیگنال دهد.

برای توضیح فرض قبل، عامل نشانگر یک سیستمعامل است که منابع را تخصیص می دهد، و سیگاری ها نشانگر برنامه هایی هستند که به منابع نیاز دارند. مساله این است که اطمینان دهیم اگر منابعی موجود هستند که می توانند اجازه ادامه فعالیت برنامه های بیشتری را بدهند آن برنامه ها باید بیدار شوند. بر عکس، می خواهیم از بیدار نمودن برنامه هایی که نمی توانند به کار خود ادامه دهند اجتناب نماییم. بر طبق این فرض، سه نسخه از این مساله وجود دارد که اغلب در کتاب ها مشاهده می شود:

نسخه غیرممکن: نسخه Patil محدودیتهایی روی راه حل تحمیل مینماید. اول اینکه، شما اجازه تغییر کد عامل را ندارید. اگر عامل نشانگر یک سیستم عامل باشد، این فرض که شما نمیخواهید کد سیستم عامل را هر زمان که یک برنامه جدید میآید تغییر دهید بی معنی نیست. محدودیت دوم این است که شما نمی توانید از عبارات شرطی یا یک آرایهای از سمافورها استفاده نمایید. با این محدودیتها، مساله قابل حل نیست، امّا همانطور که Patil اشاره نموده است محدودیت دوم کاملاً تصنعی است [۷]. با محدودیتهایی نظیر این دو، مسائل بسیار غیر قابل حل خواهد شد.

نسخه جالب: این نسخه محدودیت اول (عدم امکان تغییر کد عامل) را دارد ولی مابقی را در نظر نمی گیرد.

نسخه بدیهی: در برخی کتابها، در خود مساله آمده است که عامل باید بر مبنای مواد موجود به آن فرد سیگاری که می تواند ادامه دهد سیگنال ارسال نماید. این نسخه از مساله، جذابیتی ندارد زیرا که تمام فرض اولیه، مواد افزودنی و سیگارها را غیرضروری می نماید. همچنین در عمل، احتمالاً اینکه

عامل، اطلاعی از سایر نخها و آنچه آنها نیاز دارند داشته باشد ایده خوبی نباشد. در نهایت، این نسخه از مساله نیز بسیار ساده است.

طبیعتاً بر روی نسخه جالب تمرکز مینمایم. برای تکمیل بیان مساله، باید کد عامل را مشخص نماییم. عامل، سمافورهای زیر را بکار میبرد:

سمافورهاي عامل

```
agentSem = Semaphore(1)
tobacco = Semaphore(0)
paper = Semaphore(0)
match = Semaphore(0)
```

عامل در واقع از سه نخ همروند تشکیل شده است: عامل A، عامل B، عامل C. هر کدام از آنها روی agentSem سیگنالی دریافت کند، یکی از عامل ها بر میخیزد و از طریق سیگنالده هی به دو سمافور، مواد مورد نیاز را فراهم می آورد.

کد عامل A

```
agentSem.wait()
tobacco.signal()
paper.signal()
```

کد عامل B

```
agentSem.wait()
paper.signal()
match.signal()
```

کد عامل C

```
agentSem.wait()
tobacco.signal()
match.signal()
```

این مساله آنقدرها هم ساده نیست و راه حل طبیعی آن کار نمیکند. نوشتن کدی مانند زیر، وسوسه انگیز است:

سیگاری با کبریت

```
tobacco.wait()
paper.wait()
agentSem.signal()
```

سیگاری با تنباکو

```
paper.wait()
match.wait()
agentSem.signal()
```

سیگاری با کاغذ

```
tobacco.wait()
match.wait()
agentSem.signal()
```

مشكل اين راه حل كجاست؟

۱.۵.۴ بن بست #۶

مشکل راه حل قبل امکان وقوع بنبست است. تصور کنید که عامل تنباکو و کاغذ عرضه مینماید. از آنجایی که فرد سیگاری که در دست خود کبریت دارد منتظر tobacco ممکن است رفع انسداد گردد. امّا آن فرد سیگاری که در دست خود تنباکو دارد منتظر paper است، لذا ممکن است او نیز رفع انسداد گردد (احتمال آن نیز زیاد است). سپس اولین نخ روی paper مسدود گردیده و دومی نیز روی match مسدود میگردد و بنبست!.

۲.۵.۴ راهنمایی مساله سیگاریها

راه حل Parnas، "سه نخ کمکی فروشندهٔ غیر مجاز"۱۴ را به کار میبرد که آنها به سیگنالهایی که از عامل میرسد پاسخ میدهند، میزان موجود مواد مورد نیاز را نگه میدارند و به سیگاری مناسب سیگنال میدهند. متغیرها و سمافورهای اضافی به شرح زیر است:

راهنمایی مساله سیگاریها

```
isTobacco = isPaper = isMatch = False
tobaccoSem = Semaphore(0)
paperSem = Semaphore(0)
matchSem = Semaphore(0)
```

متغیرهای بولی نشان میدهند که آیا یک ماده مورد نظر وجود دارد یا خیر. فروشندهها tobaccoSem را بکار برده تا به آن فرد سیگاری که تنباکو در دست دارد سیگنال بدهد و به طرقی مشابه به سمافورهای دیگر.

¹⁴ pusher

۳.۵.۴ راه حل مساله سیگاری

کد یکی از فروشندگان در ادامه آمده است:

فروشنده A

```
tobacco.wait()
mutex.wait()
if isPaper:
    isPaper = False
    matchSem.signal()
elif isMatch:
    isMatch = False
    paperSem.signal()
else:
    isTobacco = True
mutex.signal()
```

این فروشنده هر زمان که تنباکو موجود باشد فعال می شود. اگر مقدار isPaper برابر true باشد، می داند که فروشندهٔ B نیز در حال حاضر فعال است، لذا می تواند به آن فرد سیگاری که در دست خود کبریت دارد سیگنال دهد. به طور مشابه، اگر کبریت موجود باشد می تواند به آن فرد سیگنال دهد. خود کاغذ دارد سیگنال دهد.

اگر نسخت فروشنده A اجرا شود، سپس هر دوی isPaper و isMatch میبیند و نمی تواند به هیچکدام از افراد سیگاری سیگنال دهد لذا مقدار isTobacco را true می نماید.

فروشندههای دیگر نیز چنین هستند. از آنجایی که تمام کار اصلی را فروشندهها انجام میدهند، کد سیگاری بدیهی می شود.

فرد سیگاری با تنباکو

```
tobaccoSem.wait()
makeCigarette()
agentSem.signal()
smoke()
```

Parnas راه حل مشابهی ارائه می دهد که متغیرهای بولی را به صورت بیتی در یک متغیر صحیح ذخیره نموده است و سپس عدد صحیح را به عنوان اندیس آرایهای از سمافورها بکار می بندد. با این شیوه، راه حل او از شرط (یکی از محدودیتهای تصنعی) اجتناب می نماید. کد حاصل کمی خلاصه تر است، امّا عملکردش آنقدر واضح نیست.

۴.۵.۴ تعمیم مساله سیگاریها

Parnas پیشنهاد نمود که اگر عامل را به این صورت دستکاری کنیم که نیازی نباشد که عامل پس از گذاشتن مواد لازم صبر نماید، آنگاه مساله سیگاری ها دشوارتر خواهد می گردد. در این حالت، باید چند نمونه از یک ماده روی میز موجود باشد.

معمّا: راه حل قبل را به گونهای دستکاری کنید که با این تغییر مطابقت داشته باشد.

۵.۵.۴ راهنمای تعمیم مساله سیگاریها

اگر عامل، منتظر سیگاریها نماند، ممکن است موارد لازم روی میز انباشته شود. بجای استفاده از مقادیر بولی به منظور ردگیری موارد لازم، به اعداد صحیح برای شمارش آنها نیاز داریم.

راهنمای تعمیم مساله سیگاریها

numTobacco = numPaper = numMatch = 0

۶.۵.۴ راه حل تعمیمیافته مساله سیگاریها

كد تغيير يافته فروشنده A در ادامه آمده است:

A فروشنده

```
tobacco.wait()
mutex.wait()
if numPaper:
    numPaper -= 1
    matchSem.signal()
elif numMatch:
    numMatch -= 1
    paperSem.signal()
else:
    numTobacco += 1
mutex.signal()
```

یک راه تصویرسازی این مساله این است که تصویر نمایید آنزمان که عاملی اجرا می شود، دو فروشنده ساخته و به هر کدام از آنها یکی از مواد لازم را می دهد و آنها را همراه با سایر فروشندگان در یک اتاق قرار می دهد. به سبب میوتکس، فروشنده ها در اتاقی که سه سیگاری خوابیده و یک میز وجود دارد به ترتیب وارد می شوند. هر فروشنده یکی پس از دیگری وارد اتاق شده و مواد روی میز را بررسی می نماید. اگر او بتواند یک مجموعه کامل از مواد لازم سیگار را گرد آورد، آنها از روی میز برداشته و سیگاری متناظر را بیدار می نماید. و اگر نتواند، مواد همراه خود را روی میز رها کرده و اتاق را بدون اینکه کسی را بیدار کند ترک می نماید.

این مثالی از الگویی است که آن را «جدول امتیاز» ۱۵ خوانده و بعداً چندین مرتبه آن را خواهیم دید. متغیرهای numTobacco ،numPaper و mumMatch وضعیت سیستم را نگاه می دارند. از آنجایی که هر نخ از طریق میوتکس به ترتیب وارد می شود، مثل اینکه به جدول امتیاز نگاه کرده باشد وضعیت را بررسی نموده و مطابق آن عکس العمل نشان می دهد.

¹⁵ scoreboard

فصل ۵

مسائل همگامسازی کمتر ـ کلاسیک

۱.۵ مساله غذاخوردن وحشىها

این مساله از برنامهنویسی همروند Andrews اقتباس شده است[۱].

قبیلهای از وحشیها، از یک دیگ بزرگ که می تواند M پرس از مُبلّغ پخته شده را در خود نگاه دارد به صورت مشترک شام می خورند. زمانیکه یک وحشی می خواهد غذا بخورد، از درون دیگ از خود پذیرایی می کند مگر اینکه دیگ خالی باشد. اگر دیگ خالی بود، وحشی آشپز را بیدار نموده و سپس منتظر او می ماند تا دومرتبه دیگر را پر نماید.

هر تعداد نخ وحشى مىتواند كد زير را اجرا نمايد:

کد ناهمگام یک وحشی

while True:
 getServingFromPot()
 eat()

و نخ یک آشپز کد زیر را اجرا مینماید:

کد ناهمگام آشپز

while True:
 putServingsInPot(M)

محدودیتهای همگامسازی عبارتند از:

- اگر دیگ خالی باشد وحشیها نمیتوانند getServingFromPot را فراخوانند.
- آشپز تنها در صورتی میتواند putServingsInPot را فراخواند که دیگ خالی باشد.

معمّا: کدی برای وحشیها و آشپز اضافه نمایید که محدودیتهای همگامسازی را برآورده نماید.

١.١.٥ راهنمایی غذاخوردن وحشیها

همانند مساله تولیدکننده_مصرفکننده در اینجا نیز وسوسه می شویم که برای نگهداری تعداد پرسها از سمافور استفاده نماییم. امّا به منظور سیگنال دهی به آشپز، آن زمانی که دیگ خالی است، یک پیش از اینکه مقدار سمافور را کاهش دهد باید بداند که آیا باید منتظر بماند؟ و ما نمی توانیم چنین کاری کنیم.

یک جایگزین این است که جدول امتیاز را به منظور نگهداری تعداد پرسها بکار بریم. اگر یک وحشی شمارنده را صفر بیابد، آشپز را بیدار نموده و منتظر دریافت سیگنال پرشدن دیگ میشود. متغیرهایی را که به کار برده ایم در ادامه مشاهده مینمایید:

Dining Savages hint

```
begin{lstlisting}[title=\rl }
servings = 0
mutex = Semaphore(1)
emptyPot = Semaphore(0)
fullPot = Semaphore(0)
```

جای تعجب نیست که emptyPot نشانگر خالی بودن دیگ است و fullPot بیانگر پربودن دیگ است.

۲.۱.۵ راه حل غذاخوردن وحشىها

راه حل در اینجا ترکیبی از الگوی جدول امتیاز با یک قرار ملاقات است. کد آشپز در ادامه آمده است.

راه حل غذاخوردن وحشيها (آشپز)

```
while True:
    emptyPot.wait()
    putServingsInPot(M)
    fullPot.signal()
```

کد وحشی ها تنها کمی پیچیده تر است. از آنجایی که هر وحشی از میوتکس میگذرد، دیگ را بررسی مینماید. اگر دیگ خالی باشد، به آشپز سیگنال داده و منتظر میماند و الا servings را کاهش داده و پرسی را از دیگ بر می دارد.

راه حل غذاخوردن وحشيها (وحشي)

```
while True:
    mutex.wait()
    if servings == 0:
        emptyPot.signal()
        fullPot.wait()
        servings = M
        servings -= 1
        getServingFromPot()
        mutex.signal()
eat()
```

اینکه وحشی بجای آشپز دستور M = servings و اجرا میکند شاید کمی عجیب بنظر آید. واقعاً ضرورتی به اینکار نبود، زمانی که آشپز putServingsInPot را اجرا مینماید، میدانیم آن وحشی که میوتکس را در اختیار دارد روی fullPot منتظر میماند. لذا آشپز به servings دسترسی اَمنی دارد. امّا در این حالت، تصمیم گرفتم که وحشی این کار را انجام دهد چنانکه با نگاه به کد نیز واضح است که تمامی دسترسیهای به servings درون میوتکس انجام میپذیرد.

این راه حل، بدون بنبست است. تنها امکان بنبست زمانی رخ می دهد که آن وحشیای که mutex در صف را نگاه داشته منتظر fullPot می ماند. زمانیکه او منتظر است، سایر وحشی ها روی mutex در صف انتظار قرار می گیرند. اما نهایتاً آشپز اجرا شده و به fullPot سیگنال می دهد، و این منجر به این می شود که وحشی منتظر ادامه یافته و میوتکس را آزاد نماید.

آیا این راه حل فرض نموده است است دیگ نخ_ایمن است و یا تضمین مینماید که getServingFromPot و getServingFromPot

۱ در برنامهنویسی چند نخی، کدی را نخ_ایمن گوییم که تضمین نماید ساختمان دادههای اشتراکی بدون دخالتهای ناخواسته

۲.۵ مساله آرایشگاه

۲.۵ مساله آرایشگاه

مساله اصلی آرایشگر بوسیله Dijkstra پیشنهاد شد. یک گونه دیگر آن در کتاب اصول سیستمهای عامل Silberschatz و Galvin آمده است.

یک آرایشگاه شامل یک صف انتظار با n صندلی و اتاق آرایشگر با صندلی آرایشگر است. اگر هیچ مشتری وجود نداشته باشد آرایشگر میخوابد. اگر یک مشتری وارد آرایشگاه شود و تمامی صندلی ها اشغال شده باشد، آنگاه مشتری مغازه را ترک مینماید. اگر آرایشگر مشغول باشد، اما صندلی موجود باشد، مشتری روی یکی از صندلی های خالی مینشیند. اگر آرایشگر خواب باشد، مشتری او را بیدار مینماید. برنامهای بنویسید که آرایشگر و مشتری ها را هماهنگ نماید.

براي اينكه مساله را كمي واقعيتر نماييم، اطلاعات زير را به آن ميافزاييم:

- نخهای مشتری باید تابعی به نام getHairCut را فراخوانند.
- اگر زمانیکه آرایشگاه پر است یک نخ مشتری برسد، می تواند balk را که هیچ مقداری بر نمی گرداند، فراخواند.
  - نخ آرایشگر باید cutHair را فراخواند.
- زمانیکه آرایشگر cutHair را فرا میخواند، باید دقیقاً تنها یک نخ باشد که به طور همزمان getHairCut

راه حلى ارائه دهيد كه شرايط فوق را تضمين نمايد.

۲.۵ مساله آرایشگاه

۱.۲.۵ راهنمایی آرایشگاه

راهنمایی آرایشگاه

```
n = 4
customers = 0
mutex = Semaphore(1)
customer = Semaphore(0)
barber = Semaphore(0)
customerDone = Semaphore(0)
barberDone = Semaphore(0)
```

n تعداد کل مشتری هایی است که می توانند در آرایشگاه باشند: سه نفر در اتاق انتظار و یک نفر روی صندلی آرایش.

customers تعداد مشتری های درون آرایشگاه را می شمرد و بوسیله mutex حفاظت می شود.

آرایشگر روی customer منتظر میماند تا یک مشتری وارد شده و سپس مشتری روی tarber میماند تا زمانیکه آرایشگر به او سیگنال نشتن روی صندلی آرایش را بدهد.

پس از آرایش مو، مشتری به customerDone سیگنال می دهد و روی barberDone منتظر می ماند.

۲.۵ مساله آرایشگاه

۲.۲.۵ راه حل آرایشگاه

این راه حل یک جدول امتیاز و دو قرار ملاقات را ترکیب مینماید. کد مشتری ها در ادامه آمده است.

راه حل آرایشگاه (مشتری)

```
mutex.wait()
    if customers == n:
        mutex.signal()
    balk()
    customers += 1
mutex.signal()

customer.signal()

barber.wait()

# getHairCut()

customerDone.signal()
barberDone.wait()

mutex.wait()

mutex.wait()

customers -= 1
mutex.signal()
```

اگر n مشتری در آرایشگاه وجود داشته باشد، هر مشتری که میرسد بلافاصله balk را فرا میخواند و l و الّا هر مشتری به l customer سیگال داده و روی l منتظر میماند.

کد آرایشگر در ادامه آمده است.

راه حل آرایشگاه (آرایشگر)

```
customer.wait()
barber.signal()

# cutHair()

customerDone.wait()
barberDone.signal()
```

هر زمان که یک مشتری سیگنال میدهد، آرایشگر بیدار شده، به barber سیگنال میدهد، و مشغول آرایش یک نفر می شود. اگر آن زمانیکه آرایشگر مشغول است مشتری دیگری برسد، آنگاه در تکرار بعدی آرایشگر بدون اینکه بخوابد از سمافور customer می گذرد.

اسامی customer و barber بر مبنای قرارداد نامگذاری یک قرار ملاقات هستند، لذا () customer به معنای "انتظار برای یک مشتری "است و نه اینکه "مشتریهای در اینجا منتظرند".

قرار ملاقات دوم با استفاده از customerDone و barberDone، تضمین مینماید کار آرایش فعلی تمام شده باشد پیش از اینکه آرایشگر به ابتدای حلقه برگردد و به مشتری بعدی اجازه ورود به ناحیه بحرانی دهد.

این راه حل در sync_code/barber.py آمده است (ر.ک. (7.7)).

۳.۵ آرایشگاه FIFO آرایشگاه

۳.۵ آرایشگاه FIFO

در راهحل قبل تضمینی وجود ندارد که مشتریان به همان ترتیبی که میرسند سرویس دریافت کنند. تا سقف n مشتری می توانند از ترناستایل گذر کنند، به customer سیگنال داده، و روی barber منتظر بمانند. زمانیکه آرایشگر به barber سیگنال دهد، هر یک از مشتریان ممکن است ادامه دهد.

این راه حل را به گونهای تغییر دهید که مشتریان به همان ترتیبی که از ترناستایل عبور میکنند سرویس دریافت نمایند.

راهنمایی: می توانید به نخ جاری به صورت self ارجاع دهید، لذا وقتی می نویسد self . sem راهنمایی: می توانید به نخ جاری به صورت Semaphore (0)

۳.۵ آرایشگاه FIFO آرایشگاه

۱.۳.۵ راهنمایی آرایشگاه FIFO

من از لیستی از سمافورها به نام queue در راه حل خود استفاده می کنم.

راهنمایی آرایشگاه FIFO

```
n = 4
customers = 0
mutex = Semaphore(1)
customer = Semaphore(0)
customerDone = Semaphore(0)
barberDone = Semaphore(0)
queue = []
```

زمانی که هر یک از نخها از ترناستایل عبور می کند، یک نخ ساخته و آن را در صف قرار می دهد. به جای انتظار روی barber، هر نخ روی سمافور خودش منتظر می ماند. وقتیکه آرایشگر بیدار می شود، یک نخ را از صف خارج کرده و به آن سیگنال می دهد.

۳.۵ آرایشگاه FIFO آرایشگاه

۲.۳.۵ راهحل آرایشگاه FIFO

در ادامه كد تغييريافتهٔ مشتريان آمده است:

راهحل آرایشگاه FIFO (مشتری)

```
self.sem = Semaphore(0)
mutex.wait()
    if customers == n:
        mutex.signal()
        balk()
    customers += 1
    queue.append(self.sem)
mutex.signal()
customer.signal()
self.sem.wait()
# getHairCut()
customerDone.signal()
barberDone.wait()
mutex.wait()
    customers -= 1
mutex.signal()
```

و كد آرايشگر به اين صورت است:

راهحل آرایشگاه FIFO (آرایشگر)

```
customer.wait()
mutex.wait()
sem = queue.pop(0)
mutex.signal()

sem.signal()

# cutHair()

customerDone.wait()
barberDone.signal()
```

توجه نمایید که آرایشگر باید mutex را بگیرد تا به صف دسترسی داشته باشد. این راه حل در sync_code/barber2.py آمده است (ر.ک. ۲.۳).

۴.۵ مسألهٔ آرایشگاه هیلزر

ویلیام استالینگز [۱۰] یک نسخهٔ پیچیدهتر از مسألهٔ آرایشگاه را ارائه میدهد، که آن را مدیون رالف هیلزر در داشنگاه ایالتی کالیفرنیا در چیکو میداند.

آرایشگاه ما سه تا صندلی، سه تا آرایشگر و اتاق انتظاری دارد که چهار مشتری میتوانند روی یک کاناپه قرار گیرند و مابقی بایستند. طبق قوانین آتش نشانی تعداد کل مشتریهای داخل آرایشگاه نباید از ۲۰ تا تجاوز نماید.

اگر ظرفیت مشتریهای داخل آرایشگاه تکمیل باشد، مشتری جدید وارد مغازه نخواهد شد. زمانیکه داخل است اگر روی کاناپه جا باشد می نشیند در غیر اینصورت می ایستد. زمانیکه یک آرایشگر آزاد باشد، آن مشتری که بیشترین زمان را روی کاناپه بوده سرویس دریافت می کند و اگر مشتریان ایستاده وجود داشته باشند آن فردی که مدت زمان بیشتری را در آرایشگاه بوده است جای او را روی کاناپه خواهد گرفت. زمانیکه آرایش یک مشتری تمام شد، هر آرایشگر می تواند اجرت را دریافت دارد، امّا از آنجایی که تنها یک صندوق وجود دارد در هر زمان تنها یک مشتری می تواند پرداخت خود را انجام دهد. آرایشگران زمان خود را بین آرایش، دریافت وجه و خوابیدن روی صندلی در انتظار مشتری تقسیم می نمایند.

به عبارت دیگر، محدودیتهای همگامسازی زیر اعمال میشود:

- مشتریان توابع زیر را به ترتیب فرا میخوانند: getHairCut ،sitOnSofa ،enterShop.
   pay.
  - آرایشگران cutHair و acceptPayment را فرا می خوانند.
  - مشتریان اگر ظرفیت آرایشگاه پر باشد نمی توانند enterShop را فراخوانند.
    - اگر کاناپه پر باشد، مشتری تازه وارد نمی تواند sit On Sofa را فراخواند.
- زمانیکه یک مشتری getHairCut را فرا میخواند متناظراً یک آرایشگر باید cutHair را به صورت همزمان اجرا نماید و بالعکس.
- فراخوانی getHairCut به صورت همزمان حداکثر توسط سه مشتری و اجرای cutHair به طور همزمان توسط حداکثر سه آرایشگر ممکن باشد.
  - مشتری باید قبل از اینکه آرایشگر بتواند acceptPayment را فراخواند، pay را اجرا نماید.

• آرایشگر قبل از خروج مشتری باید acceptPayment را اجرا نماید.

معمّا: كدى بنويسيد كه محدوديتهاي همگامسازي آرايشگاه هيلزر را اعمال نمايد.

۱.۴.۵ راهنمایی آرایشگاه هیلزر

متغیرهایی که در راه حل بکار رفته در ادامه آمده است:

راهنمایی آرایشگاه هیلزر

```
n = 20
customers = 0
mutex = Semaphore(1)
sofa = Semaphore(4)
customer1 = Semaphore(0)
customer2 = Semaphore(0)
barber = Semaphore(0)
payment = Semaphore(0)
receipt = Semaphore(0)
queue1 = []
queue2 = []
```

mutex از customers که تعداد مشتری های درون آرایشگاه را در خود دارد و از queue1 که لیست سمافورهای نخهای منتظر برای نشستن روی کاناپه است حفاظت مینماید.

queue2 از queue2 که لیست سمافورهای نخهای منتظر صندلی است حفاظت میکند.

sofa یک مالتی پلکس است که حداکثر تعداد مشتریهای روی کانایه را اعمال می کند.

customer1 پیغام می دهد که یک مشتری در queue1 وجود دارد و customer2 پیغام می دهد که یک مشتری در queue2 وجود دارد.

payment پیغام میدهد که یک مشتری پرداخت داشته است و receipt پیغام میدهد که آرایشگر اجرت را دریافت کرده است.

۲.۴.۵ راه حل آرایشگاه هیلزر

این راه حل به طور قابل توجهی از آنچه انتظار داشتم پیچیدهتر است. شاید در ذهن هیلزر راه حل سادهتری وجود داشته است لکن این بهترین چیزی است که میتوانستم ارائه دهم.

راه حل آرایشگاه هیلزر (مشتری)

```
self.sem1 = Semaphore(0)
self.sem2 = Semaphore(0)
mutex.wait()
    if customers == n:
        mutex.signal()
        balk()
    customers += 1
    queue1.append(self.sem1)
mutex.signal()
# enterShop()
customer1.signal()
self.sem1.wait()
sofa.wait()
    # sitOnSofa()
    self.sem1.signal()
    mutex.wait()
        queue2.append(self.sem2)
    mutex.signal()
    customer2.signal()
    self.sem2.wait()
sofa.signal()
# sitInBarberChair()
# pay()
payment.signal()
receipt.wait()
mutex.wait()
    customers -= 1
mutex.signal()
```

اولین پاراگراف مشابه راه حل قبلی است. زمانیکه یک مشتری میرسد، شمارنده را بررسی نموده آنگاه یا از ورود امتناع ورزیده و یا خودش را به صف می افزاید. سپس به آرایشگر سیگنال می دهد. زمانیکه مشتری از صف خارج می شود، وارد مالتی پلکس می گردد، روی مبل می نشیند و خود را به صف

دوم افزاید.

زمانیکه از آن صف خارج میشود، آرایش شده، پرداخت انجام داده و خارج میشود.

راه حل آرایشگاه هیلزر (آریشگر)

```
customer1.wait()
  mutex.wait()
      sem = queue1.pop(0)
      sem.signal()
      sem.wait()
  mutex.signal()
  sem.signal()
  customer2.wait()
  mutex.wait()
      sem = queue2.pop(0)
  mutex.signal()
  sem.signal()
  barber.signal()
  # cutHair()
  payment.wait()
# acceptPayment()
 receipt.signal()
```

هر آرایشگر منتظر یک مشتری می ماند تا وارد شده، به سمافور مشتری سیگنال می دهد تا او را از صف خارج نماید، سپس منتظر او می ماند تا درخواست نشستن روی کاناپه بدهد. این روند، نیاز FIFO را برآورده می کند.

آرایشگر منتظر مشتری میماند تا به صف دوم ملحق شود و سپس با سیگنال دادن به او اجازه میدهد که یک صندلی را مطالبه کند.

هر آرایشگر تنها به یک مشتری اجازه می دهد که روی صندلی بنشیند، لذا حداکثر تا سه آرایش همزمان می تواند صورت گیرد. از آنجایی که تنها یک صندوق وجود دارد، مشتری باید mutex را بگیرد. مشتری و آرایشگر نزد صندوق قرارا ملاقات گذاشته و سپس هر دو خارج می شوند.

این راه حل، محدودیتهای همگامسازی را برآورده مینماید، امّا نهایت بهرهبرداری را از کاناپه نمیکند. از آنجایی که تنها سه آرایشگر وجود دارد، هیچگاه بیش از سه مشتری نمیتواند روی کاناپه وجود داشته باشد، لذا ضرورتی به مالتیپلکس وجود ندارد.

این راه حل در sync_code/barber3.py آمده است (ر.ک. ۲.۳).

تنها راهی که برای حل مساله به ذهنم میرسد این است که یک نوع سومی از نخ ایجاد نمایم که من

آن را راهنما مینامم. راهنمایان queue1 مدیریت نموده و آرایشگران queue2 را مدیریت مینمایند. اگر چهار راهنما و سه آرایشگر وجود داشته باشد کاناپه میتواند به طور کامل مورد استفاده قرار گیرد. این راه حل در sync_code/barber4.py آمده است (ر.ک. ۲.۳).

۵.۵ مساله بابا نوئل ۵.۵

۵.۵ مساله بابا نوئل

این مساله از کتاب سیستمهای عامل ویلیام استالینگز گرفته شده است [۱۰]، امّا او در این مساله نیز خود را مدیون John Trono از کالج Michael در ورمُنت میداند.

بابا نوئل در مغازه خود در قطب شمال می خوابد و فقط در صورتی بیدار می شود که یا (۱) تمام نه گوزن از تعطیلات خود اقیانوس آرام جنوبی باز گردند یا (۲) برخی از پری ها در ساخت اسباببازی ها مشکل داشته باشند؛ به منظور اینکه اجازه دهیم بابا نوئل کمی بخوابد، پری ها تنها در صورتی می توانند بابا نوئل را بیدار نمایند که سه تا از آنها با مشکل مواجه شوند. زمانیکه سه پری مشکلشان حل شود، هر پری دیگری که آرزوی دیدن بابا نوئل را دارد باید صبر کند تا آن پری ها بازگردند. اگر بابا نوئل بیدار شود و سه پری را پشت در مغازه اش منتظر بیابد و همچنین دریابد که آخرین گوزن شمالی دوباره از مناطق گرمسیری آمده است، بابا نوئل تصمیم می گیرد که پری ها می توانند تا پس از کریسمس منتظر بمانند زیرا که از آن مهمتر، این است که سورتمه خود را آماده کند. (فرض شده است که گوزن شمالی نمی تواند مناطق گرمسیری را ترک کند و لذا آنها تا آخرین لحظه ممکن در آنجا می مانند.) آخرین گوزن شمالی که می رسد باید بابا نوئل را ببرد در حالیکه گوزنهای دیگر می می کند و لذا آنها شوند منتظر هستند.

در اینجا تعدادی مشخصههای اضافی آمده است:

- پس از اینکه نهمین گوزن رسید، بابا نوئل باید prepareSleigh را فراخواند و سپس تمامی گوزنها getHitched را فراخوانند.
- پس از اینکه سومین پری میرسد، بابا نوئل باید helpElves را فراخواند. به صورت همزمان،
   سه پری نیز باید getHelp فراخوانند.
- هر سه پری پیش از اینکه پری دیگری وارد شود (شمارنده پریها را افزایش دهد) باید getHelp را فراخوانند.

بابا نوئل باید در یک حلقه اجرا شود لذا او میتواند به مجموعه بسیاری از پریها کمک کند. میتوانیم تصور نماییم که دقیقا ۹ گوزن شمالی وجود دارد، امّا هر تعداد از پری ممکن است.

۵.۵ مساله بابا نوئل

1.۵.۵ راهنمایی مساله بابا نوئل

راهنمایی مساله بابا نوئل

```
elves = 0
reindeer = 0
santaSem = Semaphore(0)
reindeerSem = Semaphore(0)
elfTex = Semaphore(1)
mutex = Semaphore(1)
```

elves و reindeer شمارنده هایی هستند که بوسیله mutex محافظت می شوند. پری ها و گوزن ها از mutex برای تغییر شمارنده ها استفاده می کنند؛ بابا نوئل نیز آن را می گیرد تا متغیرها را بررسی نماید. بابا نوئل روی santaSem منتظر می ماند تا یا یک پری یا یک گوزن به او سیگنال دهد.

گوزنها روی reindeerSem منتظر میمانند تا بابا نوئل به آنها سیگنال دهد که به چراگاه وارد شده و به سورتمه بسته شوند.

پریها elfTex را بکار میبرند تا از ورود پری اضافی، آن زمانی که سه پری در حال گرفتن کمک هستند جلوگیری نمایند.

۵.۵ مساله بابا نوئل ۵.۵

٢.۵.۵ راه حل مساله بابا نوئل

كد بابا نوئل بسيار آسان است. به ياد داشته باشيد كه كد او هميشه در حلقه اجرا مي شود.

راه حل مساله بابا نوئل (بابا نوئل)

```
santaSem.wait()
mutex.wait()
if reindeer >= 9:
    prepareSleigh()
    reindeerSem.signal(9)
    reindeer -= 9
else if elves == 3:
    helpElves()
mutex.signal()
```

زمانیکه بابا نوئل بیدار می شود، بررسی می نماید کدامیک از دو شرط بر قرار است و متناسب با آن با گوزنها و یا با پریهای منتظر تعامل می نماید. اگر ۹ گوزن در حال انتظار باشند، بابا نوئل prepareSleigh را فراخوانده و سپس نه بار به reindeerSem سیگنال می دهد تا به گوزنها اجازه دهد که getHitched را فراخوانند. اگر پریهای در حال انتظاری وجود داشته باشد، بابا نوئل فقط helpElves را فرا می خواند. هیچ نیازی به این نیست که پریها منتظر بابا نوئل شوند؛ زمانیکه آنها به getHelp را فراخوانند.

بابا نوئل نباید شمارنده elves را کاهش دهد زیرا که پریها در راه خروجشان اینکار را انجام میدهند. کد گوزنها در ادامه آمده است:

راه حل مساله بابا نوئل (گوزنها)

گوزن نهم به بابا نوئل سیگنال میدهد و به گوزنهای دیگر که روی reindeerSem منتظر هستند ملحق می گردد. زمانیکه بابا نوئل سیگنال میدهد تمامی گوزنها getHitched را اجرا مینمایند.

کد پریها نیز مشابه است، بجز اینکه زمانیکه سومین پری میرسد باید ورود پری بعدی را مانع شود تا آن هنگامی که سه تای اول getHelp را اجرا نمایند.

راه حل مساله بابا نوئل (پریها)

اولین دو پری در همان زمانی که mutex را آزاد مینمایند elfTex را نیز آزاد مینمایند، امّا آخرین پری getHelp را نگاه میدارد که مانع از ورود پریهای دیگر میگردد تا زمانیکه تمامی سه پری واز ورود پریهای دیگر میگردد.

آخرین پری که خارج میشود elfTex را آزاد مینماید و این به دسته بعدی پریها اجازه ورود میدهد.

اما H_2O ساخت ۶.۵ ساخت ۶.۵

4.0 ساخت ۶.۵ ساخت

این مساله برای حداقل یک دهه جزء اصلی کلاس سیستم عامل در U.C. Berkeley بود. بنطر میرسد که بر مبنای تمرینی در کتاب «برنامهنویسی همروند» اندرو میباشد [۱].

دو نوع نخ وجود دارد: اکسیژن و هیدروژن. به منظور ترکیب این نخها به مولکولهای آب، باید حصاری بسازیم که هر نخ تا زمانیکه یک مولکول کامل آماده ادامه باشد منتظر بماند.

هر نخ که از حصار عبور مینماید، باید bond فراخواند. شما باید تضمین نمایید که تمامی نخهای یک مولکول پیش از نخهای مولکول بعدی bond را فراخوانند.

به عبارت دیگر:

- اگر زمانیکه یک نخ اکسیژن به حصار میرسد هیچ نخ هیدروژنی حاضر نباشد، باید برای دو نخ هیدروژن منتظر بماند.
- اگر زمانیکه یک نخ هیدروژن به حصار میرسد هیچ نخ دیگری حاضر نباشد، باید منتظر یک نخ اکسیژن و یک نخ دیگر هیدروژن بماند.

نباید نگران تطابق صریح نخها باشیم، بدین معنی که نخها از اینکه با چه نخهای دیگری جفت می شوند ضرورتاً اطلاعی ندارند. نکته کلیدی تنها این است نخها به صورت مجموعههای کامل از حصار عبور می نمایند؛ بنابراین اگر ما دنباله نخهایی که bond را فرا می خوانند بررسی کنیم و آنها را به گروههای سهتایی تقسیم کنیم هر گروه باید شامل یک نخ اکسیژن و دو نخ هیدروژن باشد.

معمّا: یک کد همگامسازی برای مولکولهای اکسیژن و هیدروژن بنویسید که این شرایط را برآورده نمایند. H_2O ساخت ۶.۵ ساخت ۶.۵

1.5.۵ راهنمایی ۱.۶.۵

متغیرهایی که در راه حل بکار بردهام را در زیر مشاهده مینمایید:

راهنمایی ساخت آب

```
mutex = Semaphore(1)
oxygen = 0
hydrogen = 0
barrier = Barrier(3)
oxyQueue = Semaphore(0)
hydroQueue = Semaphore(0)
```

oxygen و hydrogen شمارنده هایی هستند که بوسیله mutex حفاظت می شوند. hydrogen جایی است که هر مجموعه ای از سه نخ پس از فراخوانی bond و پیش از اجازه فعالیت به نخهای بعدی، یکدیگر را ملاقات میکنند.

oxyQueue سمافوری است که نخهای اکسیژن روی آن منتظر میمانند؛ میمانند؛ میمانند؛ از قرارداد نامگذاری برای سمافوری است که نخهای هیدروژن روی آن منتظر میمانند؛ از آنجایی که از قرارداد نامگذاری برای صفها استفاده مینمایم، لذا ()oxyQueue.wait «به صف اکشیژن محلق شو» است و oxyQueue.signal «یک نخ اکسیژن از صف آزاد نما» میباشد.

۵٫۶ ساخت ۵٫۶ ساخت ۲۶۳

۲.۶.۵ راه حل ۲.۶.۵

در ابتدا hydroQueue و oxyQueue قفل هستند. زمانیکه یک نخ اکسیژن میرسد دو بار به hydroQueue سیگنال میدهد تا به دو هیدروژن اجازه ادامه کار دهد. سپس نخ اکسیژن منتظر نخهای هیدروژن میماند تا برسند.

كد اكسيژن

```
mutex.wait()
oxygen += 1
if hydrogen >= 2:
    hydroQueue.signal(2)
    hydrogen -= 2
    oxyQueue.signal()
    oxygen -= 1
else:
    mutex.signal()

oxyQueue.wait()
bond()

barrier.wait()
mutex.signal()
```

هر نخ اکسیژن که وارد می شود، میوتکس را می گیرد و جدول امتیاز را بررسی می نماید. اگر حداقل دو نخ هیدروژن منتظر وجود داشته باشد، به دو تای آنها و خودش سیگنال می دهد و سپس با هم پیوند شیمیایی برقرار می نمایند. اگر دو نخ هیدروژن وجود نداشته باشد، میوتکس را آزاد نموده و منتظر می ماند. پس از پیوند (خط ۱۲)، نخها نزد حصار منتظر می مانند تا تمامی هر سه نخ با هم تشکیل پیوند دهد و سپس نخ اکسیژن میوتکس را آزاد می نماید. از آنجایی که تنها یک نخ اکسیژن در هر مجموعه وجود دارد، تضمین می شود که به mutex تنها یک بار سیگنال داده می شود.

كد هيدروژن نيز مشابه است:

كد هيدروژن

```
mutex.wait()
hydrogen += 1
if hydrogen >= 2 and oxygen >= 1:
    hydroQueue.signal(2)
    hydrogen -= 2
    oxyQueue.signal()
    oxygen -= 1
else:
    mutex.signal()
```

```
hydroQueue.wait()
bond()
barrier.wait()
```

یک ویژگی غیرمعمول این راه حل این است که نقطه خروج از میوتکس مبهم است. در برخی حالات، نخها وارد میوتکس شده، شمارنده را بروزرسانی نموده و از میوتکس خارج می شوند. امّا زمانیکه آن نخ تشکیل دهنده یک مجموعه کامل می رسد، باید به منظور ممانعت از نخهای دیگر میوتکس را نگه دارد تا زمانیکه مجموعه فعلی bond را فراخواند.

پس از فراخوانی bond، سه نخ نزد حصار منتظر میمانند. زمانیکه حصار باز می شود، می دانیم که تمامی سه نخ bond را فراخواندهاند و یکی از آنها میوتکس را نگه داشته است. نمی دانیم که کدام نخ میوتکس را نگه داشته است امّا از آنجایی تنها یکی از آنها میوتکس را آزاد می نماید دانستنش اهمیتی ندارد. با توجه به اینکه می دانیم تنها یک نخ اکسیژن وجود دارد، آن را قادر به انجام اینکار می سازیم.

ممکن است این راه حل نادرست به نظر آید، زیرا که تا کنون عموماً اینگونه درست بود که یک نخ باید قفلی را نگه دارد تا بتواند آن را آزاد نماید. امّا هیچ قاعدهای نمیگوید که این نکته باید درست باشد. اینجا یکی از آن حالتهایی است که نگاه به میوتکس به عنوان توکنی که نخها باید آن گرفته و آزاد نمایند کمی گمراه کننده است.

۷.۵ مساله عبور از رودخانه

این مساله از مجموعه مسائل نوشته توسط انتونی ژوزف در دانشگاه برکلی است، امّا اینکه نویسندهٔ اصلی خود او است یا نه را نمی دانم. این مساله از این جنبه که یک گونه خاص از حصار در آن وجود دارد که تنها در ترکیبهای معینی، به نخها اجازه عبور می دهد مشابه مساله H_2O است.

یک جایی نزدیک ردموند ٔ ایالت واشنگتن، یک قایق پارویی وجود دارد که بوسیله هر دوی هکرهای لینوکس و کارمندان مایکروسافت برای عبور از یک رودخانه بکار میرود. قایق دقیقاً چهار نفر در خود جا میدهد و ساحل رودخانه را با تعداد بیشتر یا کمتری ترک نخواهد کرد. به منظور تضمین امنیت مسافران، همنشینی یک هکر با سه کارمند مایکروسافت مجاز نمی باشد و بالعکس. هر ترکیب دیگری امن است.

هر نخ که سوار قایق می شود باید تابع board را صدا زند. تضمین نمایید که تمامی چهار نخ سوار بر قایق، board را پیش از هر نخ دیگری که متعلق به سری بعدی است صدا زند.

²Anthony Joseph

³U.C. Berkeley

⁴Redmond

پس از اینکه هر چهار نخ board را صدا زدند، دقیقاً یکی از آنها باید تابع rowBoat را فراخواند تا نشان دهد که آن نخ پاروها را خواهد گرفت. اینکه کدام نخ این تابع را صدا می زند تا آن زمانیکه یکی اینکار انجام می دهد اهمیتی ندارد.

نگران جهت حرکت سفر نباشید. فرض کنید که تنها رفت آمد از یک جهت مورد توجه ما است.

۱.۷.۵ راهنمایی عبور از رودخانه

متغیرهایی که در حل مساله بکار بردهام در ادامه آمده است:

راهنمایی عبور از رودخانه

```
barrier = Barrier(4)
mutex = Semaphore(1)
hackers = 0
serfs = 0
hackerQueue = Semaphore(0)
serfQueue = Semaphore(0)
local isCaptain = False
```

serfs و serfs تعداد هکرها و کارمندان منتظر سوار شدن را می شمرد. از آنجایی که هر دو اینها بوسیله mutex محافظت می شوند، می توانیم شرایط هر دو متغیر را بدون نگرانی درباره بروزرسانی نابهنگام بررسی نماییم. این یک مثال دیگری از یک جدول امتیاز است.

hackerQueue و serfQueue به ما اجازه می دهند که تعداد هکرها و کارمندانی که گذر می نمایند را کنترل نماییم. barrier تضمین می کند که تمامی چهار نخ، پیش از اینکه کاپیتان rowBoat را فراخوانند.

isCaptain یک متغیر محلی است که نشان می دهد کدام نخ باید rowBoat را فراخواند.

۲.۷.۵ راه حل عبور از رودخانه

ایده اصلی این راه حل این است که هر نخ ورودی یکی از شمارنده ها را بروزرسانی نموده و سپس بررسی مینماید که آیا مجموعه را تکمیل مینماید، خواه اینکه چهارمین نخ از همنوعان خودش باشد و یا اینکه یک جفت ترکیبی از جفت های ممکن را تکمیل نماید.

کد هکرها را ارائه خواهم کرد؛ کد کارمندان هم قرینه آن است (البته بجز اینکه ۱۰۰۰ بار بزرگتر، پر از باگ، و شامل یک مرورگر توکار است.)

راه حل عبور از رودخانه

```
mutex.wait()
      hackers += 1
      if hackers == 4:
          hackerQueue.signal(4)
          hackers = 0
          isCaptain = True
      elif hackers == 2 and serfs >= 2:
          hackerQueue.signal(2)
          serfQueue.signal(2)
          serfs -= 2
          hackers = 0
          isCaptain = True
      else:
          mutex.signal()
                               # captain keeps the mutex
  hackerQueue.wait()
  board()
  barrier.wait()
if isCaptain:
      rowBoat()
      mutex.signal()
                               # captain releases the mutex
```

از آنجایی که هر نخ از طریق بخش انحصار متقابل به ترتیب وارد می شود، بررسی می نماید که یک خدمه کامل آماده سوار شدن قایق هست یا خیر؟ اگر چنین بود، به نخهای متناسب سیگنال داده، خودش را به عنوان کاپیتان معرفی نموده، و میوتکس می گیرد تا مانع نخهای اضافی شود تا آن زمان که قایق رانده شود.

تعداد نخهایی که سوار شدهاند را حصار نگاه میدارد. زمانیکه آخرین نخ میرسد، تمامی نخها با هم ادامه میابند. کاپیتان rowBoat را فراخوانده و در نهایت میوتکس را آزاد مینماید.

problem coaster roller The A.A

it attributes he but [\] *Programming Concurrent* Andrews's from is problem This thesis. Master's Herman's S. J. to

pas– The thread. car a and threads passenger n are there Suppose pas– C hold can which car, the in rides take to wait repeatedly sengers it when only tracks the around go can car The $\cdot C < n$ where sengers, full, is

details: additional some are Here

- .unboard and board invoke should Passengers •
- .unload and run .load invoke should car The •
- load invoked has car the until board cannot Passengers •
- boarded. have passengers C until depart cannot car The ullet
- .unload invoked has car the until unboard cannot Passengers •

constraints. these enforces that car and passengers the for code Write Puzzle:

hint Coaster Roller \.A.\Delta

Roller Coaster hint

```
mutex = Semaphore(1)
mutex2 = Semaphore(1)
boarders = 0
unboarders = 0
boardQueue = Semaphore(0)
unboardQueue = Semaphore(0)
allAboard = Semaphore(0)
allAshore = Semaphore(0)
```

have that passengers of number the counts which 'passengers protects mutex $. \verb|boardCar| invoked|$

un- before unboardQueue and boarding before boardQueue on wait Passengers full. is car the that indicates allAboard boarding.

solution Coaster Roller 7.A. \(\Delta \)

thread: car the for code my is Here

Roller Coaster solution (car)

```
load()
boardQueue.signal(C)
allAboard.wait()

run()

unload()
unboardQueue.signal(C)
allAshore.wait()
```

signal to one last the for waits then passengers ${\cal C}$ signals it arrives, car the When for waits then disembark to passengers ${\cal C}$ allows it departs it After .allAboard .allAshore

Roller Coaster solution (passenger)

```
boardQueue.wait()
  board()
  mutex.wait()
     boarders += 1
     if boarders == C:
         allAboard.signal()
         boarders = 0
  mutex.signal()
  unboardQueue.wait()
  unboard()
  mutex2.wait()
     unboarders += 1
15
     if unboarders == C:
          allAshore.signal()
17
         unboarders = 0
  mutex2.signal()
```

stop to car the for wait and naturally. boarding, before car the for wait Passengers

passenger the resets and car the signals board to passenger last The leaving. before

counter.

problem Coaster Roller Multi-car Y.A. A

In car. one than more is there where case the to generalize not does solution This constraints: additional some satisfy to have we that, do to order

- time. a at boarding be can car one Only •
- concurrently. track the on be can cars Multiple •
- they order same the in unload to have they other, each pass can't cars Since boarded.
- threads the of any before disembark must carload one from threads the All $\, ullet \,$ carloads. subsequent from

You constraints additional the handle to solution previous the modify Puzzle: that i named variable local a has car each that and cars m are there that assume can m-1 and m0 between identifier an contains

hint Coaster Roller Multi-car 4.A. \(\Delta \)

loading the represents One order in cars the keep to semaphores of lists two used I for semaphore one contains list Each area. unloading the represents one and area enforces that so unlocked is list each in semaphore one only time any At car. each • Car for semaphores the only Initially unload and load can threads order the own its on waits it unloading) (or loading the enters car each As unlocked are line in car next the signals it leaves it as semaphores

Multi-car Roller Coaster hint

```
loadingArea = [Semaphore(0) for i in range(m)]
loadingArea[1].signal()
unloadingArea = [Semaphore(0) for i in range(m)]
unloadingArea[1].signal()
```

sequence the in car next the of identifier the computes next function The :($\circ$ to m-1 from around (wrapping

Implementation of next

```
def next(i):
return (i + 1) % m
```

solution Coaster Roller Multi-car $\Delta. \lambda. \Delta$

cars: the for code modified the is Here

Multi-car Roller Coaster solution (car)

```
loadingArea[i].wait()
load()
boardQueue.signal(C)
allAboard.wait()
loadingArea[next(i)].signal()

run()

unloadingArea[i].wait()
unload()
unboardQueue.signal(C)
allAshore.wait()
unloadingArea[next(i)].signal()
```

unchanged. is passengers the for code The

فصل ۶

problems Not-so-classical

problem search-insert-delete The \.9

.[\] Programming Concurrent Andrews's from is one This

searchers. list: singly-linked a to access share threads of kinds Three can they hence list: the examine merely Searchers deleters. and inserters the to items new add Inserters other. each with concurrently execute two preclude to exclusive mutually be must insertions list: the of end However. time. same the about at items new inserting from inserters Finally. searches. of number any with parallel in proceed can insert one deleter one most At list. the in anywhere from items remove deleters mutually be also must deletion and time. a at list the access can process insertions. and searches with exclusive

of kind this enforces that deleters and inserters searchers, for code write Puzzle:

exclusion. mutual categorical three-way

hint Search-Insert-Delete \.\.\?

Search-Insert-Delete hint

```
insertMutex = Semaphore(1)
noSearcher = Semaphore(1)
noInserter = Semaphore(1)
searchSwitch = Lightswitch()
insertSwitch = Lightswitch()
```

time. a at section critical its in is inserter one only that ensures insertMutex no and searchers no are there that (surprise) indicate noInserter and noSearcher enter. to these of both hold to needs deleter a sections: critical their in inserters exclude to inserters and searchers by used are insertSwitch and searchSwitch deleters.

solution Search-Insert-Delete 7.1.8

solution: my is Here

Search-Insert-Delete solution (searcher)

```
searchSwitch.wait(noSearcher)

# critical section
searchSwitch.signal(noSearcher)
```

searcher first The deleter. a is about worry to needs searcher a thing only The

it. releases out one last the 'noSearcher takes in

Search-Insert-Delete solution (inserter)

```
insertSwitch.wait(noInserter)
insertMutex.wait()

# critical section
insertMutex.signal()
insertSwitch.signal(noInserter)
```

it. releases out one last the and noInserter takes inserter first the Similarly, their in be can they semaphores, different for compete inserters and searchers Since in is inserter one only that ensures insertMutex But concurrently, section critical time, a at room the

Search-Insert-Delete solution (deleter)

```
noSearcher.wait()
noInserter.wait()
# critical section
noInserter.signal()
noSearcher.signal()
```

guaranteed is it 'noInserter and noSearcher both holds deleter the Since one than more holding thread a see we time any course. Of access exclusive you scenarios few a out trying By deadlocks for check to need we semaphore.

prone is one this problems, exclusion categorical many like hand, other the On sometimes can we problem, Readers-Writers the in saw we As starvation, to to according threads of category one to priority giving by problem this mitigate

solu- efficient an write to difficult is it general in But criteria. application-specific starvation. avoids that concurrency) of degree maximum the allows that (one tion

problem bathroom unisex The 7.8

at physics teaching position her left mine of friend a when 'problem this wrote I

Xerox. at job a took and College Colby

the and monolith, concrete a of basement the in cubicle a in working was She that Uberboss the to proposed She up. floors two was bathroom women's nearest on like of sort bathroom, unisex a to floor her on bathroom men's the convert they

McBeal. Ally

constraints synchronization following the that provided agreed. Uberboss The

maintained: be can

- time. same the at bathroom the in women and men be cannot There •
- company squandering employees three than more be never should There bathroom. the in time

worry don't though, now, For deadlock, avoid should solution the course Of the all with equipped is bathroom the that assume may You starvation, about need, you semaphores

 $^{[\ \ ] \}textit{Programming Concurrent} \ Andrews's \ in \ appears \ problem \ identical \ nearly \ a \ that \ learned \ I \ Later'$

hint bathroom Unisex 1.7.9

solution: my in used I variables the are Here

Unisex bathroom hint

```
empty = Semaphore(1)
maleSwitch = Lightswitch()
femaleSwitch = Lightswitch()
maleMultiplex = Semaphore(3)
femaleMultiplex = Semaphore(3)
```

otherwise. • and empty is room the if \ is empty
en- male first the When room. the from women bar to men allows maleSwitch
un- it exits. male last the When women: barring empty locks lightswitch the ters.

femaleSwitch using likewise do Women enter. to women allowing empty locks
than more no are there that ensure femaleMultiplex and maleMultiplex
time. a at system the in women three and men three

solution bathroom Unisex 7.7.8

code: female the is Here

Unisex bathroom solution (female)

```
femaleSwitch.lock(empty)
femaleMultiplex.wait()

# bathroom code here
femaleMultiplex.signal()
female Switch.unlock(empty)
```

similar. is code male The solution? this with problems any there Are

problem bathroom unisex No-starve 7.7.8

of line long A starvation. allows it that is solution previous the with problem The versa. vice and waiting, man a is there while enter and arrive can women problem, the fix Puzzle:

solution bathroom unisex No-starve 4.7.8

stop to thread of kind one allow to turnstile a use can we before, seen have we As code: male the at look we'll time This thread, of kind other the of flow the

No-starve unisex bathroom solution (male)

```
turnstile.wait()
   maleSwitch.lock(empty)
turnstile.signal()

maleMultiplex.wait()
   # bathroom code here
maleMultiplex.signal()

maleSwitch.unlock (empty)
```

turnstile the through pass will arrivals new room, the in men are there as long As block will male the arrives, male a when room the in women are there If enter, and entering from female) and (male arrivals later all bar will which turnstile, the inside enters, turnstile the in male the point that At leave, occupants current the until enter, to males additional allowing possibly

female arriving an room the in men are there if so similar, is code female The men. additional barring turnstile, the in stuck get will

often will there then busy, is system the If efficient. be not may solution This empty time Each turnstile, the on queued female, and male threads, several be new the If enter, will another and turnstile the leave will thread one signaled, is threads, additional barring block, promptly will it gender, opposite the is thread the and time, a at bathroom the in threads Y-1 only be usually will there Thus, concurrency, available the of advantage full take not will system

problem crossing Baboon 7.9

Im- and Design Systems: Operating Tanenbaum's from adapted is problem This Park. National Kruger in somewhere canyon deep a is There .[\\] plementation canyon the cross can Baboons canyon. the spans that rope single a and Africa. South

opposite in going baboons two if but rope: the on hand-over-hand swinging by Further- deaths, their to drop and fight will they middle; the in meet directions baboons more are there If baboons. Δ hold to enough strong only is rope the more break, will it time; same the at rope the on

to like would we semaphores, use to baboons the teach can we that Assuming properties: following the with scheme synchronization a design

- side other the to get to guaranteed is it cross, to begun has baboon a Once way, other the going baboon a into running without
  - rope. the on baboons ∆ than more never are There •
- ba- bar not should direction one in crossing baboons of stream continuing A starvation). (no indefinitely way other the going boons

clear. be should that reasons for problem this to solution a include not will I

Problem Hall Modus The 4.9

in living students Olin the of one Karst. Nathan by written was problem This $. \Upsilon \circ \circ \Delta$ of winter the during ${}^{\Upsilon}$ Hall Modus

Modus of denizens the winter, this snowfall heavy particularly a After shantytown cardboard their between path trench-like a created Hall and to walk residents the of some day Every campus, of rest the and indo- the ignore will we path: the via civilization and food class, from the ignore also will We. Tier to drive to daily chose who students lent rea- unknown some For traveling, are pedestrians which in direction necessary it find occasionally would Hall West in living students son,

Mods. the to venture to

students some that Mods, aka buildings, modular the for nicknames several of one is Hall Modus[†] built. being was hall residence second the while in lived

the on point some at meet persons Mods two If side-by-side. walk accommodate to drift high neck the into aside step gladly will one path cross inhabitants ResHall two if occur will situation similar A other. the violent a however, meet, prude ResHall a and heathen Mods a If paths of strength by solely determined victors the with ensue will skirmish the force will population larger the with faction the is, that numbers wait, to other

with one). than ways more (in problem Crossing Baboon the to similar is This rule. majority by determined is section critical the of control that twist added the categor- the to solution starvation-free and efficient an be to potential the has This problem. exclusion ical

section, critical the controls faction one while because avoided is Starvation majority. a achieve they until queue in accumulate faction other the of members critical the for wait they while entering from opponents new bar can they Then move to tend will it because efficient be to solution this expect I clear, to section section, critical the in concurrency maximum allowing batches, in through threads rule, majority with exclusion categorical implements that code write Puzzle:

hint problem Hall Modus 1.4.8

solution. my in used I variables the are Here

Modus problem hint

```
heathens = 0

prudes = 0

status = 'neutral'

mutex = Semaphore(1)

heathenTurn = Semaphore(1)

prudeTurn = Semaphore(1)

heathenQueue = Semaphore(0)

prudeQueue = Semaphore(0)
```

field, the of status the records status and counters, are prudes and heathens or heathens' to 'transition rule', 'prudes rule', 'heathens 'neutral', be can which pat-scoreboard usual the in mutex by protected are three All prudes', to 'transition tern.

one bar can we that so field the to access control prudeTurn and heathenTurn transition. a during other the or side

and in checking after wait threads where are prudeQueue and heathenQueue field. the taking before

solution problem Hall Modus 7.4.8

heathens: for code the is Here

Modus problem solution

```
heathenTurn.wait()
  heathenTurn.signal()
  mutex.wait()
  heathens++
  if status == 'neutral':
      status = 'heathens rule'
      mutex.signal()
  elif status == 'prudes rule':
      if heathens > prudes:
11
          status = 'transition to heathens'
          prudeTurn.wait()
13
      mutex.signal()
      heathenQueue.wait()
  elif status == 'transition to heathens':
      mutex.signal()
17
      heathenQueue.wait()
18
  else
      mutex.signal()
20
  # cross the field
  mutex.wait()
  heathens --
  if heathers == 0:
      if status == 'transition to prudes':
          prudeTurn.signal()
      if prudes:
          prudeQueue.signal(prudes)
          status = 'prudes rule'
      else:
          status = 'neutral'
  if status == 'heathens rule':
      if prudes > heathers:
          status = 'transition to prudes'
          heathenTurn.wait()
  mutex.signal()
```

cases: following the consider to has he in checks student each As

- heathens. the for claim lays student the empty. is field the If •
- balance: the tipped has arrival new the but charge: in currently heathens the If mode: transition to switches system the and turnstile prude the locks he
- joins he balance, the tip doesn't arrival new the but charge, in prudes the If queue, the
- the joins arrival new the control heathen to transitioning is system the If queue.
- system the or charge, in are heathens the either that conclude we Otherwise proceed. can thread this case, either In control. prude to transitioning is cases. several consider to has she out, checks student each as Similarly.
  - following: the consider to has she out, check to heathen last the is she If •
- locked, is turnstile prude the that means that transition, in is system the If —

  it. open to has she so
- the so status updates and them signals she waiting. prudes are there If 'neutral'. is status new the not. If charge. in are prudes
- possibility the check to has still she out, check to heathen last the not is she If heathen the closes she case, that In balance, the tip will departure her that transition, the starts and turnstile

yet not but turnstile the passed have would they where "Line at interrupted be power of balance the so counted not are they in check they Until in checked transi- a Also turnstile the passed have that threads of number the reflect not may that At out checked also have in checked have that threads the all when ends tion turnstile the passed have that types) both (of threads be may there point.

max- guarantee not does solution efficiency—this affect may behaviors These "majority that accept you if correctness, affect don't they concurrency—but imum vote, to registered have that threads to applies only rule"

فصل ٧

classical remotely Not problems

problem bar sushi The \.\

Imagine .[9] Reek Kenneth by proposed problem a by inspired was problem This seat a take can you seat, empty an is there while arrive you If seats. Δ with bar sushi a them of all that means that full, are seats Δ all when arrive you if But immediately. before leave to party entire the for wait to have will you and together, dining are down, sit you

enforces that bar sushi the leaving and entering customers for code write Puzzle: requirements. these

hint bar Sushi \.\.\

used: I variables the are Here

Sushi bar hint

```
eating = waiting = 0

mutex = Semaphore(1)

block = Semaphore(0)

must_wait = False
```

and bar the at sitting threads of number the of track keep waiting and eating
has (or is bar the that indicates must_wait counters. both protects mutex waiting.

.block on block to have customers incoming som full. been)

non-solution bar Sushi 7.1.V

this of difficulties the of one illustrate to uses Reek solution incorrect an is Here problem.

Sushi bar non-solution

```
mutex.wait()
  if must_wait:
      waiting += 1
      mutex.signal()
      block.wait()
      mutex.wait()
                         # reacquire mutex
      waiting -= 1
  eating += 1
  must_wait = (eating == 5)
  mutex.signal()
  # eat sushi
  mutex.wait()
  eating -= 1
  if eating == 0:
      n = min(5, waiting)
      block.signal(n)
      must_wait = False
21
  mutex.signal()
```

solution? this with wrong what's Puzzle:

non-solution bar Sushi 7.1.

up give to has he full, is bar the while arrives customer a If . V Line at is problem The customer last the When leave. can customers other that so waits he while mutex the customers, waiting the of some least at up wakes which block signals she leaves, .must_wait clears and

that and back mutex the get to have they up wake customers the when But and arrive threads new If threads new incoming with compete to have they means is This threads waiting the before seats the all take could they first mutex the get the in be to threads Δ than more for possible is it injustice: of question a just not constraints synchronization the violates which concurrently section critical

two next the in appear which problem, this to solutions two provides Reek sections.

solutions! correct different two with up come can you if see Puzzle: variables. additional any uses solution neither Hint:

\# solution bar Sushi \\footnote{\chi}.\.\\

state the update to is mutex the reacquire to has customer waiting a reason only The departing the make to is problem the solve to way one so waiting and eating of updating. the do mutex, the has already who customer.

Sushi bar solution #1

```
mutex.wait()
  if must_wait:
       waiting += 1
       mutex.signal()
      block.wait()
  else:
       eating += 1
       must_wait = (eating == 5)
       mutex.signal()
10
  # eat sushi
12
  mutex.wait()
  eating -= 1
14
  if eating == 0:
      n = min(5, waiting)
16
       waiting -= n
17
       eating += n
18
       must_wait = (eating == 5)
       block.signal(n)
  mutex.signal()
```

been already has eating mutex, the releases customer departing last the When necessary. if block and state right the see customers arriving newly so updated doing is thread departing the because you." for it do "I'll pattern this calls Reek threads waiting the to belong to logically, seems, that work

the that confirm to difficult more little a it is that is approach this of drawback A correctly. updated being is state

Y# solution bar Sushi Δ. \. \

can we that notion counterintuitive the on based is solution alternative Reek's acquire can thread one words, other In another! to thread one from mutex a transfer understand threads both as long As it. release can thread another then and lock a this. with wrong nothing is there transferred, been has lock the that

Sushi bar solution #2

```
mutex.wait()
  if must_wait:
      waiting += 1
      mutex.signal()
      block.wait()
                         # when we resume, we have the mutex
      waiting -= 1
  eating += 1
  must_wait = (eating == 5)
  if waiting and not must_wait:
      block.signal()
                                  # and pass the mutex
  else:
12
      mutex.signal()
14
  # eat sushi
15
  mutex.wait()
  eating -= 1
  if eating == 0: must_wait = False
  if waiting and not must_wait:
      block.signal()
                                  # and pass the mutex
22
  else:
23
      mutex.signal()
```

entering an waiting, one no and bar the at customers Δ than fewer are there If sets customer fifth The mutex, the releases and eating increments just customer .must_wait_

bar the at customer last the until block customers entering set, is must_wait If gives thread signaling the that understood is It.block signals and must_wait clears this that though, mind, in Keep it receives thread waiting the and mutex the up comments, the in documented and programmer, the by understood invariant an is

right. it get to us to up is It semaphores. of semantics the by enforced not but there If mutex. the has it that understand we resumes, thread waiting the When wait—a to mutex the passes again, which, block signals it waiting, threads other are next the to mutex the passing thread each with continues, process This thread, ing last the case, either In threads, waiting more no or chairs more no are there until down, sit to goes and mutex the releases thread

one from passed being is mutex the since baton," the "Pass pattern this calls Reek solution this about thing nice One race. relay a in baton a like next the to thread A consistent are waiting and eating to updates that confirm to easy is it that is correctly used being is mutex the that confirm to harder is it that is drawback

problem care child The Y.Y

Mid- and Systems Operating textbook his for problem this wrote Hailperin Max one always is there that require regulations state center. care child a At .[Δ] dleware children. three every for present adult

con- this enforces that threads adult and threads child for code Write Puzzle:

section. critical a in straint

hint care Child \.Y.Y

semaphore. one with problem this solve *almost* can you that suggests Hailperin

Child care hint

multiplex = Semaphore(0)

a allows token each where available, tokens of number the counts multiplex they as times: three multiplex signal they enter, adults As enter, to thread child solution, this with problem a is there But times, three wait they leave, problem? the is what Puzzle:

non-solution care Child Y.Y.V

non-solution: Hailperin's in like looks code adult the what is Here

Child care non-solution (adult)

```
multiplex.signal(3)

# critical section

multiplex.wait()
multiplex.wait()
multiplex.wait()
```

and children three are there that Imagine deadlock. potential a is problem The adult either so '\(\varpsi\) is multiplex of value The center. care child the in adults two they time, same the at leave to start adults both if But leave, to able be should block, both and them, between tokens available the divide might change, minimal a with problem this solve Puzzle:

solution care Child 7.7.7

problem: the solves mutex a Adding

Child care solution (adult)

```
multiplex.signal(3)

# critical section

mutex.wait()
multiplex.wait()
multiplex.wait()
multiplex.wait()
multiplex.wait()
multiplex.wait()
multiplex.signal()
```

available, tokens three are there If atomic, are operations wait three the Now fewer are there If exit, and tokens three all get will mutex the gets that thread the will threads subsequent and mutex the in block will thread first the available, tokens mutex, the on queue

problem care child Extended 5.7.7

child prevent can leave to waiting thread adult an that is solution this of feature One entering. from threads

is multiplex the of value the so adults, two and children \ are there that Imagine waiting block then and tokens two take will she leave, to tries adults the of one If . \ to legal be would it though even wait will it arrives, thread child a If third, the for fine, just be might that leave, to trying adult the of view of point the From enternot. it's center, care child the of utilization the maximize to trying are you if but waiting, unnecessary avoids that problem this to solution a write Puzzle:

.A. \ Section in dancers the about think Hint:

hint care child Extended 0.7.V

solution: my in used I variables the are Here

Extended child care hint

```
children = adults = waiting = leaving = 0
mutex = Semaphore(1)
childQueue = Semaphore(0)
adultQueue = Semaphore(0)
```

chil- of number the of track keep leaving and waiting adults children pro- are they leave: to waiting adults and enter to waiting children adults dren .mutex by tected

on wait Adults necessary. if enter, to childQueue on wait Children leave, to adultQueue

solution care child Extended 9.7.V

mostly is it but solution, elegant Hailperin's than complicated more is solution This "I'll and queues, two scoreboard, a before: seen have we patterns of combination a you". for it do

code: child the is Here

Extended child care solution (child)

```
mutex.wait()
       if children < 3 * adults:
           children++
           mutex.signal()
       else:
           waiting++
           mutex.signal()
           childQueue.wait()
  # critical section
11
  mutex.wait()
12
       children--
13
       if leaving and children <= 3 * (adults-1):
14
           leaving--
           adults --
16
           adultQueue.signal()
  mutex.signal()
```

(1) either and adults enough are there whether check they enter children As they When block, and waiting increment (7) or enter and children increment possible, if it signal and leave to waiting thread adult an for check they exit.

adults: for code the is Here

Extended child care solution (adult)

```
mutex.wait()
      adults++
      if waiting:
           n = min(3, waiting)
           childQueue.signal(n)
           waiting -= n
           children += n
  mutex.signal()
  # critical section
11
  mutex.wait()
      if children <= 3 * (adults-1):
13
           adults--
           mutex.signal()
       else:
16
           leaving++
17
           mutex.signal()
18
           adultQueue.wait()
```

they leave, they Before any. if children, waiting signal they enter, adults As exit. and adults decrement they so. If left, adults enough are there whether check to waiting is thread adult an While block, and leaving increment they Otherwise can children additional so section, critical the in adults the of one as counts it leave, enter.

problem party room The V.V

con- a was there semester One College. Colby at was I while problem this wrote I Students of Dean the from someone that student a by allegation an over troversy public, was allegation the Although absence, his in room his searched had Office out found never we so case, the on comment to able wasn't Students of Dean the the was who mine, of friend a tease to problem this wrote I happened, really what Housing. Student of Dean

of Dean the and students to apply constraints synchronization following The

Students:

- time. same the at room a in be can students of number Any .\
- the in students no are there if room a enter only can Students of Dean The . Y room the in students $\Delta \circ$ than more are there if or search) a conduct (to room party). the up break (to
- enter, may students additional no room, the in is Students of Dean the While . The leave, may students but
  - left. have students all until room the leave not may Students of Dean The . *
- exclusion enforce to have not do you so Students, of Dean one only is There . deans. multiple among

Students of Dean the for and students for code synchronization write Puzzle:

constraints. these of all enforces that

hint party Room 1. T. V

Room party hint

```
students = 0
dean = 'not here'
mutex = Semaphore(1)
turn = Semaphore(1)
clear = Semaphore(0)
lieIn = Semaphore(0)
```

of state the is dean and room; the in students of number the counts students students protects mutex room. the "in or "waiting" be also can which Dean; the scoreboard, a of example another yet is this so dean and the in is Dean the while entering from students keeps that turnstile a is turn room.

Dean the and student a between rendezvouses as used are lieIn and clear scandal!). of kind other whole a is (which

solution party Room 7.7.V

one. this to got I before versions of lot a through worked I hard is problem This occasionally but correct mostly was edition first the in appeared that version The break nor search neither could he that find then and room the enter would Dean the silence embarrassed in off skulk to have would he so party the up was result the but humiliation this spared that solution a wrote Tesch Matt cor- was it that ourselves convincing time hard a had we that enough complicated readable more bit a is which one this to me led solution that But rect.

Room party solution (dean)

```
mutex.wait()
       if students > 0 and students < 50:
           dean = 'waiting'
           mutex.signal()
           lieIn.wait()
                              # and get mutex from the student
       # students must be 0 or \geq 50
       if students >= 50:
           dean = 'in the room'
           breakup()
11
           turn.wait()
                              # lock the turnstile
12
           mutex.signal()
           clear.wait()
                              # and get mutex from the student.
14
           turn.signal()
                              # unlock the turnstile
16
       else:
                              # students must be 0
17
           search()
18
  dean = 'not here'
20
  mutex.signal()
```

room, the in students are there if cases: three are there arrives. Dean the When breaks Dean the more, or Δ° are there If wait, to has Dean the more, or Δ° not but Dean the students, no are there If leave, to students the for waits and party the up leaves, and searches

so student, a with rendezvous a for wait to has Dean the cases, two first the In to has he up, wakes Dean the When deadlock. a avoid to mutex up give to has he

the to similar is This back. mutex the get to needs he so scoreboard, the modify the "Pass the is chose I solution The problem. Bar Sushi the in saw we situation pattern. baton"

Room party solution (student)

```
mutex.wait()
       if dean == 'in the room':
           mutex.signal()
           turn.wait()
           turn.signal()
           mutex.wait()
      students += 1
       if students == 50 and dean == 'waiting':
           lieIn.signal()
                                        # and pass mutex to the dean
11
       else:
12
           mutex.signal()
13
  party()
15
16
  mutex.wait()
      students -= 1
18
       if students == 0 and dean == 'waiting':
20
                                    # and pass mutex to the dean
           lieIn.signal()
       elif students == 0 and dean == 'in the room':
22
           clear.signal()
                                    # and pass mutex to the dean
23
      else:
24
           mutex.signal()
```

the If Dean, the signal to have might student a where cases three are There .lieIn signal to has out one last the or in student that the then waiting, is Dean student last the leave), to students the all for (waiting room the in is Dean the If the from passes mutex the that understood is it cases, three all In .clear signals out Dean, the to student

of V Line at know we how is obvious be not may that solution this of part One realize to is key The . $\Delta \circ$ than less not or $\circ$ be must students that code Dean's the was conditional first the either point: this to get to ways two only are there that was Dean the or $\Delta \circ$ than less not or $\delta \circ$ either is students that means which false is students that again, means, which signaled student a when lieIn on waiting . $\Delta \circ$ than less not or $\delta \circ$ either

problem Bus Senate The F.V

Riders College. Wellesley at bus Senate the on based originally was problem This riders waiting the all arrives. bus the When bus. a for wait and stop bus a to come for wait to has boarding is bus the while arrives who anyone but .boardBus invoke people $\Delta \circ$ than more are there if people! $\Delta \circ$ is bus the of capacity The bus. next the bus. next the for wait to have will some waiting.

the If .depart invoke can bus the boarded, have riders waiting the all When immediately. depart should it riders, no are there when arrives bus constraints, these of all enforces that code synchronization Write Puzzle:

hint problem Bus \.f.\

solution: my in used I variables the are Here

Bus problem hint

```
riders = 0
mutex = Semaphore(1)
multiplex = Semaphore(50)
bus = Semaphore(0)
allAboard = Semaphore(0)
```

waiting: are riders many how of track keeps which riders protects mutex area. boarding the in riders $\Delta \circ$ than more no are there sure makes multiplex waits bus The arrives. bus the when signaled gets which bus on wait Riders board to student last the by signaled gets which allAboard on

\# solution problem Bus \ \cdot \. \forall \. \forall \.

pattern. baton" the "Pass the using are we Again. bus. the for code the is Here

Bus problem solution (bus)

```
mutex.wait()
if riders > 0:
    bus.signal()  # and pass the mutex
allAboard.wait() # and get the mutex back
mutex.signal()

depart()
```

entering from arrivals late prevents which mutex gets it arrives bus the When it Otherwise immediately departs it riders no are there If area boarding the board to riders the for waits and bus signals

riders: the for code the is Here

Bus problem solution (riders)

```
multiplex.wait()
       mutex.wait()
           riders += 1
       mutex.signal()
       bus.wait()
                                 # and get the mutex
  multiplex.signal()
  boardBus()
  riders -= 1
  if riders == 0:
12
       allAboard.signal()
13
  else:
14
      bus.signal()
                                 # and pass the mutex
```

although area. waiting the in riders of number the controls multiplex The .riders increments she until area waiting the enter doesn't rider a speaking. strictly understood is it up. wakes rider a When arrives. bus the until bus on wait Riders are there If .riders decrements rider each boarding. After mutex. the has she that next the to mutex the pass and bus signals rider boarding the waiting. riders more bus. the to back mutex the passes and allAboard signals rider last The rider.

departs. and mutex the releases bus the Finally vou" for it do "I'll the using problem this to solution a find you can Puzzle:

pattern?

T# solution problem Bus T.F.V

the than variables fewer uses which solution, this with up came Hutchins Grant vari- the are Here mutexes. any around passing involve doesn't and one, previous ables:

Bus problem solution #2 (initialization)

```
waiting = 0
mutex = new Semaphore(1)
bus = new Semaphore(0)
boarded = new Semaphore(0)
```

by protected is which area boarding the in riders of number the is waiting has rider a that signals boarded arrived: has bus the when signals bus .mutex boarded.

bus. the for code the is Here

Bus problem solution (bus)

```
mutex.wait()
n = min(waiting, 50)
for i in range(n):
    bus.signal()
    boarded.wait()

waiting = max(waiting-50, 0)
mutex.signal()
depart()
```

loop The process. boarding the throughout it holds and mutex the gets bus The of number the controlling By board. to her for waits and turn in rider each signals boarding. from riders $\Delta \circ$ than more prevents bus the signals.

example an is which waiting updates bus the boarded have riders the all When pattern you" for it do "I'll the of

rendezvous. a and mutex a patterns: simple two uses riders the for code The

Bus problem solution (riders)

```
bus.wait()
board()
boarded.signal()
```

annoyed be might they boarding, is bus the while arrive riders if Challenge: late allows that solution a find you Can one. next the for wait them make you if constraints? other the violating without board to arrivals

problem Hall Faneuil The 2.V

who friend a by inspired was who Hutchins. Grant by written was problem This

Boston. in Hall Faneuil at Citizenship of Oath her took

Im- judge. one a and spectators, immigrants, threads: of kinds three are "There judge the point, some At down, sit then and in, check line, in wait must migrants the and enter, may one no building, the in is judge the When building, the enters in, check immigrants all Once leave, may Spectators leave, not may immigrants immigrants the confirmation, the After naturalization, the confirm can judge the after point some at leaves judge The Citizenship. U.S. of certificates their up pick their get immigrants After before, as enter now may Spectators confirmation, the leave," may they certificates.

functions some threads the give let's specific, more requirements these make To functions, those on constraints put and execute, to

- swear sitDown checkIn center invoke must Immigrants ●

  leave and getCertificate
  - .leave and confirm enter invokes judge The •
  - .leave and spectate enter invoke Spectators •
- may immigrants and enter may one no building, the in is judge the While .leave not
- enter invoked have who immigrants all until confirm not can judge The .checkIn invoked also have
- .confirm executed has judge the until getCertificate not can Immigrants •

Hint Problem Hall Faneuil \. \alpha. \forall \. \dots

Faneuil Hall problem hint

```
noJudge = Semaphore(1)
entered = 0
checked = 0
mutex = Semaphore(1)
confirmed = Semaphore(0)
```

pro- also it spectators: and immigrants incoming for turnstile a as acts noJudge checked room, the in immigrants of number the counts which entered tects .mutex by protected is it in: checked have who immigrants of number the counts .confirm executed has judge the that signals confirmed

solution problem Hall Faneuil 7.2.\

immigrants: for code the is Here

Faneuil Hall problem solution (immigrant)

```
noJudge.wait()
  enter()
  entered++
  noJudge.signal()
  mutex.wait()
  checkIn()
  checked++
  if judge = 1 and entered == checked:
       allSignedIn.signal()
  # and pass the mutex
  else:
      mutex.signal()
13
  sitDown()
15
  confirmed.wait()
  swear()
  getCertificate()
  noJudge.wait()
  leave()
  noJudge.signal()
```

the in is judge the while enter: they when turnstile a through pass Immigrants locked. is turnstile the room.

checked update and in check to mutex get to have immigrants entering. After and allSignedIn signals in check to immigrant last the waiting, judge a is there If judge, the to mutex the passes

judge: the for code the is Here

Faneuil Hall problem solution (judge)

```
noJudge.wait()
mutex.wait()

enter()
judge = 1
```

```
if entered > checked:
    mutex.signal()
    allSignedIn.wait()
    # and get the mutex back.

confirm()
confirmed.signal(checked)
entered = checked = 0

leave()
judge = 0

mutex.signal()
noJudge.signal()
```

and entering. from spectators and immigrants bar to noJudge holds judge The .checked and entered access can he so mutex

also has entered has who everyone when instant an at arrives judge the If

mu- the up give to has she Otherwise, immediately, proceed can she in, checked
is it allSignedIn signals and in checks immigrant last the When wait, and tex

back, mutex the get will judge the that understood

immigrant every for once confirmed signals judge the confirm invoking After you"). for it do "I'll of example (an counters the resets then and in checked has who no Judge and mutex releases and leaves judge the Then

and swear invoke immigrants confirmed signals judge the After to turnstile noJudge the for wait then and concurrently getCertificate leaving before open

the is obey to have they constraint only the easy: is spectators for code The turnstile. no Judge

Faneuil Hall problem solution (spectator)

```
noJudge.wait()
enter()
noJudge.signal()

spectate()

leave()
```

get they after stuck, get to immigrants for possible is it solution this in Note: immigrants, of batch next the in swear to coming judge another by certificate, their in-ceremony, swearing another through wait to have might they happens, that If the after that constraint additional the handle to solution this modify Puzzle: judge the before leave must in sworn been have who immigrants all leaves, judge again, enter can

Hint Problem Hall Faneuil Extended Y. O. V

variables: additional following the uses solution My

Faneuil Hall problem hint

```
exit = Semaphore(0)
allGone = Semaphore(0)
```

it solve can we rendezvous, additional an involves problem extended the Since semaphores, two with

again. pattern baton" the "pass the use to useful it found I hint: other One

solution problem Hall Faneuil Extended \$. 5. V

. *\ Line at starts difference The before. as same the is solution this of half top The leave. to judge the for here wait Immigrants

Faneuil Hall problem solution (immigrant)

```
noJudge.wait()
  enter()
  entered++
  noJudge.signal()
  mutex.wait()
  checkIn()
  checked++
  if judge = 1 and entered == checked:
      allSignedIn.signal()
  # and pass the mutex
  else:
      mutex.signal()
  sitDown()
15
  confirmed.wait()
  swear()
  getCertificate()
  exit.wait()
                                          # and get the mutex
  leave()
  checked --
  if checked == 0:
      allGone.signal()
                                          # and pass the mutex
  else:
       exit.signal()
                                          # and pass the mutex
```

leave, to ready is judge the When . \A Line at starts difference the judge, the For possibly and immigrants, more allow would that because .noJudge release can't she to immigrant one allows which .exit signals she Instead, enter, to judge, another .mutex passes and leave.

ba- the passes then and checked decrements signal the gets that immigrant The passes and allGone signals leave to immigrant last The immigrant. next the to ton has it but necessary, strictly not is pass-back This judge, the to back mutex the

phase the end to noJudge and mutex both releases judge the that feature nice the cleanly.

Faneuil Hall problem solution (judge)

```
noJudge.wait()
mutex.wait()
enter()
judge = 1
if entered > checked:
    mutex.signal()
    allSignedIn.wait()
# and get the mutex back.
confirm()
confirmed.signal(checked)
entered = 0
leave()
judge = 0
exit.signal()
                                     # and pass the mutex
allGone.wait()
                                     # and get it back
mutex.signal()
noJudge.signal()
```

unchanged. is problem extended the for code spectator The

problem Hall Dining 9.8

Olin at class Synchronization my during Pollack Jon by written was problem This College.

dine invoking After .leave then and dine invoke hall dining the in Students leave". to "ready considered is student a leave invoking before and

main- to order in that, is students to applies that constraint synchronization The is student A alone, table a at sit never may student a suave, social of illusion the tain leave invokes dine invoked has who else everyone if alone sitting be to considered.

dine finished has she before

constraint. this enforces that code write Puzzle:

hint problem Hall Dining \.8.\

Dining Hall problem hint

```
eating = 0
readyToLeave = 0
mutex = Semaphore(1)
okToLeave = Semaphore(0)
```

usual the is this so `mutex by protected counters are readyToLeave and eating pattern. scoreboard

table, the at alone left be would student another but leave, to ready is student a If signals, and situation the changes student another until okToLeave on waits she

solution problem Hall Dining 7.9.

where situation one only is there that realize will you constraints, the analyze you If to wants who student one and eating student one is there if wait, to has student a might student another situation: this of out get to ways two are there But leave.

finish. might student dining the or eat, to arrive

counters, the updates student waiting the signals who student the case, either In example another is This back. mutex the get to have doesn't student waiting the so pattern, you" for it do "I'll the the of

Dining Hall problem solution

```
getFood()
  mutex.wait()
  eating++
  if eating == 2 and readyToLeave == 1:
       okToLeave.signal()
       readyToLeave--
  mutex.signal()
  dine()
11
  mutex.wait()
  eating--
13
  readyToLeave++
  if eating == 1 and readyToLeave == 1:
       mutex.signal()
17
       okToLeave.wait()
18
  elif eating == 0 and readyToLeave == 2:
       okToLeave.signal()
20
       readyToLeave -= 2
21
       mutex.signal()
22
  else:
       readyToLeave--
24
       mutex.signal()
  leave()
```

waiting one and eating student one sees she if in checking is student is When him for readyToLeave decrements and hook the off waiter the lets she leave to

cases: three checks student the dining. After

- up give to has student departing the eating. left student one only is there If wait. and mutex the
- him signals she her, for waiting is someone that finds student departing the If them. of both for counter the updates and
  - leaves. and readyToLeave decrements just she Otherwise. •

problem Hall Dining Extended **7.9.**V

As step. another add we if challenging more little a gets problem Hall Dining The invoking After.leave then and dine getFood invoke they lunch to come students Similarly, eat. to "ready considered is student a dine invoking before and getFood leave". to "ready considered is student a dine invoking after

table a at sit never may student a applies: constraint synchronization same The either if alone sitting be to considered is student A alone.

- to ready one no and table the at else one no is there while dine invokes She or eat.
- finished has she before leave invokes dine invoked has who else everyone .dine

constraints: these enforces that code write Puzzle:

hint problem Hall Dining Extended 4.9.

solution: my in used I variables the are Here

Extended Dining Hall problem hint

```
readyToEat = 0
eating = 0
readyToLeave = 0
mutex = Semaphore(1)
okToSit = Semaphore(0)
okToLeave = Semaphore(0)
```

.mutex by protected all counters, are readyToLeave and eating .readyToEat or okToSit on waits she proceed, cannot she where situation a in is student a If signals, and situation the changes student another until okToLeave whether of track keep help to hasMutex named variable per-thread a used also I mutex, the holds thread a not or

solution problem Hall Dining Extended $\Delta.9.$ V

where situation one only is there that realize we constraints, the analyze we if Again, else one no and eating one no is there if wait, to has eat to ready is who student a eat, to ready is who arrives else someone if is out way only the And eat, to ready

Extended Dining Hall problem solution

```
getFood()
  mutex.wait()
  readyToEat++
  if eating == 0 and readyToEat == 1:
       mutex.signal()
       okToSit.wait()
  elif eating == 0 and readyToEat == 2:
       okToSit.signal()
       readyToEat -= 2
       eating += 2
11
       mutex.signal()
12
  else:
       readyToEat --
14
       eating++
15
       if eating == 2 and readyToLeave == 1:
           okToLeave.signal()
17
           readyToLeave --
19
       mutex.signal()
  dine()
  mutex.wait()
23
  eating --
  readyToLeave++
  if eating == 1 and readyToLeave == 1:
       mutex.signal()
27
       okToLeave.wait()
  elif eating == 0 and readyToLeave == 2:
       okToLeave.signal()
       readyToLeave -= 2
31
       mutex.signal()
32
  else:
33
       readyToLeave --
34
       mutex.signal()
  leave()
```

waiting a that so pattern you" for it do "I'll the used I solution, previous the in As $back.\ mutex\ the\ get\ to\ have\ doesn't\ student$

the that is one previous the and solution this between difference primary The allows student second the and wait. to has table empty an at arrives who student first waiting students for check to have don't we case. either It proceed. to students both table! empty an leave can one no since leave. to

فصل ۸

Python in Synchronization

synchronization of details ugly the of some avoided have we pseudocode, using By Python: in code synchronization real at look we'll chapter this In world, real the in C. at look we'll chapter next the in

complete environment, multithreading pleasant reasonably a provides Python in code cleanup some is there but foibles, few a has It objects. Semaphore with better, little a things makes that I Appendix

example: simple a is Here

Listing:

```
from threading_cleanup import *

class Shared:
    def __init__(self):
        self.counter = 0

def child_code(shared):
    while True:
        shared.counter += 1
        print shared.counter
        time.sleep(0.5)

shared = Shared()
children = [Thread(child_code, shared) for i in range(2)]
for child in children: child.join()
```

out line this leave will I : Appendix from code cleanup the runs line first The examples. other the of

variables Global variables. shared contain will that type object an defines Shared
Threads examples, these in any use won't we but threads, between shared also are
the in local also are function a inside declared are they that sense the in local are that
thread-specific, are they that sense

new the prints counter increments that loop infinite an is code child The seconds. $\Delta \cdot \circ$ for sleeps then and value.

children the for waits then children, two and shared creates thread parent The won't). they case, this in (which exit to

problem checker Mutex \.\

unsynchro- make children the that notice will synchronization of students Diligent might you program, this run you If safe! not is which counter to updates nized synchronization about thing nasty The won't. probably you but errors, some see may testing extensive even that means which unpredictable, are they that is errors them. reveal not

we case, this In search, the automate to necessary often is it errors, detect To

.counter of values the of track keeping by errors detect can

Listing:

```
class Shared:

def __init__(self, end=10):
    self.counter = 0
    self.end = end
    self.array = [0]* self.end

def child_code(shared):
    while True:
        if shared.counter >= shared.end: break
        shared.array[shared.counter] += 1
        shared.counter += 1

shared = Shared(10)
children = [Thread(child_code, shared) for i in range(2)]
```

```
for child in children: child.join()
print shared.array
```

keeps that (array named (misleadingly list a contains shared example, this In through time Each used is counter of value each times of number the of track use they not. If .end exceeds it if quit and counter check children the loop, the they Then entry. corresponding the increment and array into index an as counter .counter increment

incremented be should array the in entry each correctly, works everything If the prints and join from returns parent the exit, children the When once, exactly got I program, the ran I When .array of value

might we array, the of size the increase we If correct. disappointingly is which result. the check to harder gets also it but errors, more expect

array: the in results the of histogram a making by checker the automate can We

Listing

```
class Histogram(dict):
    def __init__(self, seq=[]):
        for item in seq:
            self[item] = self.get(item, 0) + 1

print Histogram(shared.array)
```

get I program, the run I when Now

10} {1:

but far, so errors No expected, as times, \o appeared \ value the that means which interesting: more get things bigger, end make we if

```
100} {1: ,100 = end

1000} {1: ,1000 = end

10000} {1: ,10000 = end

72439} 2: ,27561 {1: ,100000 = end
```

between switches context of lot a are there that enough big is end When Oops! of *lot* a get we case, this In errors, synchronization get to start we children, the threads where pattern recurring a into falls program the that suggests which errors, section, critical the in interrupted consistently are

which errors, synchronization of dangers the of one demonstrates example This a in time one occurs error an If random, not are they but rare, be may they that is row, a in times million a happen won't it mean doesn't that million.

ac- exclusive enforce to program this to code synchronization add Puzzle: from section this in code the download can You variables shared the to cess

greenteapress.com/semaphores/counter.py

hint checker Mutex \.\.\

used: I Shared of version the is Here

Listing:

```
class Shared:

def __init__(self, end=10):
    self.counter = 0

self.end = end
self.array = [0]* self.end
self.mutex = Semaphore(1)
```

no as come should which mutex named Semaphore the is change only The surprise.

solution checker Mutex 7.1.A

solution: my is Here

Listing:

```
def child_code(shared):
    while True:
        shared.mutex.wait()
    if shared.counter < shared.end:
        shared.array[shared.counter] += 1
        shared.counter += 1
        shared.mutex.signal()
    else:
        shared.mutex.signal()
    break</pre>
```

book, this in problem synchronization difficult most the not is this Although to easy is it particular. In right, details the get to tricky it found have might you a cause would which loop, the of out breaking before mutex the signal to forget deadlock.

result: following the got and 1000000 = end with solution this ran I

1000000} {1:

start. good a to off is it but correct, is solution my mean doesn't that course, Of

problem machine coke The Y.A

removing and adding consumers and producers simulates program following The machine: coke a from cokes

Listing:

```
import random
  class Shared:
      def __init__(self, start=5):
           self.cokes = start
  def consume(shared):
      shared.cokes -= 1
      print shared.cokes
  def produce(shared):
11
      shared.cokes += 1
      print shared.cokes
13
14
  def loop(shared, f, mu=1):
      while True:
16
           t = random.expovariate(1.0/mu)
           time.sleep(t)
18
           f(shared)
  shared = Shared()
  fs = [consume]*2 + [produce]*2
  threads = [Thread(loop, shared, f) for f in fs]
  for thread in threads: thread.join()
```

both They consumers. two and producers two threads. * creates program The

These .consume invoke consumers and produce invoke producers but .loop run
no-no. a is which variable, shared a to access unsynchronized make functions
cho-duration a for sleep consumers and producers loop, the through time Each
producers two are there Since .mu mean with distribution exponential an from sen
average, on second, per machine the to added get cokes two consumers, two and
removed. get two and

vary can in run short the in but constant, is cokes of number the average on So value the see probably will you while, a for program the run you If widely. quite should these of neither course, Of . \o above climb or zero, below dip cokes of happen.

synchronization following the enforce to program this to code add Puzzle:

constraints:

- exclusive. mutually be should cokes to Access •
- added. is coke a until block should consumers zero. is cokes of number the If •
- removed. is coke a until block should producers . \ \circ is cokes of number the If \ \ \circ \)

 $\begin{tabular}{ll} {\tt greenteapress.com/semaphores/} & {\tt from program the download can You} \\ & {\tt coke.py} \end{tabular}$

hint machine Coke 1.7.A

solution: my in used I variables shared the are Here

Listing:

```
class Shared:

def __init__(self, start=5, capacity=10):

self.cokes = Semaphore(start)

self.slots = Semaphore(capacity-start)

self.mutex = Semaphore(1)
```

tricky it makes which integer). simple a than (rather now Semaphore a is cokes

Semaphore, a of value the access never should you course. Of value, its print to
methods cheater the of any provide doesn't way do-gooder usual its in Python and
implementations, some in see you

stored is Semaphore a of value the that know to interesting it find might you But know, don't you case in Also, ._Semaphore__value named attribute private a in You attributes, private to access on restriction any enforce actually doesn't Python interested, be might you thought I but course, of it, access never should

Ahem.

solution machine Coke 7.7.A

with up coming trouble no had have should you book, this of rest the read you've If
this: as good as least at something

Listing:

```
def consume(shared):
    shared.cokes.wait()
    shared.mutex.wait()
    print shared.cokes.value()
    shared.mutex.signal()
    shared.slots.signal()

def produce(shared):
    shared.slots.wait()
    shared.mutex.wait()
    print shared.cokes._Semaphore__value
    shared.mutex.signal()
    shared.cokes.signal()
```

num- the that confirm to able be should you while, a for program this run you If solution this So . \o than greater or negative never is machine the in cokes of ber correct. be to seems

far. So

نصل ۹

C in Synchronization

Ap- C. in program synchronized multithreaded, a write will we section this In more little a code C the make to use I code utility the of some provides — pendix code. that on depend section this in examples The palatable.

exclusion Mutual \.9

variables: shared contains that structure a defining by start We'll

Listing:

```
typedef struct {
   int counter;
   int end;
   int *array;
} Shared;

Shared *make_shared (int end)
{
   int i;
   Shared *shared = check_malloc (sizeof (Shared));

shared->counter = 0;
   shared->end = end;

shared->array = check_malloc (shared->end * sizeof(int));

for (i=0; i<shared->end; i++) {
```

```
shared->array[i] = 0;
shared->array[i] = 0;
return shared;
}
```

until threads concurrent by incremented be will that variable shared a is counter keeping by errors synchronization for check to array use will We .end reaches it increment. each after counter of value the of track

code Parent \.\.9

com- to them for wait and threads create to uses thread parent the code the is Here plete:

Listing:

```
int main ()
{
    int i;
    pthread_t child[NUM_CHILDREN];

Shared *shared = make_shared (100000);

for (i=0; i<NUM_CHILDREN; i++) {
    child[i] = make_thread (entry, shared);
}

for (i=0; i<NUM_CHILDREN; i++) {
    join_thread (child[i]);
}

check_array (shared);
return 0;
}</pre>
```

com- to them for waits loop second the threads: child the creates loop first The check to check_array invokes parent the finished has child last the When plete.

. • Appendix in defined are join_thread and make_thread errors for

code Child 7.1.9

children: the of each by executed is that code the is Here

Listing:

```
void child_code (Shared *shared)
{
  while (1) {
    if (shared->counter >= shared->end) {
      return;
    }
    shared->array[shared->counter]++;
    shared->counter++;
}
```

into index an as counter use threads child the loop, the through time Each counter increment they Then element, corresponding the increment and array done, they're if see to check and

errors Synchronization 7.1.9

incremented be should array the of element each correctly. works everything If not are that elements of number the count just can we errors, for check to So once.

:١

Listing:

```
void check_array (Shared *shared)
{
  int i, errors=0;

for (i=0; i<shared->end; i++) {
  if (shared->array[i] != 1) errors++;
  }
  printf ("%d errors.\n", errors);
}
```

from code) cleanup the (including program this download can You greenteapress.com/semaphores/counter.c

this: like output see should you program, the run and compile you If

0 counter at child Starting 10000

20000
30000
40000
50000
60000
70000
80000
90000
done. Child
100000 counter at child Starting
done. Child
Checking...
errors. 0

operating your of details on depends children the of interaction the course. Of shown example the In computer. your on running programs other also and system started got thread other the before end to o from way the all ran thread one here errors synchronization no were there that surprising not is it so

and variables shared the to access exclusive enforce to semaphores use Puzzle:

errors. no are there that confirm to again program the run

hint exclusion Mutual 4.1.9

solution: my in used I Shared of version the is Here

Listing:

```
typedef struct {
    int counter;
    int end;
    int *array;
    Semaphore *mutex;
  } Shared;
  Shared *make_shared (int end)
    int i;
    Shared *shared = check_malloc (sizeof (Shared));
    shared->counter = 0;
    shared->end = end;
    shared->array = check_malloc (shared->end * sizeof(int));
    for (i=0; i<shared->end; i++) {
      shared->array[i] = 0;
18
    }
    shared->mutex = make_semaphore(1);
    return shared;
21
  }
```

the with mutex the initializes Yo Line Semaphore: a as mutex declares \(\Delta \) Line

.\ value

solution exclusion Mutual 2.1.9

code: child the of version synchronized the is Here

Listing

```
void child_code (Shared *shared)
{
    while (1) {
        sem_wait(shared->mutex);
        if (shared->counter >= shared->end) {
            sem_signal(shared->mutex);
            return;
        }
        shared->array[shared->counter]++;
        shared->counter++;
        sem_signal(shared->mutex);
    }
}
```

to remember to is thing tricky only the here: surprising too nothing is There statement. return the before mutex the release

semaphores own your Make 7.9

Pthreads use that programs for tools synchronization used commonly most The these of explanation an For semaphores. not variables, condition and mutexes are

.[Y] Threads POSIX with Programming Butenhof's recommend I tools.
write to them use then and variables. condition and mutexes about read Puzzle:
semaphores. of implementation an

my is Here solutions. your in code utility following the use to want might You mutexes: Pthreads for wrapper

Listing:

```
typedef pthread_mutex_t Mutex;

Mutex *make_mutex ()
{
    Mutex *mutex = check_malloc (sizeof(Mutex));
    int n = pthread_mutex_init (mutex, NULL);
    if (n != 0) perror_exit ("make_lock failed");
    return mutex;
}

void mutex_lock (Mutex *mutex)
{
    int n = pthread_mutex_lock (mutex);
    if (n != 0) perror_exit ("lock failed");
}

void mutex_unlock (Mutex *mutex)
{
    int n = pthread_mutex_unlock (mutex);
    if (n != 0) perror_exit ("unlock failed");
}

if (n != 0) perror_exit ("unlock failed");
}
```

variables: condition Pthread for wrapper my And

Listing

```
typedef pthread_cond_t Cond;
  Cond *make_cond ()
    Cond *cond = check_malloc (sizeof(Cond));
    int n = pthread_cond_init (cond, NULL);
    if (n != 0) perror_exit ("make_cond failed");
    return cond;
  void cond_wait (Cond *cond, Mutex *mutex)
11
    int n = pthread_cond_wait (cond, mutex);
    if (n != 0) perror_exit ("cond_wait failed");
  }
15
  void cond_signal (Cond *cond)
    int n = pthread_cond_signal (cond);
    if (n != 0) perror_exit ("cond_signal failed");
  }
```

hint implementation Semaphore 1.7.4

semaphores: my for used I definition structure the is Here

Listing:

```
typedef struct {
  int value, wakeups;
  Mutex *mutex;
  Cond *cond;
} Semaphore;
```

yet not have but woken been have that threads of number the is. that signals: ing semaphores our that sure make to is wakeups for reason The execution. resumed

. T. F Section in described . Property have

condition the is cond 'wakeups and value to access exclusive provides mutex

semaphore. the on wait they if on wait threads variable

structure: this for code initialization the is Here

Listing:

```
Semaphore *make_semaphore (int value)
{
    Semaphore *semaphore = check_malloc (sizeof(Semaphore));
    semaphore->value = value;
    semaphore->wakeups = 0;
    semaphore->mutex = make_mutex ();
    semaphore->cond = make_cond ();
    return semaphore;
}
```

implementation Semaphore 7.7.4

condition and mutexes Pthread's using semaphores of implementation my is Here
variables:

Listing:

```
void sem_wait (Semaphore *semaphore)
    mutex_lock (semaphore->mutex);
    semaphore->value--;
    if (semaphore->value < 0) {
         cond_wait (semaphore->cond, semaphore->mutex);
      } while (semaphore->wakeups < 1);</pre>
       semaphore->wakeups--;
    }
    mutex_unlock (semaphore->mutex);
12
  }
13
14
  void sem_signal (Semaphore *semaphore)
16
    mutex_lock (semaphore->mutex);
    semaphore->value++;
    if (semaphore->value <= 0) {
       semaphore->wakeups++;
21
       cond_signal (semaphore->cond);
22
    }
23
    mutex_unlock (semaphore->mutex);
24
  }
```

the is tricky be might that thing only the straightforward: is this of Most variable, condition a use to way unusual an is This . Y Line at loop do...while necessary. is it case this in but

loop? while a with loop do...while this replace we can't why Puzzle:

detail implementation Semaphore 7.7.9

be would It . Property have not would implementation this loop, while a With signal own its catch and around run then and signal to thread a for possible one signals, thread a when that 'guaranteed is it loop, do...while the With at mutex the gets thread another if even signal, the get will threads waiting the of resumes, threads waiting the of one before Line

كتابنامه

- Practice and Principles Programming: Concurrent Andrews. R. Gregory [1]
- Addison-Wesley. Threads POSIX with Programming Butenhof. R. David [7]
- Pro- in Reprinted . ۱۹۶۵ processes. sequential Cooperating Dijkstra. Edsger [٣] . ۱۹۶۸ York New Press. Academic ed., Genuys, F., Languages gramming
- Bulletin SIGCSE ACM revisited. philosophers Dining Gingras. R. Armando [۴]
- Controlled Supporting Middleware: and Systems Operating Hailperin. Max [\Delta]

  . \(\cdot \cdot \gamma \text{ Technology. Course Thompson . Interaction} \)
- without problem smokers' cigarette the to solution a On Parnas. L. David [Y] March , \ΛΥ—\Λ\:\Λ .ACM the of Communications statements. conditional
- . You Y SIGCSE ACM In semaphores, for patterns Design Reek. A. Kenneth [9]

کتابنامه ۲۹۸

Pren- .Principles Design and Internals Systems: Operating Stallings. William [10] . $Y \circ \circ \circ$ edition fourth Hall tice

second Hall Prentice . Systems Operating Modern Tanenbaum. S. Andrew [11]

پیوست آ

threads Python up Cleaning

pretty are threads Python environments, threading other of lot a to Compared fix can you Fortunately, me. annoy that features of couple a are there but good, code. clean-up little a with them

methods Semaphore \.1

which release and acquire called are semaphores Python for methods the First, years, of couple a for book this on working after but choice, reasonable perfectly a is subclassing by way my it have can I Fortunately. wait and signal to used am I module: threading the in Semaphore of version the

Semaphore name change

```
import threading

class Semaphore(threading._Semaphore):
    wait = threading._Semaphore.acquire
    signal = threading._Semaphore.release
```

the using Semaphores manipulate and create can you defined is class this Once book. this in syntax

Semaphore example

```
mutex = Semaphore()
```

```
mutex.wait()
mutex.signal()
```

threads Creating Y.I

for interface the is me annoys that module threading the of feature other The two and arguments keyword requires way usual The threads. starting and creating steps:

Thread example (standard way)

```
import threading

def function(x, y, z):
    print x, y, z

thread = threading.Thread(target=function, args=[1, 2, 3])
thread.start()
```

you when But effect immediate no has thread the creating example this In argu-given the with function target the executes thread new the start invoke starts it before thread the with something do to need you if great is This ments are args and target arguments keyword the think I Also do never almost I but awkward.

code. of lines four with problems these of both solve can we Fortunately.

Cleaned-up Thread class

```
class Thread(threading.Thread):
def __init__(self, t, *args):
threading.Thread.__init__(self, target=t, args=args)
self.start()
```

automatically: start they and interface, nicer a with threads create can we Now

Thread example (my way)

```
thread = Thread(function, 1, 2, 3)
```

with Threads multiple create to is which like. I idiom an to itself lends also This comprehension: list a

Multiple thread example

```
threads = [Thread(function, i, i, i) for i in range(10)]
```

interrupts keyboard Handling 7.1

inter- be can't Thread. join that is class threading the with problem other One into translates Python which 'SIGINT signal the generates which Ctrl-C' by rupted KeyboardInterrupt. a

program: following the write you if So.

Unstoppable program

```
import threading, time

class Thread(threading.Thread):
    def __init__(self, t, *args):
        threading.Thread.__init__(self, target=t, args=args)
        self.start()

def parent_code():
    child = Thread(child_code, 10)
    child.join()

def child_code(n=10):
    for i in range(n):
        print i
        time.sleep(1)

parent_code()
```

.'SIGINT a or Ctrl-C with interrupted be cannot it that find will You works only it so os.wait and os.fork uses problem this for workaround My the threads new creating before works: it how Here's Macintosh and UNIX on and returns process new The process new a forks which watcher invokes program to process child the for waits process original The program the of rest the executes :watcher name the hence complete.

The watcher

```
import threading, time, os, signal, sys

class Thread(threading.Thread):
    def __init__(self, t, *args):
        threading.Thread.__init__(self, target=t, args=args)
        self.start()

def parent_code():
    child = Thread(child_code, 10)
    child.join()
```

was it but (\\8\9\%\\ number assigned and reported been had bug this writing this of time the At\\.(https://sourceforge.net/projects/python/) unassigned and open

```
def child_code(n=10):
       for i in range(n):
           print i
14
           time.sleep(1)
  def watcher():
       child = os.fork()
18
       if child == 0: return
19
       try:
           os.wait()
21
       except KeyboardInterrupt:
           print 'KeyboardInterrupt'
23
           os.kill(child, signal.SIGKILL)
       sys.exit()
25
  watcher()
27
  parent_code()
```

with it interrupt to able be should you program, the of version this run you If to delivered is SIGINT the that guaranteed is it think I but sure, not am I Ctrl-C. deal to have threads child and parent the thing less one that's so process, watcher the with.

can you which 'threading_cleanup.py named file a in code this all keep I greenteapress.com/semaphores/threading_cleanup.py from download code this that understanding the with presented are A Chapter in examples The code. example the to prior executes

پیوست ب

Pthreads, of mentation

threads POSIX up Cleaning

little a C in multithreading make to use I code utility some present I section, this In code, this on based are 9 Section in examples The pleasant, more Threads, POSIX is C with used standard threading popular most the Probably interface an and model thread a defines standard POSIX The short, for Pthreads or imple- an provide UNIX of versions Most threads, controlling and creating for

ب.\ code Pthread Compiling

libraries: C most using like is Pthreads Using

- program. your of beginning the at files headers include You
  - Pthreads. by defined functions calls that code write You •
- library. Pthread the with it link you program, the compile you When •

headers: following the include I examples my For

Headers

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
#include <pthread.h>
```

```
#include <semaphore.h>
```

for is fourth the and Pthreads for is third the standards are two first The option -1 the use can you gcc in library Pthread the with compile To semaphores. line: command the on

Listing:

```
gcc -g -02 -o array array.c -lpthread
```

the with links optimization, and info debugging with array.c compiles This

.array named executable an generates and library. Pthread

you handling exception provides that Python like language a to used are you If error for check to you require that C like languages with annoyed be probably will calls function library wrapping by hassle this mitigate often I explicitly conditions example. For functions own my inside code error-checking their with together value return the checks that malloc of version a is here

Listing:

```
void *check_malloc(int size)
{
  void *p = malloc (size);
  if (p == NULL) {
    perror ("malloc failed");
    exit (-1);
  }
  return p;
}
```

ب.۲ threads Creating

my here's use: to going I'm functions Pthread the with thing same the done I've
.pthread_create for wrapper

Listing:

```
pthread_t make_thread(void *entry)(void , Shared *shared)
{
  int n;
  pthread_t thread;
```

```
n = pthread_create (&thread, NULL, entry, (void *)shared);
if (n != 0) {
   perror ("pthread_create failed");
   exit (-1);
}
return thread;
}
```

of think can you which 'pthread_t is pthread_create from type return The imple- the about worry to have shouldn't You thread new the for handle a as a of semantics the has it that know to have do you but 'pthread_t of mentation immutable an as handle thread a of think can you that means That . 'type primitive this point I problems. causing without value by it pass or it copy can you so value.

minute. a in to get will I which semaphores, for true not is it because now out of handle the returns function my and o returns it succeeds, pthread_create If my and code error an returns pthread_create occurs, error an If thread, new the exits, and message error an prints function

the with Starting explaining. some take pthread_create of parameters The fol- The variables. shared contains that structure user-defined a is Shared second type: new the creates statement typedef lowing

Listing:

```
typedef struct {
  int counter;
} Shared;
```

space allocates make_shared .counter is variable shared only the case, this In contents: the initializes and structure Shared a for

Listing:

```
Shared *make_shared ()
{
  int i;
  Shared *shared = check_malloc (sizeof (Shared));
  shared->counter = 0;
  return shared;
```

know. I implementations the all in is pthread_t a what is which example, for integer, an Like\

```
}
```

pthread_create to back get let's structure. data shared a have we that Now returns and pointer void a takes that function a to pointer a is parameter first The are you bleed, eyes your makes type this declaring for syntax the If pointer. void a where function the specify to is parameter this of purpose the Anyway, alone, not named is function this convention. By begin, will thread new the of execution the :entry

Listing:

```
void *entry (void *arg)
{
    Shared *shared = (Shared *) arg;
    child_code (shared);
    pthread_exit (NULL);
}
```

pro- this in but pointer, void a as declared be to has entry of parameter The it typecast can we so structure. Shared a to pointer a really is it that know we gram work. real the does which child_code to along it pass then and accordingly to used be can which pthread_exit invoke we returns, child_code When this In thread, this with joins that parent) the (usually thread any to value a pass

ب.۳ threads Joining

.NULL pass we so say, to nothing has child the case,

invokes it complete, to thread another for wait to want thread one When :pthread_join for wrapper my is Here .pthread_join

Listing:

```
void join_thread (pthread_t thread)
{
  int ret = pthread_join (thread, NULL);
  if (ret == -1) {
    perror ("pthread_join failed");
    exit (-1);
  }
}
```

function my All for. wait to want you thread the of handle the is parameter The result. the check and pthread_join call is does

ب. ۶ Semaphores

part not is interface This semaphores. for interface an specifies standard POSIX The semaphores. provide also Pthreads implement that UNIXes most but Pthreads of your make can you semaphores without and Pthreads with yourself find you If

.Y.A Section see own:

the about know to have shouldn't You .sem_t type have semaphores POSIX seman- structure has it that know to have do you but type: this of implementation the of copy a making are you variable a to it assign you if that means which tics. In idea bad a certainly almost is semaphore a Copying structure a of contents undefined is copy the of behavior the POSIX.

semantics: structure with types denote to letters capital use I programs: my In wrapper a put to easy is it Fortunately: pointers: with them manipulate always I and the and typedef the is Here object: proper a like behave it make to sem_t around semaphores: initializes and creates that wrapper

Listing:

```
typedef sem_t Semaphore;

Semaphore *make_semaphore (int n)
{
    Semaphore *sem = check_malloc (sizeof(Semaphore));
    int ret = sem_init(sem, 0, n);
    if (ret == -1) {
        perror ("sem_init failed");
        exit (-1);
    }
    return sem;
}
```

al- It parameter. a as semaphore the of value initial the takes make_semaphore
.Semaphore to pointer a returns and it. initializes Semaphore. a for space locates

_ returns it that means which reporting error UNIX old-style uses sem_init
that is functions wrapper these about thing nice Once wrong, went something if
style reporting which use functions which remember to have don't we
pro- real a like looks almost that code C write can we definitions these With
language: gramming

Listing:

```
Semaphore *mutex = make_semaphore(1);
sem_wait(mutex);
sem_post(mutex);
```

fix can we but signal of instead post use semaphores POSIX Annoyingly that:

Listing:

```
int sem_signal(Semaphore *sem)
{
    return sem_post(sem);
}
```

now. for cleanup enough That's